

IMPULS ZEELAND

Jaarrekening 2022

impulszeeland.nl

Impuls
Zeeland

INHOUDSOPGAVE

Financiële positie	3
BESTUURSVERSLAG	4
Bestuursverslag	5
JAARREKENING 2022	6
Balans per 31 december 2022	7
Winst- en verliesrekening over 2022	9
Kasstroomoverzicht over 2022	10
Algemene toelichting	11
Grondslagen voor financiële verslaggeving	12
Toelichting op balans	15
Toelichting op winst- en verliesrekening	21
Overige toelichtingen	25
OVERIGE GEGEVENS	30
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	31

FINANCIËLE POSITIE

KENGETALLEN FINANCIËLE POSITIE

Liquiditeit

Uit de liquiditeit blijkt in hoeverre een onderneming aan haar financiële verplichtingen op korte termijn kan voldoen. Met behulp van onderstaande kengetallen kan een inzicht worden verkregen in de liquiditeitspositie van de onderneming.

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	kengetal	kengetal
Current ratio (vlottende activa / kortlopende schulden)	1,34	1,45
Quick ratio (vlottende activa minus voorraden / kortlopende schulden)	1,34	1,45

Solvabiliteit

Uit de solvabiliteit blijkt het weerstandsvermogen van een onderneming. Hoe hoog deze solvabiliteit moet zijn, hangt af van de aard van de onderneming. Hiervoor kunnen geen algemeen geldende normen worden gegeven. Met behulp van onderstaande kengetallen kan een inzicht worden verkregen in de solvabiliteit van de onderneming.

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	%	%
Solvabiliteitsratio I (eigen vermogen / totaal vermogen)	73	71
Solvabiliteitsratio II (eigen vermogen / vreemd vermogen)	273	239

Rentabiliteit

De rentabiliteit van het eigen vermogen bestaat uit een rentevergoeding voor het gebruik van het eigen vermogen en een vergoeding voor het nemen van risico's (ondernemersrisico). Met behulp van onderstaande kengetallen kan een inzicht worden verkregen in de rentabiliteit van het eigen vermogen in de onderneming.

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	%	%
Rentabiliteit eigen vermogen (resultaat na belasting / gemiddeld eigen vermogen)	-0,1	1,8

BESTUURSVERSLAG

BESTUURSVERSLAG

Referentie naar plaats van beschikbaarheid

Voor het bestuursverslag wordt verwezen naar het separaat opgestelde jaarverslag.

JAARREKENING 2022

BALANS PER 31 DECEMBER 2022

ACTIVA

(Voor resultaatbestemming)

	€	31-12-2022 €	€	31-12-2021 €
Vaste activa				
Materiële vaste activa (1)				
Verbouwing	56.984		18.529	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	177.272		41.866	
		234.256		60.395
Financiële vaste activa (2)				
Andere deelnemingen	8.838.840		7.059.648	
		8.838.840		7.059.648
Vlottende activa				
Vorderingen (3)				
Handelsdebiteuren	328.204		227.605	
Overlopende activa	912.105		742.590	
		1.240.309		970.195
Liquide middelen (4)		3.311.146		3.480.433
Totaal		13.624.551		11.570.671

PASSIVA

(Voor resultaatbestemming)

	€	31-12-2022 €	€	31-12-2021 €
Eigen vermogen (5)				
Aandelenkapitaal	150.000		150.000	
Wettelijke reserves	8.838.840		7.059.648	
Overige reserves	991.281		807.593	
Onverdeeld resultaat	-6.092		141.550	
		9.974.029		8.158.791
Voorzieningen (6)				
Voorziening verlieslatende contracten	56.259		166.039	
Voorziening voor projectrisico's	196.556		186.294	
		252.815		352.333
Kortlopende schulden (7)				
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	250.032		228.443	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	275.294		235.511	
Overlopende passiva	2.872.381		2.595.593	
		3.397.707		3.059.547
Totaal		13.624.551		11.570.671

WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022

	2022		Begroting		2021	
	€	€	€	€	€	€
Overige bedrijfsopbrengsten	6.019.516		7.166.271		5.637.888	
Projectkosten	-1.598.995		-2.938.869		-1.666.757	
Brutomarge (8)		4.420.521		4.227.402		3.971.131
Personeelskosten (9)	3.538.837		3.572.151		3.134.085	
Afschrijvingen en waardeverminderingen (10)	36.428		31.500		21.575	
Overige bedrijfskosten (11)						
Huisvestingskosten	129.222		123.000		97.301	
Out of pocketkosten	226.569		270.000		238.986	
Telefonie en internet	17.551		16.000		15.841	
ICT	69.657		40.000		53.733	
Organisatiekosten	192.758		50.000		57.091	
Accountant en RvC	75.909		55.000		57.815	
Communicatie	87.446		61.000		73.185	
Som der kosten		4.374.377		4.218.651		3.024.648
Bedrijfsresultaat		46.144		8.750		221.519
Financiële baten en lasten (12)		-8.470		8.750		-14.862
Resultaat voor belastingen		37.674		-		206.657
Belastingen (13)		-1.628		-		-30.833
Aandeel in het resultaat deelnemingen (14)		-42.138		-161.627		-34.274
Resultaat na belastingen		-6.092		-161.627		141.550

KASSTROOMOVERZICHT OVER 2022

Indirecte methode	2022	2021
	€	€
Bedrijfsresultaat	46.144	221.519
Aanpassing voor afschrijvingen	36.428	21.575
Mutatie van voorzieningen	-99.518	2.992
Mutatie van handelsdebiteuren	-100.599	366.522
Mutatie van overige vorderingen	-169.515	15.052
Mutatie van handelscrediteuren	21.589	-228.166
Mutatie van overige kortlopende schulden (excl. schulden kredietinstellingen)	328.983	248.248
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	63.512	647.742
Ontvangen interest	637	5
Betaalde interest	-9.107	-14.867
Betaalde winstbelasting	-14.040	-30.833
Kasstroom uit operationele activiteiten	41.002	602.047
Investeringsactiviteiten	-210.289	-11.610
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-210.289	-11.610
Mutatie in liquide middelen	-169.287	590.437

ALGEMENE TOELICHTING

Belangrijkste activiteiten

NV Economische Impuls Zeeland, statutair gevestigd te Vlissingen heeft ten doel:

1. het versterken van de structuur van de Zeeuwse economie door het initiëren, participeren, faciliteren, en uitvoeren van programma's en projecten, het aantrekken van bedrijven en investeringen van elders, het bevorderen van (buitenlandse)handel, de promotie van de economie van Zeeland en het begeleiden en financieren van ondernemingen die willen innoveren;
2. het oprichten en verwerven van, het deelnemen in, het samenwerken met, het besturen van, alsmede het (doen) financiering van andere ondernemingen, in welke rechtsvorm ook;
3. het beheren van en het beschikken over goederen, het verstrekken en aangaan van geldleningen en het stellen van zekerheden, ook voor schulden van anderen;
4. het verrichten van al hetgeen met het voorgaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

Locatie feitelijke activiteiten

NV Economische Impuls Zeeland is feitelijk gevestigd te Vlissingen en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 22064282.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van NV Economische Impuls Zeeland zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

GRONDSLAGEN VOOR FINANCIËLE VERSLAGGEVING

ALGEMEEN

Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Algemene grondslagen voor waardering activa en passiva

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld.

Algemene grondslagen bepaling resultaat

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING ACTIVA

Materiële vaste activa

Overige materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Financiële vaste activa

Deelnemingen

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor schulden van de desbetreffende deelneming, respectievelijk de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening gevormd. Bij het bepalen van de omvang van deze voorziening wordt rekening gehouden met reeds op vorderingen op de deelneming in mindering gebrachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn in het algemeen gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING PASSIVA

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor een verplichting waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de betreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overige voorzieningen

Voorziening voor projectrisico's

Een substantieel deel van de opbrengsten van de vennootschap bestaan uit opbrengsten uit projecten. Deze opbrengsten stelt de subsidiegever na afloop van het project definitief vast. Omdat alle uitgaven voor het project dan al gedaan zijn, loopt Impuls een financieel risico als niet alle projectuitgaven goedgekeurd worden. In verband hiermee is besloten om een voorziening te vormen voor dit risico.

Voorziening voor verlieslatende contracten

Onder een verlieslatend contract wordt verstaan een overeenkomst waarin de onvermijdbare kosten om aan de contractuele verplichtingen te voldoen de verwachte voordelen uit de overeenkomst overtreffen. De onvermijdbare kosten van een verlieslatend contract zijn de kosten die ten minste moeten worden gemaakt om van de overeenkomst af te komen, dat wil zeggen de laagste van enerzijds de kosten bij het voldoen aan de verplichtingen en anderzijds de vergoedingen of boetes bij het niet voldoen aan de verplichtingen.

De voorzieningen hebben een overwegend langlopend karakter.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR BEPALING RESULTAAT

Overige bedrijfskosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Belastingen

De vennootschapsbelasting wordt berekend tegen het geldende tarief over het resultaat van het boekjaar, waarbij rekening wordt gehouden met permanente verschillen tussen de winstberekening volgens de jaarrekening en de fiscale winstberekening, en waarbij actieve belastinglatenties (indien van toepassing) slechts worden gewaardeerd voor zover de realisatie daarvan waarschijnlijk is.

Aandeel in resultaat deelnemingen

Als resultaat van deelnemingen waarin invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid, wordt opgenomen het aan de vennootschap toekomende aandeel in het resultaat van deze deelnemingen. Dit resultaat wordt bepaald op basis van de bij NV Economische Impuls Zeeland geldende grondslagen voor waardering en resultaatbepaling. Bij deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, wordt het dividend als resultaat aangemerkt.

TOELICHTING OP BALANS

MATERIËLE VASTE ACTIVA (1)

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Verbouwing	56.984	18.529
Andere vaste bedrijfsmiddelen	177.272	41.866
	<u>234.256</u>	<u>60.395</u>

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de materiële vaste activa gedurende het boekjaar weer:

	Verbouwing	Andere vaste bedrijfs- middelen	Totaal
	€	€	€
Boekwaarde 1 januari 2022			
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	59.335	109.845	169.180
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-40.806	-67.979	-108.785
	<u>18.529</u>	<u>41.866</u>	<u>60.395</u>
Mutaties 2022			
Investerings	47.298	162.991	210.289
Desinvesteringen	-	-9.769	-9.769
Afschrijving op desinvesteringen	-	8.682	8.682
Afschrijvingen	-8.843	-26.498	-35.341
	<u>38.455</u>	<u>135.406</u>	<u>173.861</u>
Boekwaarde 31 december 2022			
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	106.633	263.067	369.700
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-49.649	-85.795	-135.444
	<u>56.984</u>	<u>177.272</u>	<u>234.256</u>
Afschrijvingspercentage (gemiddeld)	20,0	20,0	

FINANCIËLE VASTE ACTIVA (2)

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Andere deelnemingen		
Investeringsfonds Zeeland B.V. te Middelburg (23,6%)	8.838.840	7.059.648
Totaal	<u>8.838.840</u>	<u>7.059.648</u>

NV Economische Impuls Zeeland, te Vlissingen

Andere deelnemingen - Investeringsfonds Zeeland B.V. te Middelburg (23,6%)

	2022	2021
	€	€
Stand 1 januari	7.059.648	3.949.222
Aandeel in het resultaat	-42.138	-34.274
Directe vermogensmutaties	1.821.330	3.144.700
Stand 31 december	<u>8.838.840</u>	<u>7.059.648</u>

De directe vermogensmutaties hebben betrekking op directe vermogensmutaties (agiostortingen) bij de deelneming Investeringsfonds Zeeland B.V.

Deze vermogensmutaties leiden tot een toename van de waardering van het belang van de vennootschap. Deze toename kan gezien worden als een vermogensverschuiving tussen de verschillende aandeelhouders van Investeringsfonds Zeeland B.V. en wordt om die reden in het eigen vermogen van de vennootschap verwerkt in plaats van via het resultaat.

VORDERINGEN (3)

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Handelsdebiteuren	328.204	227.605
Overlopende activa		
Nog te ontvangen subsidies	788.729	605.054
Nog te ontvangen bedragen	54.380	42.232
Vooruitbetaalde bedragen en vooruitontvangen facturen	63.502	89.810
Waarborgsommen	5.494	5.494
	<u>912.105</u>	<u>742.590</u>
Totaal	<u>1.240.309</u>	<u>970.195</u>

Toelichting

Een voorziening voor vermoedelijke oninbaarheid van de debiteuren wordt niet noodzakelijk geacht.

LIQUIDE MIDDELEN (4)

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
<i>Banktegoeden</i>		
Rabobank rekening-courant	566.139	3.030.713
Rabobank spaarrekening	2.376.786	106.572
Rabobank rekening-courant - Smart Delta Resources (SDR)	503	343.071
Rabobank spaarrekening - Smart Delta Resources (SDR)	367.524	-
	<u>3.310.952</u>	<u>3.480.356</u>
Kasmiddelen	194	77
Totaal	<u><u>3.311.146</u></u>	<u><u>3.480.433</u></u>

Niet ter vrije beschikking

Onder de liquide middelen zijn de bankrekeningen van ten name van het SDR project verantwoord, deze kunnen alleen voor het SDR project worden aangewend. De overige liquide middelen staan ter vrije beschikking van de vennootschap.

EIGEN VERMOGEN (5)

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Aandelenkapitaal	150.000	150.000
Wettelijke reserves	8.838.840	7.059.648
Overige reserves	991.281	807.593
Onverdeeld resultaat	-6.092	141.550
Totaal	<u>9.974.029</u>	<u>8.158.791</u>

Aandelenkapitaal

Het geplaatst kapitaal van de vennootschap bedraagt € 150.000. Het totaal aantal geplaatste aandelen is 150.000 à nominaal € 1,00

Wettelijke reserves

Onder de wettelijke reserves zijn opgenomen:

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Uitsplitsing wettelijke reserves		
Wettelijke reserve deelnemingen	8.838.840	7.059.648
Totaal	<u>8.838.840</u>	<u>7.059.648</u>

VOORZIENINGEN (6)

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Voorziening verlieslatende contracten	56.259	166.039
Voorziening voor projectrisico's	196.556	186.294
Totaal	<u>252.815</u>	<u>352.333</u>

Toelichting

In de Algemene vergadering van Aandeelhouders is afgesproken dat het bestuur van de vennootschap met de aandeelhouders in overleg zou treden over de voorziening voor verlieslatende contracten. In verband met de beoogde herstructurering heeft dit overleg nog niet plaatsgevonden.

Voorziening verlieslatende contracten

Het verloop van de post is als volgt:

	2022	2021
	€	€
Stand 1 januari	166.039	204.190
Gebruik van voorziening	-109.780	-38.151
Stand 31 december	<u>56.259</u>	<u>166.039</u>

NV Economische Impuls Zeeland, te Vlissingen

Medio 2020 is er een contract aangegaan met Investeringsfonds Zeeland B.V. inzake beheerkosten omtrent de COL Leningen. In het contract is overeengekomen dat de vergoeding voor de werkzaamheden die in rekening gebracht wordt niet meer kan bedragen dan hetgeen Investeringsfonds Zeeland B.V. als vergoeding ontvangt vanuit het Ministerie van Economische Zaken voor de beheer van de COL Leningen. Uit de inschatting die gemaakt is voor het aantal uren dat benodigd is voor het beheer blijkt dat de afspraken omtrent de vergoeding vanuit het Ministerie van Economische Zaken niet dekkend zullen zijn. Derhalve is sprake van een verlieslatend contract en is een voorziening gevormd voor de ingeschatte toekomstige verliezen.

Van de voorziening wordt naar verwachting een bedrag ad € 9.456 binnen één jaar afgewikkeld. De verwachte omvang van de voorziening dat na 5 jaar wordt afgewikkeld is € 0.

Voorziening voor projectrisico's

Het verloop van de post is als volgt:

Voorziening voor projectrisico's

	2022	2021
	€	€
Stand 1 januari	186.294	145.151
Toename van voorziening	10.262	41.143
Stand 31 december	<u>196.556</u>	<u>186.294</u>

Van de voorziening wordt naar verwachting een bedrag ad € 155.685 binnen één jaar afgewikkeld. Het restant wordt naar verwachting binnen 5 jaar afgewikkeld.

KORTLOPENDE SCHULDEN (7)

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	250.032	228.443
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Vennootschapsbelastingsschulden	5.955	18.367
Omzetbelastingsschulden	49.334	59.022
Loonheffing- en premieschulden	220.005	158.122
	<u>275.294</u>	<u>235.511</u>
Overlopende passiva		
Vakantiegeld	128.715	100.148
Vakantiedagen	75.484	50.286
Nog te betalen kosten	127.029	128.626
Vooruitontvangen subsidies	2.533.168	2.309.033
Vooruitgefactureerde bedragen	7.500	7.500
Netto loon te betalen	485	-
	<u>2.872.381</u>	<u>2.595.593</u>
Totaal	<u>3.397.707</u>	<u>3.059.547</u>

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN

Betalingen ter verkrijging van (gebruiks)rechten

Huurovereenkomst Habitat Projectontwikkeling

Impuls huurt kantoorruimte op de Kenniswerf in Vlissingen van Habitat Projectontwikkeling BV. Hiervoor is een huurovereenkomst aangegaan met een looptijd van vijf jaar tot 15 mei 2024. De kale huurprijs bedraagt totaal op maandbasis per januari 2023 € 7.454 en de servicekosten € 290 per maand. Het voorschot G.W.E. bedraagt € 700.

Huurovereenkomst Toshiba

Impuls huurt sinds 1 december 2018 een kopieerapparaat van Toshiba. Hiervoor is een huurovereenkomst aangegaan met een looptijd van 6 jaar. De huurprijs bedraagt € 122 per maand (prijspeil 2022).

Huurovereenkomst De Koffieboer

Per 29 juli 2021 is een vijfjarige huurovereenkomst aangegaan met De Koffieboer voor de huur van een koffieapparaat. De huurprijs bedraagt € 396 per kwartaal (prijspeil 2022). Daarnaast is per 22 november 2022 een vijfjarige huurovereenkomst aangegaan voor een koffieapparaat voor de benedenverdieping. Huurprijs per kwartaal tot 22 november 2027 bedraagt € 171.

Operationele leases

Operationele lease Hiltermann

Per april 2021 is een leasecontract afgesloten bij Hiltermann Lease Group voor 4 jaar voor een Peugeot 208. De leaseprijs per maand bedraagt € 487 (prijspeil 2022).

Overige niet in de balans opgenomen verplichtingen

Subsidie Provincie Zeeland (voorwaardelijke verplichting)

Aan de reguliere integrale kosten subsidie van de provincie Zeeland zijn inhoudelijke resultaatafspraken gekoppeld. Pas ná vaststelling door de provincie Zeeland van de mate waarin deze resultaten 2022 behaald zijn, wordt de subsidie definitief vastgesteld en vindt eventuele afrekening plaats. Het geheel aan activiteiten en behaalde resultaten over deze jaren van Impuls overziend, lijkt het de directie aannemelijk dat de subsidie zal worden vastgesteld op het in de subsidiebeschikking toegezegde bedrag van € 1.422.749 over 2022.

TOELICHTING OP WINST- EN VERLIESREKENING

OMZET EN BRUTOMARGE (8)

	2022	2021
	€	€
Overige bedrijfsopbrengsten		
Resultaatsubsidie Provincie Zeeland	1.422.749	1.390.800
Resultaatsubsidie Economische Zaken	566.251	332.000
Projectopbrengsten	2.765.916	2.594.612
Opbrengsten detachering medewerkers aan deelnemingen	660.691	724.964
Bijdragen gemeenten	409.909	401.512
Bijdragen kennisinstellingen	31.500	31.500
Dow Benelux	12.500	12.500
Pilot Trade and Innovate	150.000	150.000
	<u>6.019.516</u>	<u>5.637.888</u>
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>6.019.516</u>	<u>5.637.888</u>
Projectkosten		
Gefinancierd via projectsubsidies	1.698.513	1.663.765
Mutaties voorziening projectrisico's	10.262	41.143
Mutatie voorziening verlieslatend contract COL Leningen	-109.780	-38.151
	<u>1.598.995</u>	<u>1.666.757</u>
Brutomarge (brutobedrijfsresultaat)	<u>4.420.521</u>	<u>3.971.131</u>

Overige bedrijfsopbrengsten

De totale resultaatsubsidie van de Provincie Zeeland bedraagt volgens de beschikking d.d. 1 februari 2022 € 1.671.688. Hiervan is € 150.000 verantwoord als opbrengsten Pilot Trade and Innovate. Daarnaast is € 98.939 hiervan verantwoord onder de projectopbrengsten bestaande uit aanjaagmiddelen van Zeeland in Stroomversnelling, aanjagen en begeleiden van partijen naar Europese programma's (OP-Zuid) en aanjagen en begeleiden van partijen naar Kennis- en innovatienetwerken.

De totale resultaatsubsidie van Economische Zaken bedraagt volgens de beschikking d.d. 25 november 2022 € 586.250. Hiervan is € 20.000 verantwoord onder de projectopbrengsten inzake Investor Relations programma.

PERSONEELSKOSTEN (9)

	2022	2021
	€	€
<i>Lonen en salarissen</i>		
Bruto lonen	2.407.079	2.077.442
Mutatie vakantiegeldverplichting	175.291	152.158
Mutatie reservering vakantiedagen	25.199	-4.408
Ontvangen ziekengelduitkeringen	-149.517	-49.184
Inhouding ouderschapsverlof	-15.046	-19.209
	<u>2.443.006</u>	<u>2.156.799</u>
<i>Sociale lasten</i>		
Premie sociale verzekeringen	385.536	296.916
<i>Pensioenlasten</i>		
Pensioenlasten	421.144	403.167
<i>Andere personeelskosten</i>		
Inhuur externen voor overige taken	66.455	31.344
Reis- en verblijfkosten	103.905	43.486
Opleidingskosten	40.690	81.366
Kosten werving en selectie	5.811	16.350
Overige	33.676	19.360
Ziekteverzuimverzekering	36.364	59.988
Thuiswerkfaciliteiten	2.250	25.309
	<u>289.151</u>	<u>277.203</u>
Totaal	<u>3.538.837</u>	<u>3.134.085</u>

AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN (10)

	2022	2021
	€	€
Afschrijving op materiële vaste activa	35.341	21.001
Boekresultaat op materiële vaste activa	1.087	574
Totaal	<u>36.428</u>	<u>21.575</u>

OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN (11)

	2022	2021
	€	€
Huisvestingskosten		
Huur pand (incl. energie en servicekosten)	94.576	80.905
Overige huisvestingskosten	34.646	16.396
	<u>129.222</u>	<u>97.301</u>
Out of pocketkosten		
Out of pocketkosten	226.569	238.986
	<u>226.569</u>	<u>238.986</u>
Telefonie en Internet		
Telefonie en internet	17.551	15.841
ICT		
Software, systeembeheer en advies	69.657	53.733
Organisatiekosten		
Kantoorkosten	20.494	8.655
Congressen/seminars	1.005	975
Catering en vergaderkosten	11.823	7.112
Assuranties	3.883	3.950
Advieskosten	147.883	35.864
Overige kosten	7.670	535
	<u>192.758</u>	<u>57.091</u>
Accountant en RvC		
Vergoeding voor de Raad van Commissarissen incl. reiskosten	60.000	40.000
Accountantskosten, kosten opstellen jaarrekeningen en financiële adviezen	15.909	17.815
	<u>75.909</u>	<u>57.815</u>
Communicatie		
Communicatiekosten	87.446	73.185
	<u>87.446</u>	<u>73.185</u>
Totaal	<u><u>799.112</u></u>	<u><u>593.952</u></u>

FINANCIËLE BATEN EN LASTEN (12)

	2022	2021
	€	€
Rentebaten banken	637	5
Bankkosten	-977	-968
Rentelasten banken	-8.080	-13.295
Rentelasten belastingdienst	-50	-604
Financiële baten en lasten (saldo)	-8.470	-14.862

BELASTINGEN (13)

	2022	2021
	€	€
<i>Vennootschapsbelasting</i>		
Vennootschapsbelasting huidig boekjaar	4.510	30.833
Vennootschapsbelasting voorgaande jaren (carry-back 2017)	-2.882	-
Belastingen resultaat	1.628	30.833

Toelichting

Het resultaat voor belastingen bedraagt € 37.674.

Verminderd met investeringsaftrek (€ 9.278) vermeerderd met beperkt aftrekbare kosten (€ 1.670) leidt dit tot een belastbaar bedrag van € 30.066. Hierover is € 4.510 vennootschapsbelasting verschuldigd. Het effectieve belastingtarief is daarmee 12,0%.

Het toepasselijk belastingtarief bedraagt 15% tot € 395.000.

Het effectieve belastingtarief over 2021 bedroeg 14,9%.

AANDEEL IN RESULTAAT DEELNEMINGEN (14)

	2022	2021
	€	€
<i>Aandeel in resultaat van andere deelnemingen</i>		
Aandeel resultaat Investeringsfonds Zeeland B.V.	-42.138	-34.274
Totaal	-42.138	-34.274

OVERIGE TOELICHTINGEN

WERKNEMERS

Het gemiddelde aantal werknemers gedurende het boekjaar bij NV Economische Impuls Zeeland bedroeg:

Gemiddeld aantal werknemers over periode	2022	2021
	fte	fte
Werkzaam binnen Nederland	34,0	31,0

RESULTAATBESTEMMING

Resultaatbestemming

De algemene vergadering heeft de bestemming van het resultaat over het boekjaar 2021 vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel.

Voorstel resultaatbestemming

De directie stelt aan de algemene vergadering voor het resultaat over het boekjaar 2022 ten bedrage van € -6.092 geheel ten laste van de overige reserves te brengen.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

WNT-VERANTWOORDING 2022

De WNT is van toepassing op NV Economische Impuls Zeeland. Het voor NV Economische Impuls Zeeland toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000 voor bestuurders, € 32.400 voor de Voorzitter van de Raad van Commissarissen en € 21.600 voor Leden van de Raad van Commissarissen.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

NV Economische Impuls Zeeland, te Vlissingen

Gegevens 2022	
bedragen x € 1	J.D. ten Voorde
Functiegegevens	Algemeen Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	176.693
Beloningen betaalbaar op termijn	36.672
<i>Subtotaal</i>	<i>213.365</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	213.365
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2021	
bedragen x € 1	J.D. ten Voorde
Functiegegevens	Algemeen Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	172.589
Beloningen betaalbaar op termijn	30.587
<i>Subtotaal</i>	<i>203.176</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000
Bezoldiging	203.176

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12
Niet van toepassing bij NV Economische Impuls Zeeland

NV Economische Impuls Zeeland, te Vlissingen

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2022						
bedragen x € 1	J.W. Weck		H. Bijl		E.A.A. E	
Functiegegevens	Voorzitter		Lid		Lid	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 t/m 31/12		1/1 t/m 31/12		1/1 t/m 31/12	
Bezoldiging						
Bezoldiging	16.000		12.000		12.000	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	32.400		21.600		21.600	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging	16.000		12.000		12.000	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	
Gegevens 2021						
bedragen x € 1	J.W. Weck		H. Bijl		E.A.A. E	
Functiegegevens	Voorzitter		Lid		Lid	
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 t/m 31/12		1/1 t/m 31/12		1/1 t/m 31/12	
Bezoldiging						
Bezoldiging	16.000		12.000		12.000	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	31.350		20.900		20.900	

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder

Niet van toepassing bij NV Economische Impuls Zeeland

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800

Niet van toepassing bij NV Economische Impuls Zeeland

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is

Niet van toepassing bij NV Economische Impuls Zeeland

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Niet van toepassing bij NV Economische Impuls Zeeland

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Niet van toepassing bij NV Economische Impuls Zeeland

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

ONDERTEKENING

Vlissingen, 21 april 2023

DIRECTIE

Naam

Handtekening

J.D. ten Voorde

RAAD VAN COMMISSARISSEN

Naam

Handtekening

J.W. Weck

H. Bijl

E.A.A. Engels

M.A. de Bruine

OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de directie van NV Economische Impuls Zeeland

Verklaring over de in het rapport opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2022 van NV Economische Impuls Zeeland te Vlissingen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van NV Economische Impuls Zeeland op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW, de Algemene subsidieverordening Zeeland 2013, het Algemeen subsidiebesluit Zeeland 2013, de regeling controleprotocol subsidies behorende bij het Kaderbesluit Nationale EZ-subsidies en de regeling nationale EZ-subsidies, de in verleningsbeschikkingen opgenomen specifieke eisen en de Regeling controleprotocol WNT 2022.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de winst- en verliesrekening over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van NV Economische Impuls Zeeland zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT- plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het rapport opgenomen ander informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, deze bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;
- de WNT-verantwoording.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens en alle informatie bevat die op grond van de bepalingen bij en krachtens de WNT vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720, de Algemene subsidieverordening Zeeland 2013, het Algemeen subsidiebesluit Zeeland 2013, de regeling controleprotocol subsidies behorende bij het Kaderbesluit Nationale EZ-subsidies en de regeling nationale EZ-subsidies, de in verleningsbeschikkingen opgenomen specifieke eisen en de Regeling controleprotocol WNT 2022. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en met de bepalingen bij en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteit te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Middelburg, 21 april 2023

Rijkse Accountants & Adviseurs
namens deze,

JAARVERSLAG 2022

Impuls Zeeland

Impuls
Zeeland

INHOUD

1. BESTUURSVERSLAG	3	4. GOVERNANCE	43
VOORWOORD DICK TEN VOORDE	4	DIRECTIE	44
VERSLAG RVC	6	DE RAAD VAN COMMISSARISSEN (RVC)	45
TRENDS EN ONTWIKKELINGEN IN 2022	7	STAKEHOLDERS	46
NIEUWE MERKENSTRATEGIE, HELDERE POSITIONERING	8	INTERNE AUDIT	47
WAARDECREATIEMODEL	12	RISICO MANAGEMENT	48
IMPACT REPORTING	14	5. FINANCIËLE RESULTATEN 2022	50
2. INHOUDELIJKE RAPPORTAGE 2022	15	2022 IN CIJFERS	51
INNOVEREN	17	OPBRENGSTEN IMPULS	52
INVESTEREN	25	FINANCIËN NA 2022	53
INTERNATIONALISEREN	28	RISICO'S	54
3. INTERNE ORGANISATIE	34	6. OVER DIT VERSLAG	55
ORGANISATIE STRUCTUUR	35	BIJLAGEN	
HRM-BELEID	37	BIJLAGE 1: PROJECTENOVERZICHT	
ETHIEK EN INTEGRITEIT	40	BIJLAGE 2: RVC NEVENFUNCTIES	
ECONOMISCHE VEILIGHEID	41	BIJLAGE 3: CASES	
		BIJLAGE 4: JAARREKENING NV ECONOMISCHE IMPULS ZEELAND	
		BIJLAGE 5: GECONSOLIDEERDE JAARREKENING INVESTERINGSFONDS ZEELAND B.V.	

1. BESTUURSVERSLAG

2022: EEN EXTRA IMPULS

Een jaar loopt altijd anders dan je vooraf verwacht. 2022 was daar zeker een duidelijk voorbeeld van. De oorlog in Oekraïne, met alle crises van dien, had niemand voorzien maar had een grote impact op alles. 2022 was dan ook meer dan ooit een jaar waarin een ontwikkelingsmaatschappij nodig is die flexibiliteit toont en in staat is om in te spelen op de actualiteit. Met trots kan ik terugkijkend op 2022 concluderen dat Impuls Zeeland zich als die ontwikkelingsmaatschappij heeft laten zien.

Crisis zet aan tot innovatie

Een crisis is niet alleen een bedreiging. Een crisis biedt vaak ook kansen. Zo zagen we in 2022 dat de energiecrisis een impuls gaf aan de energietransitie. Deze transitie was al eerder ingezet en onderdeel van onze activiteiten, maar de sterk stijgende energieprijzen brachten deze ontwikkeling in een stroomversnelling. Aan ons was het de taak om deze kans te grijpen en bedrijven bij te staan in hun transitie. Dat deden we.

Niet alleen energiecrisis

In 2022 was het echter niet alleen de energiecrisis waarmee we te maken kregen. Ook de stikstofcrisis bracht een versnelde ontwikkeling met zich mee, bijvoorbeeld in de vorm van elektrificatie van industriële machines. En zo zorgde de crisis op de arbeidsmarkt voor extra aandacht voor automatisering en robotisering. Stuk voor stuk bewegingen die al ingezet waren, maar nu een extra impuls kregen doordat meer en meer bedrijven gemotiveerd raakten om stappen te zetten.

Mooie voorbeelden

Mooie voorbeelden van Zeeuwse bedrijven die we in 2022 hielpen een versnelde transitie te realiseren, zijn Fundex Equipment en Herder. Fundex Equipment ontwerpt en produceert multifunctionele

EEN IMPULS VOOR...

DE ZEEUWSE ECONOMIE

funderingsmachines en levert deze vanuit Zeeland over de hele wereld. Dit bedrijf heeft nu substantiële stappen gezet in de elektrificatie van zijn heimachines.

Herder is wereldwijd marktleider op het gebied van sloot-, beplanting- en bermonderhoud. Dit bedrijf, met een grote Amerikaanse moeder, ontwerpt en produceert eigen machines. In 2022 concentreerde het zijn wereldwijde elektrificatie-activiteiten en -ontwikkelingen in Middelburg. Dit leidde tot een stevige groei van hoogwaardige werkgelegenheid, precies midden in de relevante transitie-ontwikkelingen. De energietransitie biedt grote kansen voor bedrijven die daar slim op inspelen!

Beloften waarmaken

Dit zijn slechts twee van de vele projecten waar Impuls Zeeland in 2022 een bijdrage aan leverde. Ondanks alle crises hebben we kunnen waarmaken wat we ons dit jaar in de projecten tot doel hadden gesteld. Hier en daar door wat naar links of rechts bij te sturen en wat meer of minder gas te geven dan vooraf gepland. Dat hoort bij flexibel inspelen op de actualiteit.

Bedrijventerreinen

De actualiteit is ook een tekort aan geschikte ruimte voor bedrijven. Impuls Zeeland signaleert dit sinds 2019 en meldde dat bij de provincie en gemeenten. Het tekort aan kwalitatief goede bedrijventerreinen, vooral het aanbod qua voldoende vierkante meters met de juiste milieu-categorie, is inmiddels zorgelijk geworden. Vanuit deze constatering is dit onderwerp regelmatig op de bestuurlijke agenda van zowel provincie als gemeenten gezet.

Ecosystemen

Op de agenda van Impuls Zeeland stond in 2022 het opzetten van een ecosysteem voor ondernemers, oftewel het creëren van een omgeving waarin startups en gevestigde bedrijven kunnen groeien en bloeien. Dit is een complex proces. Vaak betekent het dat meerdere partijen samenwerken om een geïntegreerde

en duurzame omgeving te creëren. Ecosystemen kunnen bovendien uit verschillende partijen bestaan, waaronder organisaties, bedrijven, overheden en kennisinstellingen, maar ook fysieke infrastructuur, financiering en leiderschap.

Om een succesvol ecosysteem op te zetten, is het belangrijk om de juiste partners te selecteren en samen te werken aan gemeenschappelijke doelen en een gezamenlijke agenda. Daarnaast is het van belang om te zorgen voor transparantie, vertrouwen en open communicatie tussen alle partners. Tot slot is het zaak om het ecosysteem voortdurend te monitoren en aan te passen zodat het blijft evolueren en voldoen aan de behoeften van alle belanghebbenden.

In 2022 hebben we in dit kader belangrijke stappen gezet. We zijn actief geweest in het opzetten, toepassen en uitdragen van ecosystemen in de Zeeuwse topsectoren. De ecosystemen laten zien welke spelers er in een sector betrokken zijn, welke er een mogelijke rol kunnen spelen in een specifiek vraagstuk en aan welke elementen gewerkt kan worden. Met behulp van een vast frame-work brachten we deze netwerken en elementen helder in kaart. Nu kunnen we vanuit dit bredere perspectief naar projecten kijken en dit ook uitdragen naar andere betrokkenen.

Samenwerking

Onder die betrokkenen horen ook partijen van buiten Zeeland. In 2022 hebben we bijvoorbeeld veel tijd en energie gestoken in de versterking van de samenwerking met andere regionale ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's). Het doel is om te leren van elkaars best practices en samen op te trekken in overkoepelende vraagstukken zoals groeifondsvoorstellen en landelijke ondersteuningsregelingen. In 2022 hebben we hiervoor een solide basis gelegd die we in de komende jaren verder zullen uitbouwen.

Volume to value

Bij het uitbouwen van onze investeringsprojecten legden we voorheen de focus op kwantiteit. Inmiddels leggen we de nadruk bij de acquisitie en ondersteuning van bedrijven steeds meer op kwaliteit. In 2022 heeft dit echt vorm gekregen door scherpere keuzes te maken bij het wel of niet actief begeleiden van bepaalde projecten. De keuze die hieraan ten grondslag ligt, is om beter te kunnen bepalen welke projecten van waarde zijn en impact genereren op de ecosystemen binnen Zeeland. Dit sluit naadloos aan op ons waardecreatiemodel en waar Impuls voor staat. Dat betekent dus ook minder focus op het aantal gevestigde bedrijven en het aantal gecreëerde arbeidsplaatsen en juist meer focus op de toegevoegde waarde voor de Zeeuwse economie.

Basis voor toekomst

In 2022 hebben we, ondanks of misschien wel dankzij de crisis, een impuls gegeven aan toekomstige ontwikkelingen. We streven ernaar deze ontwikkelingen in de komende jaren op eenzelfde tempo voort te zetten. Graag wil ik mijn dank uitspreken aan alle hardwerkende collega's van Impuls. Het afgelopen jaar hebben we veel veranderingen doorgevoerd en ons aangepast aan nieuwe manieren van werken. De flexibiliteit, inzet en het aanpassingsvermogen van onze medewerkers waren van onschatbare waarde om in onzekere tijden kansen te blijven benutten en stappen te zetten naar een toekomst bestendig Zeeland.

Dick ten Voorde
Algemeen directeur

IMPULS ZEELAND ONTWIKKELT IN KWANTITEIT EN KWALITEIT

Als Raad van Commissarissen spelen we binnen Impuls Zeeland een rol op het kruispunt van economie, duurzaamheid en de doorwerking naar de regio Zeeland. Vooral het laatste aspect mag extra belicht worden. Zeeland verdient in meerdere opzichten een plek in het spotlicht, onder meer vanwege de grote industriële spelers, het economisch belang, het toerisme, de visserij en tal van lokale innovaties. Dit alles bij elkaar maakt dat de ontwikkelingsagenda van Zeeland alle aandacht verdient en daarin speelt Impuls Zeeland een belangrijke rol.

Waardering voor kennis en expertise

Het is niet aan ons als RvC om daaraan invulling te geven, dat is aan de directie en medewerkers. Wij staan vooral opgesteld om mee te denken, als sparringpartner op te treden, kritische vragen te stellen en toezicht te houden. We delen onze kennis en mening graag, zonder overigens hiermee voor de voeten van de directeur en medewerkers te willen lopen. We houden vooral vinger aan de pols en dat is maar beperkt nodig.

Vergaderingen

Minimaal vijf keer per jaar komen we samen om actualiteiten te bespreken rondom enkele meer standaard onderwerpen zoals personeelszaken, de begroting, het jaarplan en -verslag en het accountantsoordeel. Daarnaast zijn we intensief betrokken bij actuele thema's en strategievorming.

Oekraïne

Een bijzonder actueel thema in 2022 was de oorlog in Oekraïne, met als gevolg stijgende energieprijzen en een versnelling van de energietransitie. Dit had op nagenoeg alle sectoren grote impact. Op kleine

spelers, maar ook op de grote industrieën. Hun continuïteit en verduurzaming is van grote invloed op Zeeland en dus een belangrijk punt van aandacht voor ons als RvC.

Aandeelhouderschap EZK

Een andere belangrijke actualiteit die in 2022 onze aandacht vroeg, was het voorgenomen aandeelhouderschap van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat in Impuls Zeeland en de ontwikkelingen die dit met zich meebrengt op het gebied van het Investeringsfonds Zeeland.

We werden het afgelopen jaar door directie en medewerkers steeds goed op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen en gaven daarop onze input en adviezen: 'We zien dit, zo denken we daarover, dit is in het belang van Zeeland en Impuls Zeeland, dus houdt daar en daar rekening mee.' Bij iedere volgende terugkoppeling zagen we dat onze feedback ter harte was genomen.

Onze kennis

In voorkomende gevallen worden we als afzonderlijke RvC-leden ook wel eens gevraagd om op specifieke thema's onze kennis te delen. Ieder van ons heeft namelijk zo zijn eigen achtergrond en specialisme. Die zetten we graag in als dat nuttig is. Het mooie is dat we met z'n drieën de triple helix vertegenwoordigen, wat onze input en discussies extra interessant en waardevol maakt.

Actualiteiten

Andersom nemen er medewerkers van Impuls Zeeland deel aan onze vergaderingen om toelichting te geven op actuele zaken. Het helpt ons een beeld te vormen

van waar de medewerkers in de praktijk mee bezig zijn. Het voorgenomen aandeelhouderschap, maar ook de initiatieven in het verduurzamen van het toerisme, waren daar in 2022 goede voorbeelden van.

Groei

De verduurzaming in het toerisme werd mede mogelijk gemaakt door een groei in stimuleringsgelden en zo gold dat voor meer thema's. In de zeven jaar dat ik nu deel uitmaak van de RvC, zijn de fondsen waar Impuls Zeeland mee werkt behoorlijk gegroeid. Van enkele miljoenen toen ik startte, tot een veelvoud nu. Het mooie van Impuls Zeeland, vind ik, is hoe directie en medewerkers deze groei oppakken. Ik zie Impuls Zeeland echt in positieve zin ontwikkelen, niet alleen in kwantiteit, maar zeker ook in kwaliteit. De steeds complexere wereld waarin we opereren vraagt daar ook om en Impuls Zeeland beweegt er heel goed in mee. Het is mooi en interessant om daarop toe te zien en deel te zijn van die ontwikkelingen in het belang van Zeeland.

Edie Engels
Vicevoorzitter RvC

TRENDS EN ONTWIKKELINGEN IN 2022

Impuls Zeeland opereert in een continu veranderende omgeving waar we bedrijven zo goed mogelijk op helpen inspelen. Dit doen we door ondernemers met onze kennis, ons netwerk en onze fondsen te ondersteunen in ontwikkelingsvraagstukken. 2022 was meer dan ooit een jaar waarin dat nodig was en gevraagd werd.

Oorlog in Oekraïne

Belangrijke ontwikkelingsvraagstukken kwamen in 2022 sterker naar voor n.a.v. de oorlog in Oekraïne. Deze door Rusland geïnitieerde strijd zette de wereld op zijn kop.

Energiecrisis

Allereerst schoten de energieprijzen door het dak. Dit creëerde meer awareness en motivatie bij overheden en ondernemers om innovatieve energiebesparende technieken te ondersteunen en toe te passen. Daarin pakten we onze, al eerder ingezette, rol.

Grondstoffencrisis

Ook de grondstofprijzen, die sinds corona al fors opgelopen waren, stegen door de oorlog nog verder door en de beschikbaarheid van de grondstoffen nam nog verder af. Bedrijven waren hierdoor meer dan ooit genoodzaakt om anders na te denken over de manier waarop ze hun productie- en logistieke processen moeten organiseren. Het zorgde onder meer voor meer aandacht voor circulaire verdienmodellen, met Impuls Zeeland als waardevolle sparringpartner, initiator en ondersteuner.

Investeren in innoveren

Voor het doorvoeren van dergelijke innovaties is geld nodig, maar de portemonnee van ondernemers in diverse branches was al fors geraakt door corona. Door de toename van de omvang van de fondsen kon Impuls Zeeland innovatieve Zeeuwse startups, scale-ups en het mkb blijven financieren. Zo waren

middelen beschikbaar voor innovaties, verduurzaming in onder meer de toeristische sector en ondersteuning van ondernemers in de vorm van vouchers voor digitalisering.

Geopolitieke gevolgen

De manier waarop we daarnaast naar internationale handel keken, veranderde ook door de oorlog in Oekraïne. Het gaf aanleiding om onze aandacht voor bepaalde wereldregio's te verschuiven en meer in te steken op een nog bredere geografische spreiding in betrouwbare toeleveranciers. In de tussentijd kon een groot aantal internationaliseringsprojecten gelukkig wel blijven doorlopen.

Tekort aan geschikte bedrijfsgronden

Onderdeel van internationaliseren is ook het helpen vestigen van internationaal opererende bedrijven in Zeeland. Sinds 2019 signaleerde Impuls Zeeland al een stijgende vraag naar bedrijfsgronden en een niet aansluitend bedrijfsterreinaanbod. In 2022 liepen we in dit kader tegen steeds grotere uitdagingen aan. Interessante kansen werden hierdoor gemist.

Krapte arbeidsmarkt

Tot slot vormde in 2022 de toenemende krapte op de arbeidsmarkt een uitdaging voor bedrijven. Waar de vergrijzing in Zeeland doorzette en de aanwas nog achterbleef, was er in toenemende mate interesse bij ondernemers voor innovaties in automatisering, robotisering en digitalisering. Impuls Zeeland ondersteunde deze ontwikkelingen onder meer via Digitaal Doen Zeeland.

Zo zorgden diverse crises en ontwikkelingen in 2022 dus voor een extra impuls in innoveren, investeren en internationaliseren en hebben we bedrijven kunnen helpen om belangrijke stappen te zetten in hun toekomstbestendigheid.

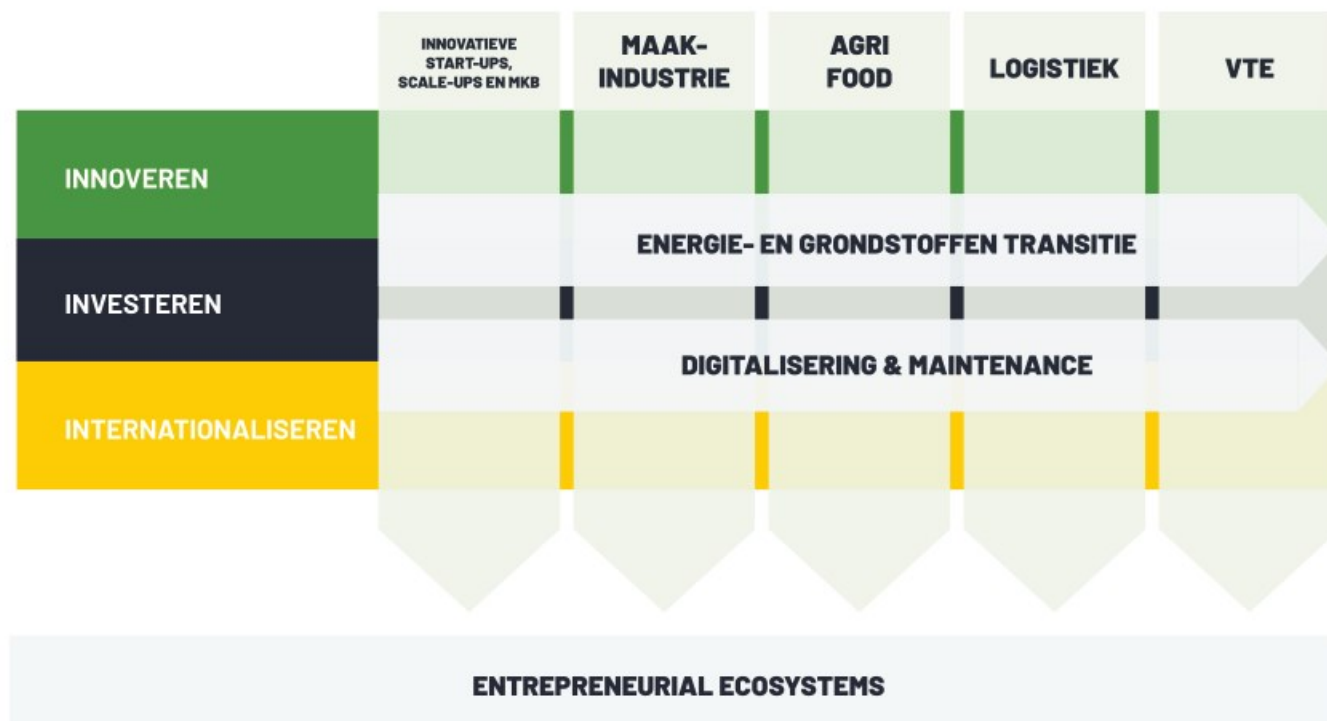
NIEUWE MERKENSTRATEGIE, HELDERE POSITIONERING

We doen heel veel binnen Impuls, maar hoe zorgen we dat het ook voor onze doelgroep helder is wat we doen? Impuls Zeeland ging in 2022 met dit vraagstuk aan de slag. We werkten aan een nieuwe merkenstrategie om Impuls beter op de kaart te zetten bij onze doelgroep. Bij de vernieuwde merkenstrategie hoorde een nieuwe huisstijl, het aanscherpen van onze missie, visie en kernwaarden en duidelijke communicatie over onze

kerncompetenties: de 3 I's: innoveren, investeren en internationaliseren.

In 2022 hielpen we ondernemers met deze drie aspecten van ondernemerschap. Dat doen we al jaren, maar dit jaar voor het eerst zo duidelijk onder deze drie noemers, de 3 I's. Het maakt voor de buitenwereld duidelijker wat we als Impuls Zeeland doen.

Tegelijkertijd moet het ook duidelijk zijn dat deze drie pijlers niet op zich staan, maar nauw verbonden zijn met elkaar. Het zijn als instrumenten die afzonderlijk en in samenhang ingezet kunnen worden bij ieder ontwikkelingsvraagstuk.

Figuur 1: strategie Impuls Zeeland

Missie

Ieder idee, iedere beweging, heeft een eerste impuls nodig. Wij, Impuls Zeeland, zorgen voor deze impuls rond innoveren, investeren en internationaliseren in Zeeland. Met onze kennis, diensten en netwerk geven we een stimulans aan ontwikkelingen die bijdragen aan de Zeeuwse economie. Dat doen we als betrokken en bevlogen verbinder en sparringpartner voor jou als ambitieuze ondernemer. Samen gaan we voor het beste resultaat en creëren we maximale impact.

Visie

Wij streven naar een duurzame ontwikkeling van Zeeuwse bedrijven en de regionale economie. Met bedrijven, overheden en kennisinstellingen ontwikkelen en versterken we ecosystemen: we brengen specialisaties uit verschillende sectoren bij elkaar in programma's en projecten. Ons ultieme doel? Jou als ondernemer helpen met innovatie en ontwikkeling zodat we samen komen tot een sterk, duurzaam en toekomstbestendig Zeeland.

Onze kernwaarden

Ondernemend

Bevlogen, gedreven, proactief en initiatiefrijk

Verbindend

Samen maximale impact creëren

Resultaatgericht

Actie, stappen zetten, gaan voor het beste resultaat

Betekenisvol

Helpen het verschil te maken

Toegankelijk

Betrokken en makkelijk benaderbaar

EEN IMPULS VOOR...

DUURZAME
ONTWIKKELING

ONZE KERNCOMPETENTIES

INNOVEREN

We helpen ondernemers bij het omzetten van ideeën naar toekomstbestendige innovaties op het gebied van verduurzaming, digitalisering en circulariteit in diverse Zeeuwse topsectoren. Dit doen we door middel van het ontwikkelen van programma's en projecten en het vinden van financiering daarbij.

"Impuls Zeeland heeft enorm geholpen om ons bedrijf naar een hoger niveau te tillen."

Remco van Leeuwen - Provispo

INVESTEREN

We ondersteunen ambitieuze ondernemers die willen investeren in duurzame en innovatieve ideeën. Wij bieden financiering en brengen je in contact met de juiste connecties binnen ons netwerk. Met onze kennis, ervaring, diverse vouchers en fondsen helpen wij je bij een snelle start en optimale groei van jouw bedrijf.

"Ik zou iedere ondernemer in Zeeland aanraden om contact op te nemen met Impuls Zeeland, zij brengen je hoe dan ook verder."

Linsie Meijer - Sophyn Greens

INTERNATIONALISEREN

We ondersteunen Zeeuwse bedrijven met internationale ambities en begeleiden (inter)nationale ondernemers bij het vestigen en uitbreiden in Zeeland. We helpen nieuwe afzetmarkten te vinden en verbinden ondernemers met elkaar én met potentiële opdrachtgevers of samenwerkingspartners. Door grenzeloos ondernemen, creëren we samen een duurzame en sterkere Zeeuwse economie.

"Het is voor ons belangrijk dat we hulp van Impuls Zeeland krijgen. Impuls heeft de contacten die wij nodig hebben gewoon op de plank liggen. Hierdoor kunnen wij veel sneller contact leggen met buitenlandse partners en houden we de focus op ons bedrijf."

Wim de Rijder - Famateq

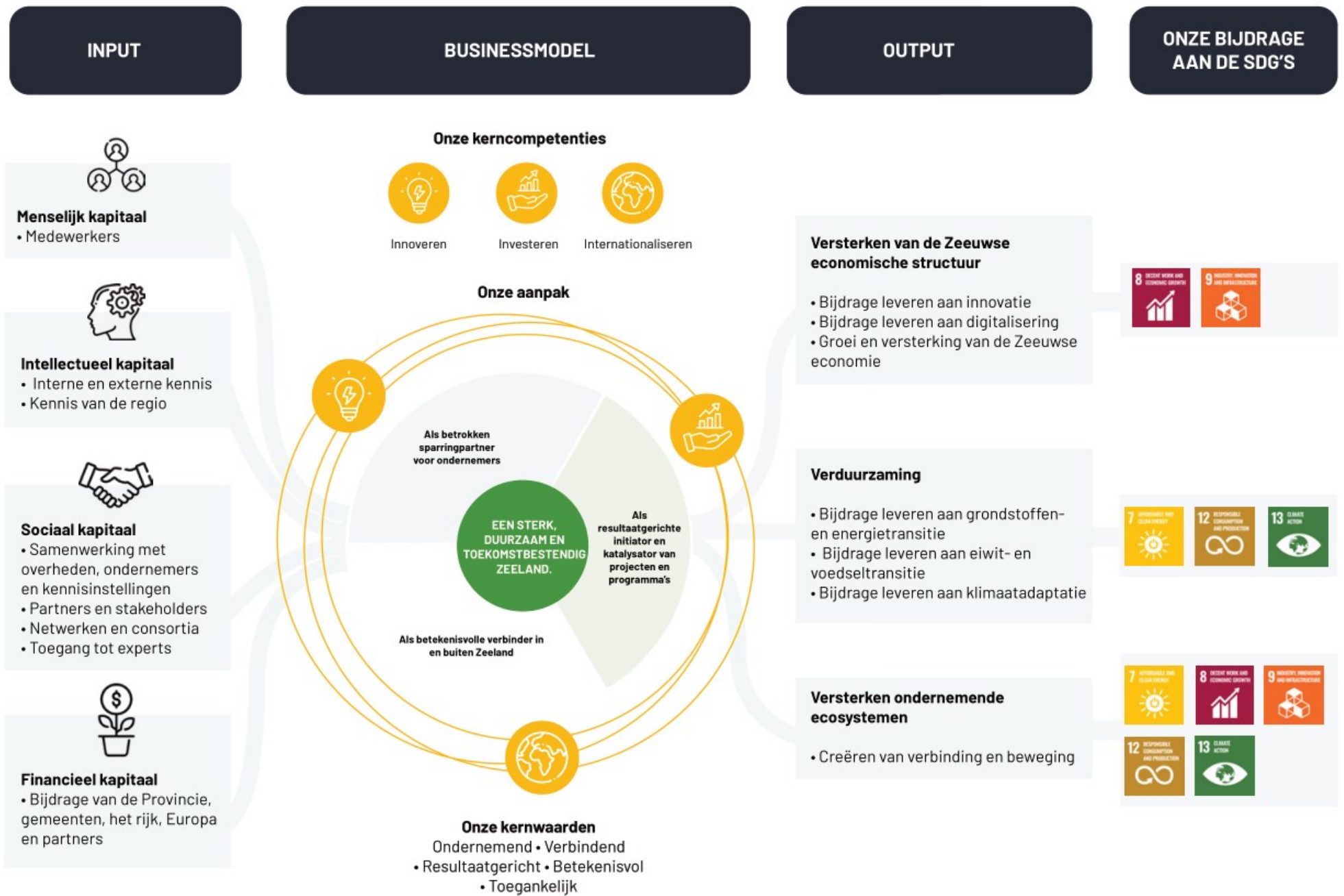

WAARDECREATIEMODEL

We zetten de kapitalen die ons ter beschikking worden gesteld zo efficiënt mogelijk in met als resultaat een zo groot mogelijke maatschappelijke bijdrage. De beoogde maatschappelijke bijdrage hebben we vormgegeven in ons waardecreatiemodel (figuur 2). Dit model maakt duidelijk welke kapitalen we benutten, hoe we daarmee omgaan, hoe we er waarde aan toevoegen en wat dat de maatschappij kan opleveren. Deze bijdrage hebben we onderverdeeld in de door ons gekozen mondiale doelstellingen Sustainable Development Goals (SDG's).

Ons waardecreatiemodel is uitgebreid met ons businessmodel. Onze kerncompetenties, aanpak en kernwaarden staan centraal en geven aan hoe we onze activiteiten uitvoeren en op welke wijze. Door maximaal gebruik te maken van onze vier kapitalen, creëren we maximale impact die bijdraagt aan ons doel en aan de SDG's.

Bekijk het waardecreatiemodel op de volgende pagina.

Figuur 2: waardecreatiemodel

IMPACT DOOR TE INVESTEREN, INNOVEREN EN INTERNATIONALISEREN

Impuls is een impact gedreven organisatie waarbij SDG's centraal staan. De onderstaande SDG's zijn door Impuls Zeeland en de Raad van Commissarissen (RvC) vastgesteld. Met onze kerncompetenties willen wij hieraan een bijdrage leveren.

Deze SDG's staan centraal in ons jaarverslag. Impuls draagt hieraan bij via haar rol in de projecten. In de bijlagen is een projectenoverzicht opgenomen (bijlage 1). Per project is steeds één primaire SDG gekozen. Dit is een versimpeling van de werkelijkheid, want projecten dragen vaak aan meerdere SDG's bij. Dit geldt ook voor de casussen die in dit jaarverslag worden toegelicht.

SDG 7: Betaalbare en duurzame energie

De ontwikkeling en het gebruik van technologieën voor energiebesparing en hernieuwbare energiebronnen zijn een wezenlijk middel om energieverbruik en de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen. Dit heeft een positief effect op onze welvaart.

SDG 8: Waardig werk en economische groei

Economische groei is pas duurzaam als kapitaal, arbeid en grondstoffen verantwoordelijk worden ingezet en als winsten en inkomens eerlijk verdeeld worden tussen burgers en bedrijven.

SDG 9: Industrie, innovatie en infrastructuur

SDG 9 streeft ernaar de mobiliteit en infrastructuur te verbeteren, en de nadelen ervan – zoals tijdverlies als gevolg van files, onveiligheid in het verkeer en druk op het milieu – te verminderen. Ook moet het bedrijfsleven innoveren en verduurzamen.

SDG 12: Verantwoorde consumptie en productie

Duurzame productie en consumptie, met een efficiënter gebruik van grondstoffen, verlaagt de druk op het milieu en vermindert de afhankelijkheid van die grondstoffen.

SDG 13: Klimaatactie

SDG 13 is gericht op de aanpak van door mensen veroorzaakte klimaatcrisis. In 2015 is het Parijs-akkoord tot stand gekomen dat beoogt klimaatverandering en de nadelige effecten daarvan te verminderen. De effecten van klimaatverandering vormen een bedreiging voor mens en natuur.

IMPACT REPORTING

Impuls Zeeland is katalysator en partner voor bedrijven om te werken aan toekomstbestendigheid. In 2021 zijn wij, in samenwerking met andere ontwikkelingsmaatschappijen, gestart om onze maatschappelijke impact in kaart te brengen. In 2022 hebben we onderzocht hoe we onze maatschappelijke bijdrage kunnen laten zien en hoe we deze kunnen integreren in onze processen om zo onze maatschappelijke waarde te kunnen vergroten. Als gevolg hiervan hebben we ons waardecreatiemodel verder bijgewerkt.

Vanuit het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) zijn voor vier maatschappelijke thema's missies benoemd en kernachtig omschreven. In samenspraak met o.a. de Topsectoren en regio's zijn deze vertaald naar kennis- en innovatieagenda's. De inzet van een regionale ontwikkelingsmaatschappij (ROM) kan een versnellende functie hebben bij de realisatie hiervan.

Wij hebben als doel een bijdrage te leveren aan de volgende missie: Werken aan een sterk, duurzaam en toekomstbestendig Zeeland. Door onze activiteiten dragen we ook bij aan het behalen van SDG's 7, 8, 9, 12 en 13. In de profilering van Impuls Zeeland krijgen onze missies vanaf 2022 een grote rol. De zichtbaarheid voor deze missies en de resultaten die hierin worden behaald, wordt vergroot.

EEN IMPULS VOOR...

EEN STERK,
DUURZAAM EN
TOEKOMSTBESTENDIG
ZEELAND

2. INHOUDELIJKE RAPPORTAGE 2022

OVERZICHT CASES

- 1 COROOS - KAPELLE**
Kapelse landbouw gebruikt voor het eerst zuiver proceswater van Coroos tijdens droogte
- 2 OESTERDAM - THOLEN**
Unieke innovatie op vakantiepark in Tholen zorgt voor extra beleving
- 3 WESTDUIN - VLISSINGEN**
Strandhotel Westduin geeft afval een herbestemming
- 4 BLUE DEAL - NEELTJE JANS**
Gezamenlijk werken aan de versterking van schelpdieren als bouwsteen van een gezond en duurzaam menu
- 5 LIVING LAB - VLISSINGEN OOST**
Geslaagde proof of concept van autonome terminaltrekker op drukke containerterminal
- 6 BAYCK - TERNEUZEN**
Bayck - de fiets is pas het begin
- 7 SOPHYN GREENS - ELLEMEET**
Veggiepasta uit reststromen: circulair én gezond!
- 8 THORIZON**
Nucleaire energie als onderdeel van duurzame energiemix
- 9 SCHELDE EXOTECH - RITTHEM**
Een belangrijke speler in de (Zeeuwse) energietransitie
- 10 ILLUXTRON**
Zeeuwse ondernemers laten matchen met de juiste internationale partners
- 11 DUTCH BARGAIN**
Dutch Bargain wereldberoemd in Zeeland

* Vestigt naar verwachting in Borsele

INNOVEREN

We helpen ondernemers bij het omzetten van ideeën naar toekomstbestendige innovaties op het gebied verduurzaming, digitalisering en circulariteit in diverse Zeeuwse topsectoren. Dit doen we door middel van het ontwikkelen van programma's en projecten en het vinden van financiering daarbij.

43

Lopende innovatieprojecten

€21,5 mln

Totale projectomvang lopende innovatieprojecten voor Zeeland

In 2022 hebben we samen met onze partners invulling gegeven aan de activiteiten uit het jaarplan binnen de Zeeuwse sectoren en thema's. Deze activiteiten sluiten nauw aan bij het landelijke Topsectoren-beleid en bij het provinciale Economische Uitvoeringsprogramma. Onze activiteiten en projecten zijn verspreid over alle Zeeuwse gemeenten. Met de gekozen thema's binnen onze strategie (figuur 1: strategie Impuls Zeeland) dragen wij bij aan de Sustainable Development Goals (figuur 2: waardecreatiemodel).

Innovatieve startups, scale-ups en mkb

Externe ontwikkelingen, met name de oorlog in Oekraïne en de daarmee samenhangende energiecrisis, hebben bijgedragen aan de urgentie om in te spelen op de hoge energie- en grondstofprijzen. Daarmee is onze ondersteuning aan bedrijven op dit punt belangrijker geworden. Onder meer via de volgende projecten en programma's dragen we hieraan bij: Symbiose for Growth MKB; Aanjaagprogramma Innovatie Toerisme; bijdrage aan Regionale Energiestrategie (RES), het Zero Emissie project binnen de logistiek en het platform Smart Delta Resources.

Daarnaast hebben we het afgelopen jaar extra ingezet op de thema's digitalisering en robotisering om bedrijven toekomstgericht te laten zijn en tevens een oplossing te bieden voor het nijpende personeelstekort. De lopende projecten hebben daaraan bijgedragen: Digitaal Doen Zeeland, Aanjaagprogramma Innovatie Toerisme en Autonoom Transport. Het Zuid-Nederlands brede project EDIH (European Digital Innovation Hubs) wil ondernemers in de maakindustrie, logistiek en agri-food verwerkende industrie ondersteunen bij hun digitaliseringsopgaven. Daarnaast is een project ontwikkeld specifiek gericht op het gebied van digitalisering en robotisering van de agri-food sector.

Creëren van ecosystemen

In 2022 zijn we gestart om te werken met het ecosysteemmodel van Stam (zie figuur 3: Ecosysteem ontwikkeling volgens het STAM-model). Dit betreft een meer systematische aanpak van ecosysteembenadering. In dit model wordt naar verschillende elementen gekeken die een bijdrage leveren aan een optimaal ondernemend ecosysteem. Impuls is partner geworden van het landelijke ESMEE-project waarin onderzoek wordt gedaan hoe ondernemende ecosystemen kunnen bijdragen

aan maatschappelijke uitdagingen. Alle regionale ontwikkelingsmaatschappijen in Nederland nemen deel aan dit project, samen met Universiteit Utrecht en hogescholen. Impuls deelt dit ecosysteem-denken met stakeholders in Zeeland zodat gewerkt wordt aan een gezamenlijke agenda.

Onderstaand figuur geeft een weergave van de belangrijkste acties van Impuls in 2022 binnen de verschillende ecosystemen. Deze worden op de volgende pagina's verder beschreven.

ENTREPRENEURIAL ECOSYSTEM ELEMENTS	VTE	LOGISTIEK	MAAK-INDUSTRIE	AGRI FOOD	INNOVATIEVE START-UPS, SCALE-UPS EN MKB	GENERIEK
NETWORKS	TUA/TOZ	ZEELAND CONNECT	SDR, RES, KICMPI	FOODELTA, TASKFORCE, SCHELPOERSECTOR	CIRCULAIR BOUWEN	
LEADERSHIP						ECONOMIC BOARD
FINANCE	FONDS VRIJETIJDSECONOMIE		ENERGIEFONDS		ZPF, INNOGO	
TALENT	HOSPITALITY PACT					
KNOWLEDGE						
SUPPORT SERVICES / INTERMEDIARIES						
DEMAND						
PHYSICAL INFRASTRUCTURE		FIELDLAB AUTONOOM TRANSPORT	WATERSTOF-NETWERK		DE KAAP, OMC	
CULTURE						
FORMAL INSTITUTIONS				BLUE DEAL		

Figuur 3: Ecosysteemontwikkeling volgens het STAM-model

Netwerken (networks)

Netwerken spelen een belangrijke rol bij het overdragen van kennis, het delen van middelen en het verbinden van ondernemers met de juiste partners en middelen. Door de interacties tussen verschillende spelers te vergemakkelijken, kunnen netwerken effectiever bijdragen aan het creëren van een gunstig klimaat voor ondernemerschap en innovatie. Het afgelopen jaar heeft Impuls samen met provincie Zeeland en Campus Zeeland vooral ingezet op de ontwikkeling van het netwerk. Hierin heeft Impuls een coördinerende rol gespeeld bij de Kennis- en Innovatienetwerken. Ook hebben we een aantal specifieke netwerken ondersteund bij hun projectontwikkeling. Impuls is bijvoorbeeld strategisch partner van Food Delta Zeeland en Circulair Bouwen, en penvoerder van Zeeland Connect, TUA-TOZ, Energy port en Smart Delta Resources.

Investeren in Innoveren (finance)

In het ecosysteemmodel is financiering niet alleen afkomstig van traditionele financiële instellingen, zoals banken en venture capitalists, maar ook van andere bronnen, zoals crowdfunding, angel investors, overheidsprogramma's en subsidies. Het is belangrijk om een diversiteit aan financieringsmogelijkheden beschikbaar te stellen voor ondernemers, afhankelijk van hun specifieke behoeften en stadia van ontwikkeling. Impuls heeft de afgelopen periode haar fondsen opgebouwd tot een bedrag van ongeveer € 50 mln. voor financiering van innovatieve startups en doorgroeiers. In 2022 is Impuls gestart met een verkenning naar de haalbaarheid van een transitiefonds in Zeeland, welke in eerste instantie gericht zal zijn op de energie- en grondstoffentransitie, met als doel om verduurzaming bij bedrijven te versnellen. Daarnaast heeft Impuls haar activiteiten voortgezet om bedrijven te begeleiden naar provinciale, nationale en Europese subsidieprogramma's. Dit in nauwe samenwerking met onze kerncompetentie Investeren.

Kennisinfrastructuur (talent and knowledge)

Het succes van ondernemerschap en innovatie is niet alleen afhankelijk van de aanwezigheid van een getalenteerde en goed opgeleide beroepsbevolking. Ook het creëren van een klimaat dat talent aantrekt en behoudt, door bijvoorbeeld het stimuleren van innovatieve werkomgevingen, het creëren van mogelijkheden voor professionele ontwikkeling en het ondersteunen van sociale netwerken speelt mee. Kennis is niet uitsluitend afkomstig van formele onderwijsinstellingen, maar tevens uit praktijkervaring en ervaringen uit andere sectoren.

Samen met partners werkt Impuls aan de doorontwikkeling van de kennisinfrastructuur in Zeeland. Hiervoor werken we structureel samen met Campus Zeeland, de Zeeuwse kennisinstellingen en netwerken. Impuls heeft bijvoorbeeld een bijdrage geleverd aan het ingediende Regio Deal-voorstel gericht op het aantrekken van talent. Impuls blijft daarnaast meewerken aan een verdere uitbouw van de kennisinfrastructuur naar een campus of innovatie-district waarin innovatie met het bedrijfsleven plaatsvindt. Zo is Impuls partner bij de doorontwikkeling van De KAAP. Dit ontwikkel-, test- en democentrum in Vlissingen richt zich op het ontwikkelen en testen van innovaties. Zo is bijvoorbeeld het fieldlab Zephyros hier gevestigd, een initiatief dat zich richt op onderhoud van windturbines op zee. Eind 2022 is het Joint Research Center Zeeland geopend en ook zijn de plannen voor het Delta Climate Center vergevorderd. Impuls sluit hier met haar kerntaken op aan, met name op valorisatie van kennis bij het bedrijfsleven.

Formele instanties (formal institutions)

Door samen te werken kunnen instanties op verschillende niveaus zorgen voor een coherent en effectief beleidskader voor ondernemerschap en economische ontwikkeling. Middels deze samenwerkingen kunnen instanties kennis en middelen delen, beleid op elkaar afstemmen en synergiën creëren.

Binnen het ecosysteem spelen overheden en wetgeving een belangrijke rol. Afstemming en samenwerking kan versnellend werken om gezamenlijke doelen te bereiken. Binnen het toeristische ecosysteem speelt Impuls een centrale rol als verbinder. We werken samen met gemeenten, toeristische sector en provincie in de vormgeving en vertaling van het gezamenlijk opgestelde toekomstperspectief Bestemming Zeeland 2030. Hierin wordt gewerkt met een thematische aanpak met prioritering op inhoudelijke thema's en gezamenlijke programmering van projecten met HZ Kenniscentrum Kusttoerisme. Binnen de agrifood sector is de Blue Deal Duurzame Schelpdierkweek getekend door de schelpdiersector, Het Rijk, provincie Zeeland, natuurorganisaties en Impuls Zeeland. Samen gaan deze partijen aan de slag met natuur-inclusieve schelpdierkweek in de Noordzee.

TRANSITIES EN SECTOREN

Toekomstbestendig ondernemen is van cruciaal belang voor bedrijven die willen blijven groeien en gedijen in een snel veranderende zakelijke omgeving. Door te investeren in duurzame initiatieven, toekomstgerichte technologieën en flexibiliteit, kunnen bedrijven hun concurrentiepositie versterken en hun toekomst veiligstellen.

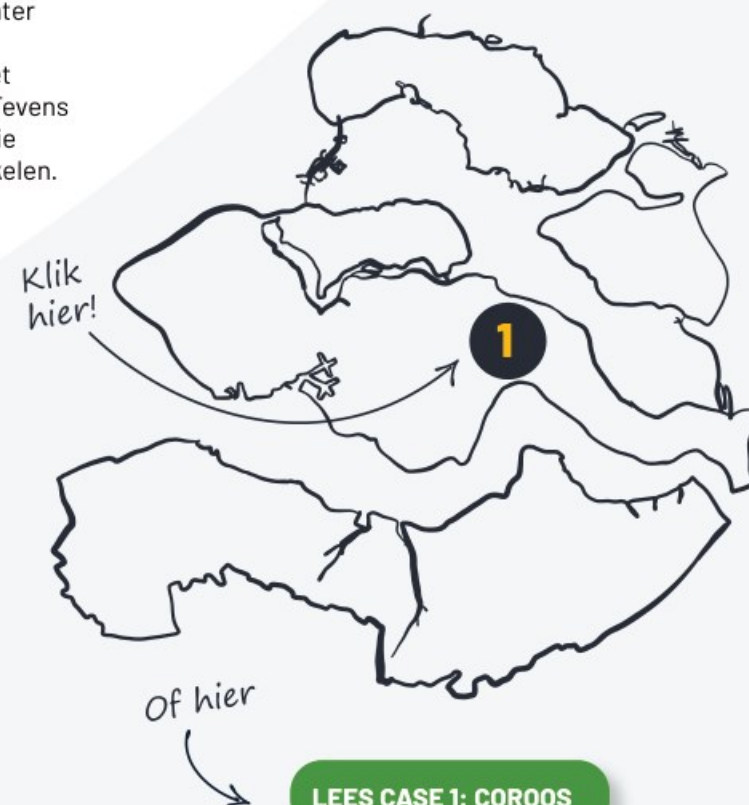
Grondstof- en Energietransitie

De hoge energieprijzen hebben de reeds lopende initiatieven van Impuls op het vlak van energiebesparing en -opslag een stimulans gegeven. Impuls heeft het afgelopen jaar verkend hoe energieopslag kan worden benut om bedrijven minder afhankelijk te maken van het elektriciteits- en gasnet. Middels enkele proefprojecten is in een paar gemeenten gestart met verkenningen voor energieopslag voor gebruik door bedrijven. Impuls verwacht dat de lage energieprijzen niet zullen terugkomen, dus dat vermindering van het gebruik een belangrijk thema blijft, evenals verduurzaming van energie.

Ook in 2022 was Impuls lid van de regiepartners van de Zeeuwse Regionale Energiestrategie en leverde meer dan 1 fte capaciteit voor het programma Gebouwde omgeving. Impuls is daarnaast in 2022 penvoerder geweest van Smart Delta Resources en Energyport Zeeland.

Wereldwijd is de vraag naar grondstoffen in 2022 toegenomen en dit zal de komende jaren niet veranderen. Daarom werkte Impuls samen met mkb, kennisinstellingen, overheden en maatschappelijke organisaties in 2022 aan het slimmer omgaan met de beschikbare en reeds bestaande grondstoffen. Ook de komende jaren zetten we dit voort. Hierbij heeft Impuls een constante focus op het bijdragen aan de realisatie van een volledig circulaire economie in Zeeland in 2050.

In diverse projecten heeft Impuls bijgedragen aan het stimuleren van een circulaire economie. Zoals de projecten FACET voor een circulaire vrijetijdseconomie en het project Symbiose for Growth waarin bijvoorbeeld de businesscase rondom hergebruik van zoet water van **Coroos** voor de landbouw is gerealiseerd. In 2022 heeft Impuls bovendien bijgedragen aan het Kennis- en Innovatienetwerk Circulair Bouwen. Tevens zijn vouchers verstrekt aan mkb-ondernemers die circulaire producten of innovaties willen ontwikkelen.

Digitalisering & maintenance

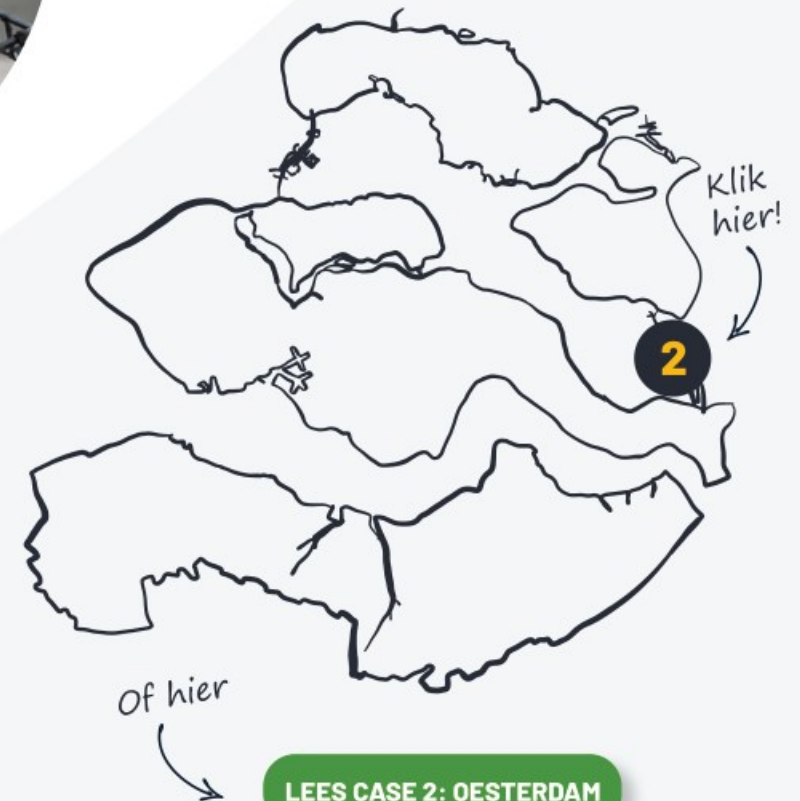
Digitalisering speelt een steeds belangrijkere rol voor bedrijven en ondernemers in de huidige economie. Het biedt bedrijven de mogelijkheid om hun processen efficiënter en effectiever te maken en zo de arbeidsproductiviteit te verhogen, hun klanten beter te bedienen en nieuwe markten te betreden.

In 2022 heeft Impuls verder invulling gegeven aan de uitvoering van de MKB-Deal Digitaal Doen Zeeland. Dit project is gericht op het ondersteunen van het Zeeuwse mkb met digitalisering door het organiseren van inspiratiebijeenkomsten en workshops, het individueel begeleiden van ondernemers en een voucherregeling. Er wordt actief samengewerkt met de K&I netwerken, met name met KicMPi. Gezamenlijk zijn verschillende bijeenkomsten georganiseerd rond bijvoorbeeld het gebruik van Virtual- en Augmented Reality en het inzetten van robots en drones. Ook is in 2022 het project European Digital Innovation Hub (EDIH) ontwikkeld en opgestart. Hierin maakt Impuls onderdeel uit van een Zuid-Nederlands samenwerkingsverband van ROM's. Vanuit het EDIH project zal Impuls de komende jaren opnieuw mkb-ondernemers in de food, chemie en maakindustrie ondersteunen met hun digitaliseringsprojecten.

“Veranderen is lastig, dus je moet anderen overtuigen van het nut en het gemak van digitalisering.”

Steven Verver • Terra Inspectieering

HOOFDLIJNEN SECTOREN

Per sector beschrijven we de belangrijkste ontwikkelingen en resultaten. In de bijlagen is een compleet projectenoverzicht opgenomen van lopende en nieuw ontwikkelde projecten (bijlage 1).

Vrijtijdseconomie (VTE)

In 2022 hebben we ondernemers via diverse voucherprogramma's ondersteund bij kleine innovatievraagstukken en grote, integrale planvormingsopgaven. Daarnaast hanteerden we een programmatische aanpak binnen het Aanjaagprogramma Innovatie. Dit programma richt zich op brede bewustwording van de transities (klimaat, energie) en ondersteuning aan ondernemers bij thema's als digitalisering, biodiversiteit en nieuwe verdienmodellen. Ook ondersteunden we ondernemers met pilotprojecten om nieuwe technieken uit te testen en toe te passen; in het project ZGRID op het gebied van een energiemanagementsysteem en binnen het project Duurzaam water rondom waterbesparing en hergebruik.

Het Fonds Verblijfsrecreatie Zeeland bood financiering aan een aantal bedrijven en breidde haar scope uit naar dagattracties en horecabedrijven zodat ook deze subsectoren met financieringsbehoefte terecht konden bij Impuls.

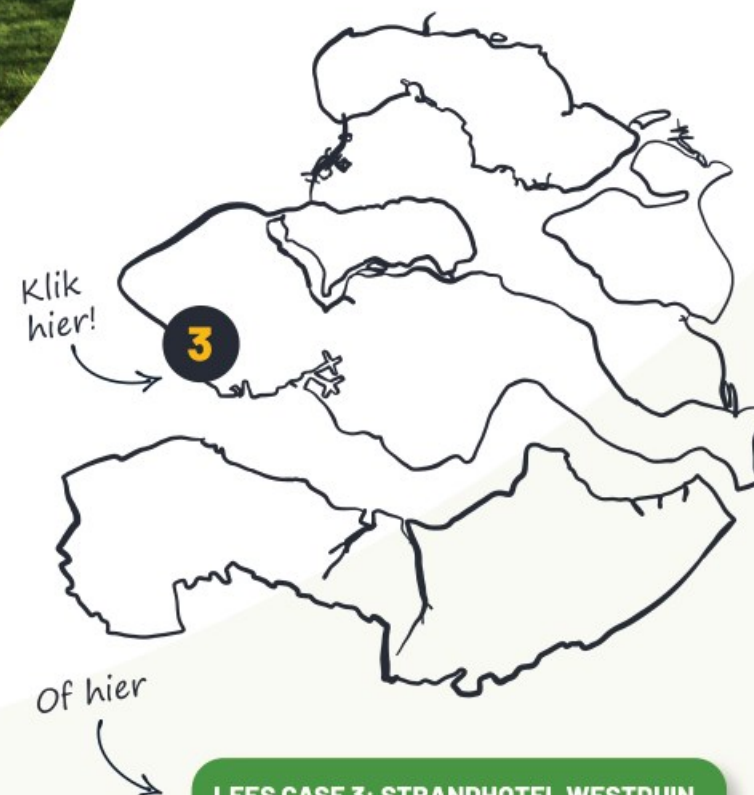
Binnen het project FACET zijn 20 bedrijven uit de toeristische sector ondersteund bij vraagstukken op het gebied van nieuwe circulaire oplossingen voor hun bedrijf (op gebied van afval, water en inkoop).

Verder zijn de voorbereidingen gestart voor twee Interreg projecten. Het project Beleefbare Schelde is ontwikkeld met partners en gehonoreerd. Een tweede project richt zich op verduurzaming van toeristische bedrijven en wordt in 2023 ingediend binnen het Interreg North Sea Region programma.

"Een goed plan is goud waard. Nu we dankzij het Fonds Verblijfsrecreatie dit mooie plan hebben liggen, kunnen we veel gericht aan de toekomst van ons bedrijf bouwen. We hebben er zin in!"

Rosa Samsom-Glas • Zilt bij Zee

LEES CASE 3: STRANDHOTEL WESTDUIN

Agrifood

We stimuleren innovatie door het initiëren en faciliteren van bedrijven en overkoepelende organisaties in de diverse agrifood-sectoren. In 2022 hebben we samen met de gehele eiwitketen in Zeeland en als strategisch partner van het food- en innovatienetwerk van Food Delta Zeeland, een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van 'Protein Delta Zeeland'. Ook waren we mede-initiatiefnemer van de Blue Deal Schelpdierensector.

De focus in de agrifood-projecten lag in 2022 op innovaties in de eiwittransitie (van dier naar plant én van land naar zee) en op robotica en digitalisering in de landbouw, aquacultuur en voedselverwerkende industrie.

We hebben 2 ondernemers begeleid in het Business Innovation Program Food. Hierin lag de aandacht op het toepassen van robotisering en Artificial Intelligence in de landbouw. Daarnaast is een One Single Hub subsidie toegekend om het Business Innovation Program Food verder door te ontwikkelen en professionaliseren.

Om innovatieve ondernemers die bijdragen aan een duurzamer en gezonder voedselsysteem zo optimaal mogelijk te ondersteunen, is Impuls Zeeland partner geworden van Fastlane, een groeiprogramma voor ondernemers richting een schaalbaar businessmodel.

De voedseltransitie speelt natuurlijk niet alleen in Zeeland en dus neemt Impuls ook een verbindende rol in naar organisaties en netwerken buiten onze provincie. We helpen (internationale) ondernemers met business development, financiering en vestigingsondersteuning in de thema's eiwittransitie, robotica, digitalisering en smart farming. En we werken samen met het landelijke ROM-netwerk aan deze overkoepelende thema's in de agrifood-sector. Dit jaar is in Interreg Vlaanderen-Nederland het project "Smart farming & food processing" volledig voorbereid en geselecteerd voor het indienen van een definitieve projectaanvraag.

"Het Business Innovation Programma Food helpt om prioriteiten te stellen en daardoor als startende ondernemer de beperkte tijd optimaal te gebruiken."

Arjen den Hamer - Precisionwise

BEKIJK VIDEO

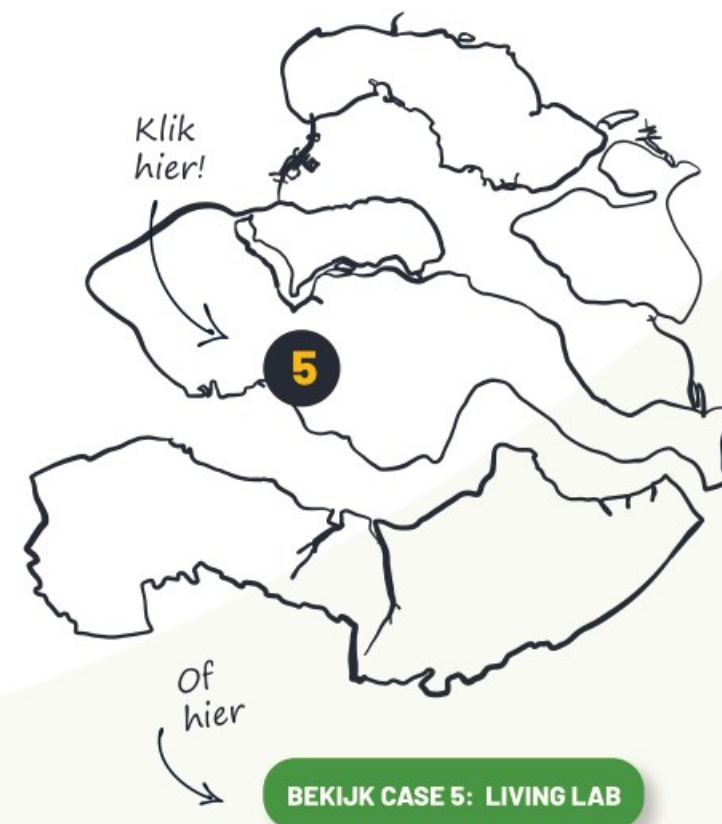

Logistiek

Voor de logistieke sector is het Kennis- en Innovatienetwerk **Zeeland Connect** een belangrijke pijler. Impuls is hiervan penvoerder en heeft in 2022 samen met partners verder gewerkt aan de invulling van de strategische programmalijnen. Impuls heeft uitvoering gegeven aan de projecten Zero Emissie en Autonoom Transport.

Binnen het Dare2Share project zijn innovatievragen van bedrijven opgelost door studenten Logistiek. Ook heeft Impuls bijgedragen aan ondernemersbijeenkomsten rondom wegtransport en de verladerskring waarin bundeling van goederenstromen centraal staat. Een van de voorbeelden is de verdere opschaling van de Agrifood+ Express tussen Zeeland en Flevoland waarin een 'gekoelde' binnenvaartverbinding is gerealiseerd die wegtransport verminderd.

INVESTEREN

We ondersteunen ambitieuze ondernemers die binnen Zeeland willen investeren in duurzame en innovatieve ideeën. Wij bieden financiering vanuit onze eigen innovatiefondsen en brengen ze in contact met de juiste connecties rondom andere financieringsmogelijkheden.

19

Aantal bedrijven

€5,7 mln

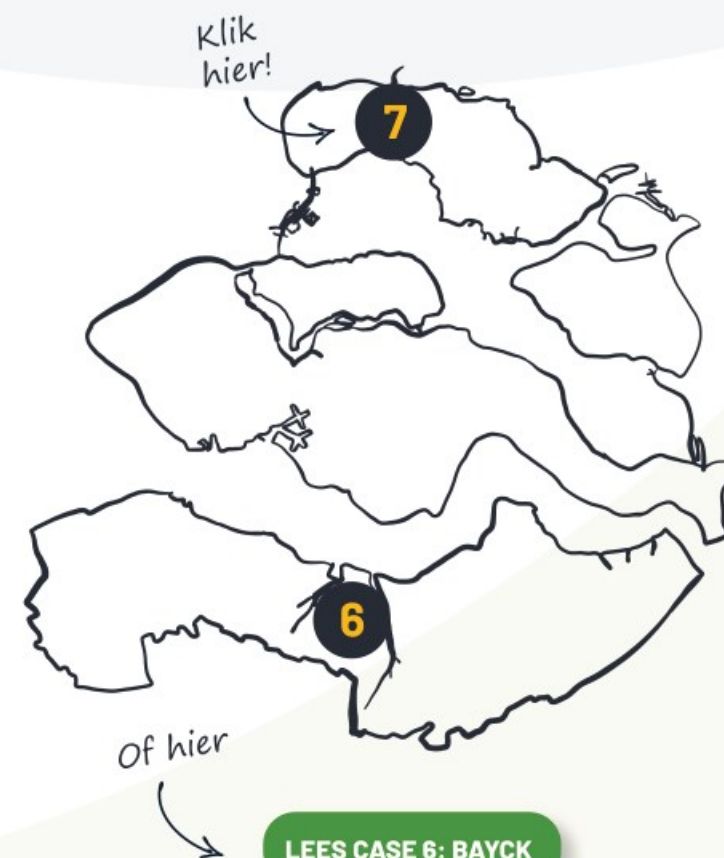
Totale investering

Onze taken

Vanuit het cluster Investeren worden innovatieve startups, scale-ups en mkb-bedrijven in Zeeland gefinancierd en begeleid (figuur 4: financieringsmogelijkheden). De taken van het cluster omvatten onder meer het verstrekken van financieringen aan deze doelgroepen vanuit onze eigen fondsen InnoGo!, Zeeuws Participatiefonds en Fonds Verblijfsrecreatie Zeeland, het uitvoeren van een aanjaagrol voor diverse innovatiesubsidies (Zeeland in Stroomversnelling, OP Zuid, MIT Zuid en Crossroads) en daarnaast verbinden we onder andere via de Financieringstafel ondernemers aan andere financiers. Dit alles in nauw verband met Internationaliseren en Innoveren.

Onze focus

De focus vanuit Investeren ligt de laatste jaren steeds meer op verduurzaming en het creëren van impact op de Zeeuwse economie. Gezien de zeer krappe arbeidsmarkt ligt de nadruk iets minder op het creëren van hoogwaardige werkgelegenheid.

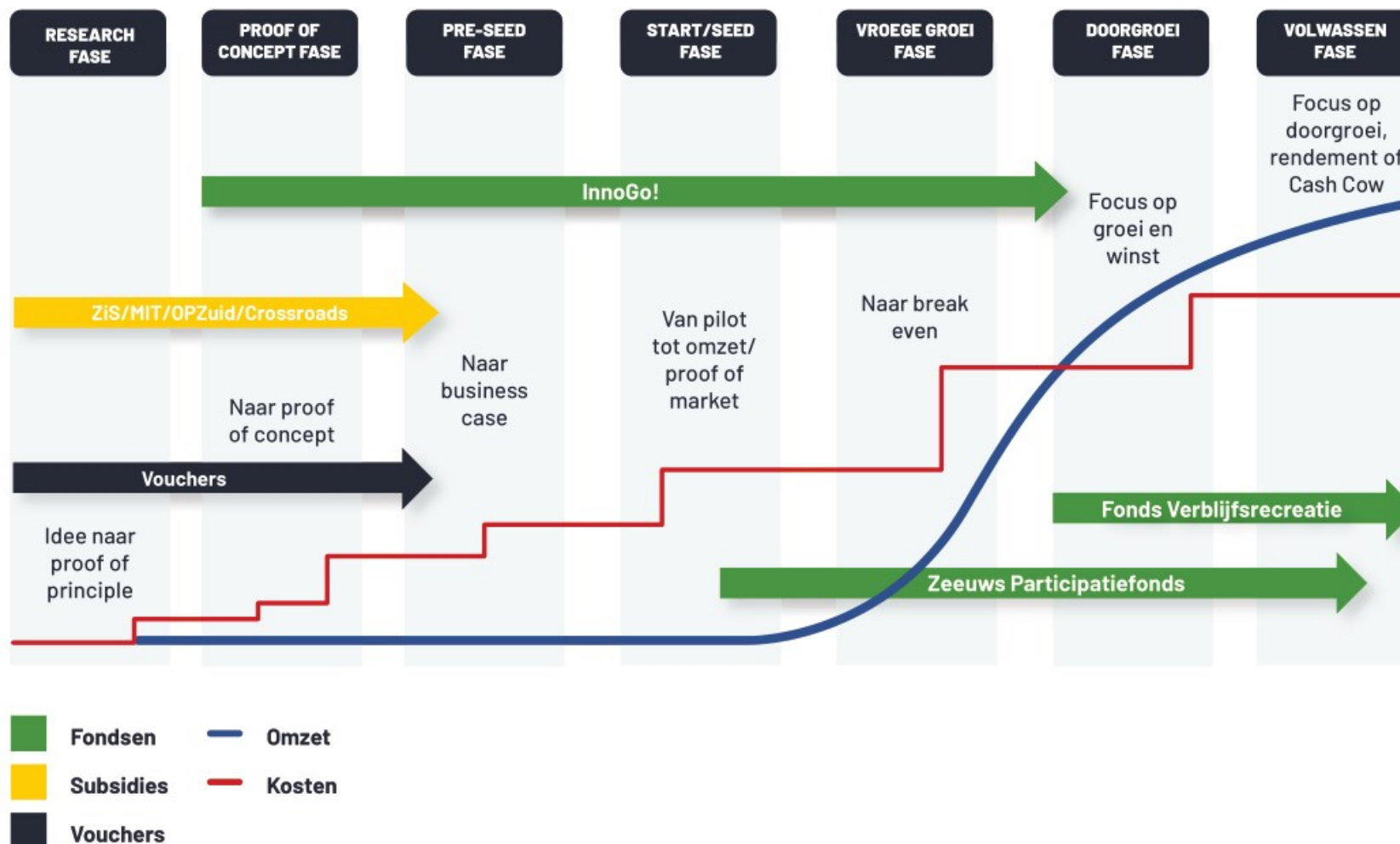

LEES CASE 6: BAYCK

LEES CASE 7: SOPHYN GREENS

FINANCIERINGSMOGELIJKHEDEN

In figuur 4 is te zien bij welke fase van innovatie de diverse financieringsmogelijkheden van Impuls zouden kunnen passen.

Figuur 4: Financieringsmogelijkheden

Verstrekke bedragen

In 2022 is vanuit de fondsen InnoGo!, Zeeuws Participatiefonds en Fonds Verblijfsrecreatie een totaalbedrag van € 5.695.000,- verstrekt aan 19 bedrijven, als volgt verdeeld over de fondsen:

FONDS	AANTAL BEDRIJVEN	BEDRAG INVESTERING
InnoGo!	11	€1.195.000
Fonds Verblijfsrecreatie Zeeland	2	€450.000
Zeeuws Participatiefonds	6	€4.050.000
Totaal	19	€5.695.000

Overige bijzonderheden

Verder wordt in toenemende mate ingezet op waardecreatie bij de portfoliobedrijven, om via deze weg een bijdrage te leveren aan een toekomstbestendig Zeeland.

Tenslotte vervullen de medewerkers een netwerkfunctie, bijvoorbeeld door middel van de financieringstafel, via Zeeland Financial Matching en door het onderhouden en uitbreiden van contacten met bedrijven in de doelgroep, intermediairs, andere financiers en de overige ROM's, inclusief Invest-NL.

Klik hier

[LEES CASE 8: THORIZON](#)

* Vestigt naar verwachting in Borsele

INTERNATIONALISEREN

We ondersteunen Zeeuwse bedrijven met internationale ambities (International Trade) en begeleiden (inter)nationale ondernemers bij het vestigen en uitbreiden in Zeeland (Foreign Direct Investment). We helpen nieuwe afzetmarkten te vinden in het buitenland en verbinden ondernemers met elkaar én met potentiële, internationale opdrachtgevers of samenwerkingspartners. Op deze manier creëren we samen een duurzame en sterkere Zeeuwse economie.

7

Bedrijven gevestigd

433

Arbeidsplaatsen

€51,3 mln

investeringsvolume

Krachtenbundeling

Invest in Zeeland valt sinds 2022 onder Impuls Zeeland en vormt het team Foreign Direct Investment. Samen met het team International Trade geeft het invulling aan de kerncompetentie Internationaliseren. Op deze manier zijn de krachten van Invest in Zeeland en Impuls Zeeland gebundeld en treden we naar buiten als overkoepelend, sterk merk met een duidelijke dienstverlening. Alle middelen van Invest in Zeeland, zoals de website en social kanalen, zijn inmiddels samengevoegd met de middelen van Impuls Zeeland.

INVEST | IN
ZEELAND

Impuls
Zeeland

FOREIGN DIRECT INVESTMENT (FDI)

Foreign Direct Investment (FDI)

Aantrekken nieuwe bedrijven

Impuls Zeeland versterkt de Zeeuwse economie door het aantrekken van (buitenlandse) bedrijven die een aanvulling zijn op de (Delta)regio, ketens versterken en voldoende kwaliteit en substantie hebben om een duurzame bedrijfsvestiging te realiseren.

Behoud en uitbreiding bestaande bedrijven

Daarnaast ligt de focus op het behoud van de bedrijven in deze regio en het bieden van ondersteuning bij uitbreidingsinvesteringen. Door contact te onderhouden met de gevestigde bedrijven in de regio en hen regelmatig te bezoeken, komen deze uitbreidingsinvesteringen vroegtijdig in beeld en worden signalen over het vestigingsklimaat (regionaal en nationaal) opgepakt, geregistreerd en op het juiste niveau onder de aandacht gebracht. Het gaat hierbij om regionale bedrijven of bedrijven met een grote economische impact waarvan het moederbedrijf zich in het buitenland bevindt.

Invest in Holland netwerk

Impuls Zeeland is partner in het Invest in Holland netwerk. Dit netwerk is een landelijk dekkend samenwerkingsverband van veertien organisaties met als gedeeld doel het duurzaam versterken van de Nederlandse economie door het aantrekken en behouden van buitenlandse investeringen voor Nederland. Samen werken we aan het uitvoeren van de nationale acquisitiestrategie 'Invest in Holland 2020-2025' die bestaat uit de vier pijlers: acquisitie op sterktes, investor relations, vestigingsklimaat en samenwerking in het netwerk. Nationaal en internationaal zoeken we met name afstemming met ander ROM's, met Nederland Distributieland (NDL/Holland International Distribution Council) en Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA). Samen vormen deze partners het Invest in Holland netwerk.

Zeeland als vestigingsregio

Voor een succesvolle acquisitie is een voortdurende promotie van Zeeland als vestigingsregio voor bedrijven noodzakelijk. Door de (inter)nationale onbekendheid van de kwaliteiten van de provincie en hardnekkige vooroordelen, komt Zeeland bij veel investeringsprojecten nog niet op de locatielijst voor. Een forse inzet op de promotie van de regio als aantrekkelijke vestigingslocatie voor bedrijven blijft daarom noodzakelijk. Datzelfde geldt voor het voortdurend bekend maken van de geboden dienstverlening aan bedrijven en partners binnen en buiten de regio.

Zeeland ligt strategisch tussen Rotterdam en Antwerpen met een congestievrije infrastructuur en heeft binnen de provincie zelf korte lijnen tussen het bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden voor het opzetten van innovatieve samenwerkingsverbanden. De hoge kwaliteit van leven in Zeeland maakt dat deze provincie een goed vestigingsklimaat heeft.

Focusgebieden

In 2022 werd vanuit Impuls Zeeland continu deelgenomen aan de sectorteam Chemie, Food (inclusief focusteam "eiwittransitie"), Energie (inclusief focusteam Clean Tech Energy) en Nationale Acquisitie Teams (NAT) Food. Binnen deze teams werken diverse Nederlandse regio's samen die voor de betreffende sector een sterke positie hebben. Zij formuleren nationale (deel)proposities op basis van regionale input en bundelen de aanwezige acquisitiekracht. Voor de sector Logistiek is er een Nationaal Acquisitieoverleg (NAO); ook daaraan neemt Impuls Zeeland deel.

In Zeeland zijn we sterk in de topsectoren chemie, agrifood, logistiek en energie. Ons strategisch onderzoek, in samenwerking met het adviesbureau FDI Center Berlijn, wijst uit dat na verdieping hier een viertal subsectoren echt kansrijk zijn, te weten: chemische recycling (plastic to feedstock), plant based meat substitutes, land based aquaculture en insect farming. Vanuit die visie richten we onze acquisitie met name op deze pijlers.

Resultaten 2022

In 2022 zijn verschillende bedrijven dieper verankerd in de Zeeuwse economie en zijn bestaande clusters versterkt door de komst van nieuwe bedrijven. In 2022 is nadruk gelegd op focusgebieden. Impuls kijkt naar bedrijven die meehelpen aan het creëren van een sterk, duurzaam en toekomstbestendig Zeeland.

In 2022 zijn er diverse bedrijven gevestigd in Zeeland. Een voorbeeld hiervan is Alamo Group (Votex Middelburg). Votex is een Nederlandse fabrikant van machines die gebruikt worden voor het beheer en onderhoud van openbaar groen, tuinen en parken. Het bedrijf heeft veel ervaring op het gebied van het ontwikkelen en produceren van specialistische machines voor groenbeheer. Tevens is in Middelburg flink geïnvesteerd in R&D.

INTERNATIONAL TRADE

International Trade

In economisch onzekere tijden is het voor de continuïteit en groei van mkb-bedrijven van belang om kansen te spreiden over diverse afzetmarkten. Onderzoek toont aan dat internationaal actieve ondernemingen sneller groeien qua werkgelegenheid dan regionaal opererende ondernemingen. De geboden arbeidsplaatsen hebben daarbij een hogere arbeidsproductiviteit, bieden een meer constante werkgelegenheid en voegen per arbeidsplaats meer waarde toe. Op dit moment wordt al een groot deel van de omzet door mkb in het buitenland gerealiseerd. Door dit nog verder te stimuleren, kan een meer competitieve Zeeuwse economie worden gecreëerd. Kortom, internationalisering wordt steeds belangrijker.

Onze focus

In 2022 kon de focus steeds beter gericht worden op internationale handelsbevordering. Beurzen en evenementen konden steeds vaker live doorgang vinden en de focus werd vanuit strategisch oogpunt meer en meer gericht op de voor Zeeland belangrijke exportlanden zoals België, Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk.

De geopolitieke veranderingen gaven in het afgelopen jaar al aanleiding om de bakens enigszins te verschuiven naar andere markten/landen. Betrouwbare (toe)leveranciers zijn "key" voor de internationale handel. Via het Enterprise Europe Network (EEN), waar we in 2022 bij zijn aangesloten, ondersteunen we bedrijven bij het vinden van internationale zakenpartners. Er zijn het afgelopen jaar al verschillende profielen opgemaakt waarmee we Zeeuwse ondernemers hebben gekoppeld aan bijvoorbeeld nieuwe leveranciers.

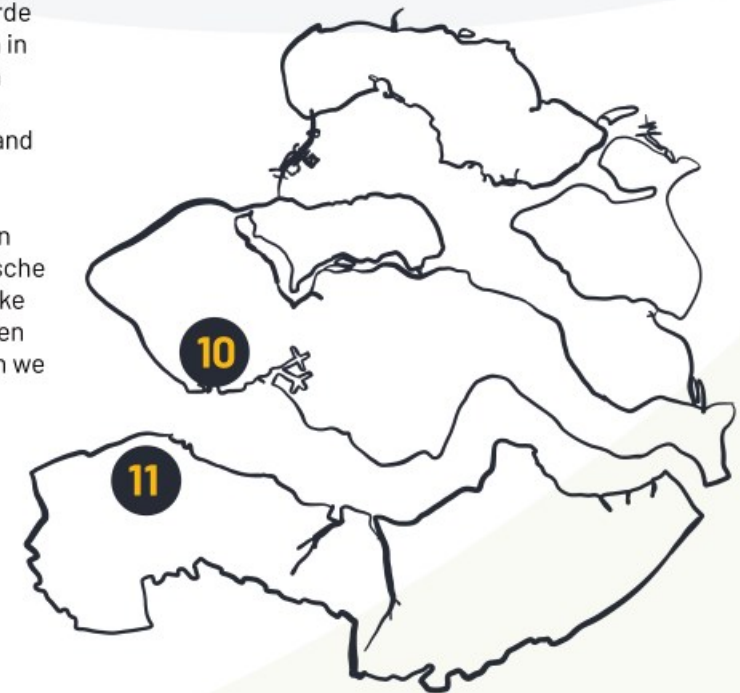
Netwerk TINL

Wij bundelen de krachten van publieke organisaties om ondernemers beter te ondersteunen op internationale markten door middel van het Trade & Innovate NL-netwerk (TINL). Dit netwerk verbindt Nederlandse

ondernemers met elkaar en met opdrachtgevers uit het buitenland. Impuls Zeeland is sinds 2020 toegetreden tot dit netwerk en werkt hierin samen met 11 regionale partners.

De kennis, ervaring en laagdrempeligheid van het Trade and Innovate NL-netwerk maakt dat er snel geschakeld en samengewerkt wordt tussen de verschillende partners. Zo sloten Zeeuwse ondernemers zich eerder dit jaar aan bij een door het Limburgse LIOF georganiseerde handelsmissie naar de Fruit Logistica in Berlijn. Samen met de BOM, VNO-NCW, NLinBusiness en NBSO Lyon organiseerde Impuls Zeeland een evenement rondom zakendoen in Frankrijk. Omroep Zeeland heeft hier aandacht aan besteed. Dichter bij huis was er een grote opkomst van Zeeuwse ondernemers bij de door Impuls Zeeland georganiseerde zomerborrel. Case Dutch Bargain

In 2022 bezochten we gericht 51 Zeeuwse bedrijven die internationaal actief (willen) zijn op de strategische markten. Deze activiteiten vallen onder het landelijke Trade Relations Programma van TINL. Voor bedrijven met gemeenschappelijke interesses organiseerden we in 2022 twee fysieke netwerkevents.

Klik!

LEES CASE 10: ILLUXTRON

LEES CASE 11: DUTCH BARGAIN

3. INTERNE ORGANISATIE

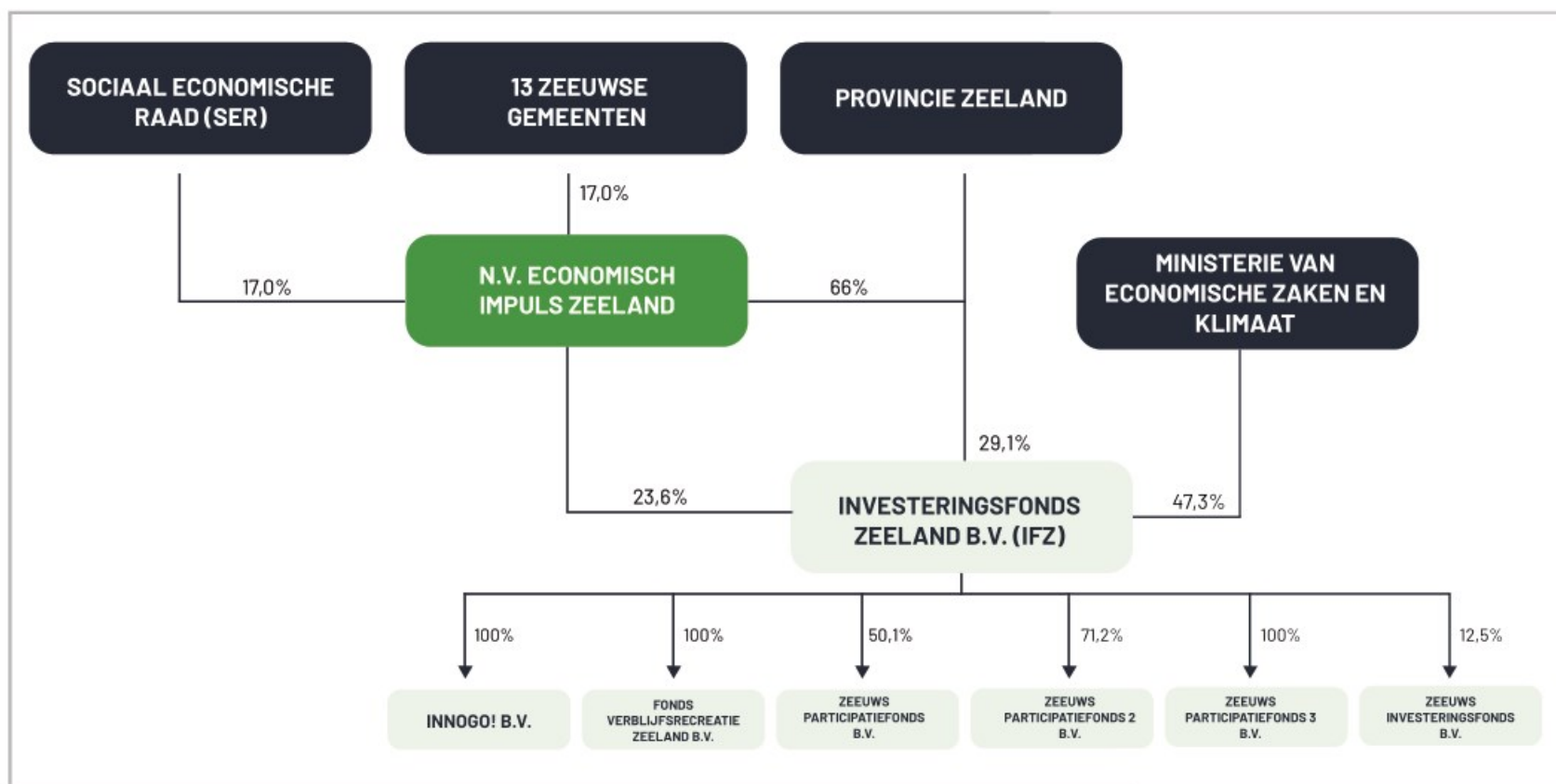
ORGANISATIESTRUCTUUR

De N.V. Economische Impuls Zeeland (Impuls) kent een dualistisch bestuursmodel met een scheiding tussen directie (enig bestuurder de heer J.D. ten Voorde) en toezichthouders, de raad van commissarissen. In de statuten, welke voor het laatst zijn gewijzigd op 20 januari 2021, zijn de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de directie, raad van commissarissen en algemene vergadering vastgelegd inclusief een aftredingsschema.

Aandeelhouders

In 2022 zijn er twee aandeelhoudersvergaderingen gehouden waarvoor alle aandeelhouders zijn uitgenodigd. Er hebben zich in 2022 geen wijzigingen in de aandeelhoudersstructuur voorgedaan (figuur 5). Naast Provincie Zeeland (66%) en Sociale Economische Raad Zeeland (17%) zijn dit de 13 Zeeuwse gemeenten. In het afgelopen boekjaar hebben er diverse gesprekken plaatsgevonden rondom het toetreden

van het Ministerie van Economische Zaken (EZK) als aandeelhouder van Impuls, daar waar EZK nu nog medeaandeelhouder is in Investeringsfonds Zeeland B.V. (IFZ). Deze gesprekken zijn in een vergevorderd stadium. De wijzigingen in het aandeelhouderschap zullen – indien partijen elkaar vinden – leiden tot statutenwijzigingen van Impuls en IFZ.

Figuur 5: Aandeelhoudersstructuur 2022

Governance

De governance van Impuls is onder meer vastgelegd in de statuten en reglementen voor directie en raad van commissarissen. Daarnaast hebben alle medewerkers van Impuls een code of conduct ondertekend ter borging van de integriteit van de organisatie. De code of conduct is opnieuw beoordeeld en vastgesteld op 16 december 2022.

IFZ

Impuls heeft op dit moment een aandelenbelang van 23,6% in IFZ. IFZ is meerderheidsaandeelhouder in een 5-tal investeringsfondsen (InnoGo B.V., Zeeuws Participatiefonds BV, Zeeuws Participatiefonds 2 B.V, Zeeuws Participatiefonds 3 B.V. en het Fonds Verblijfsrecreatie B.V.). Het fondsmanagement van deze fondsen wordt uitgevoerd door medewerkers van Impuls. Bij de ZPF-fondsen en FVZ zijn adviserende investeringscommissies ingesteld; bij InnoGo is er een deskundigencommissie. Tenslotte is IFZ minderheidsaandeelhouder in het Zeeuws Investeringsfonds B.V. Dit betreft een fund-to-fund investering.

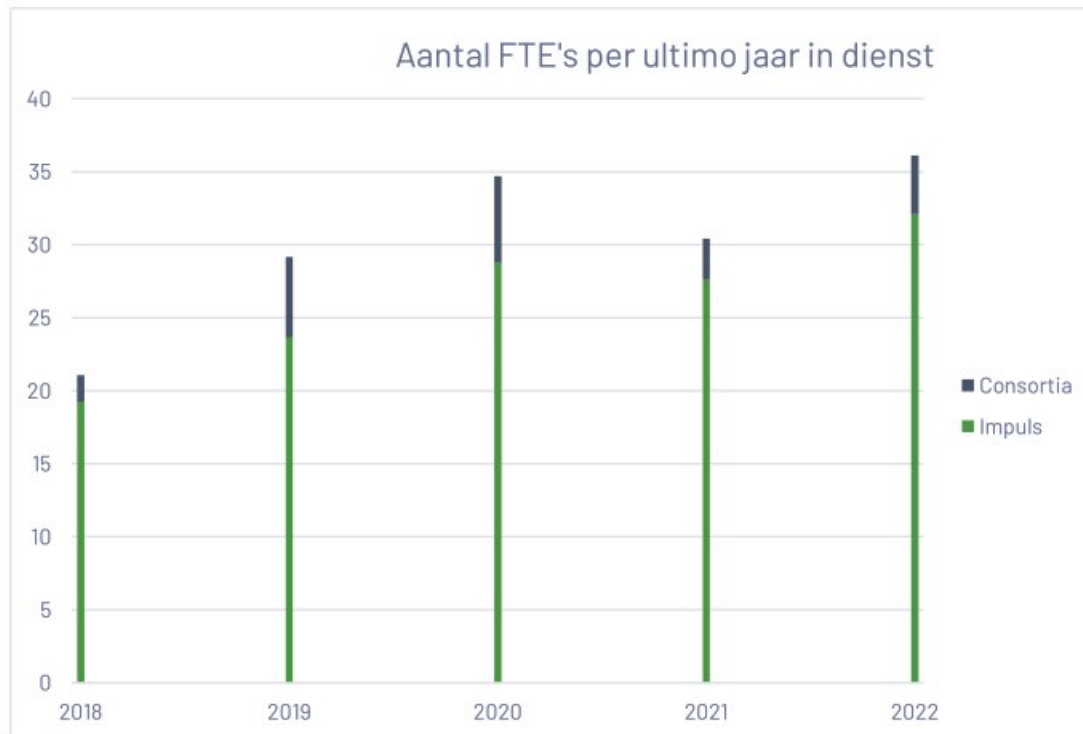
De overige aandelen van IFZ berusten nu bij Provincie Zeeland (29,1%) en EZK (47,3%). Bij de hiervoor vermelde beoogde wijziging van het aandeelhouderschap van Impuls zal gelijktijdig IFZ een 100% dochtermaatschappij van Impuls worden. Hiermee wordt de structuur eenvoudiger en meer transparant.

HRM-BELEID

Impuls, een groeiende organisatie

Het afgelopen jaar hebben wij nieuwe collega's verwelkomd. We zijn gegroeid naar gemiddeld 34,0 FTE over 2022 (2021: 31,0) en ultimo 2022 tot 52 medewerkers, daarvan zijn 43 medewerkers (36,1 FTE, 2021: 30,4) in dienst bij Impuls en 9 mensen werken op basis van inhuur. Hiervan zijn 4 FTE (2021: 2,8 FTE) in dienst van consortia.

Voor een kennisintensieve organisatie als Impuls zijn medewerkers ons belangrijkste kapitaal. We hechten daarom veel waarde aan het bieden van een prettige, uitdagende en inclusieve werkomgeving waarin medewerkers zich kunnen ontwikkelen.

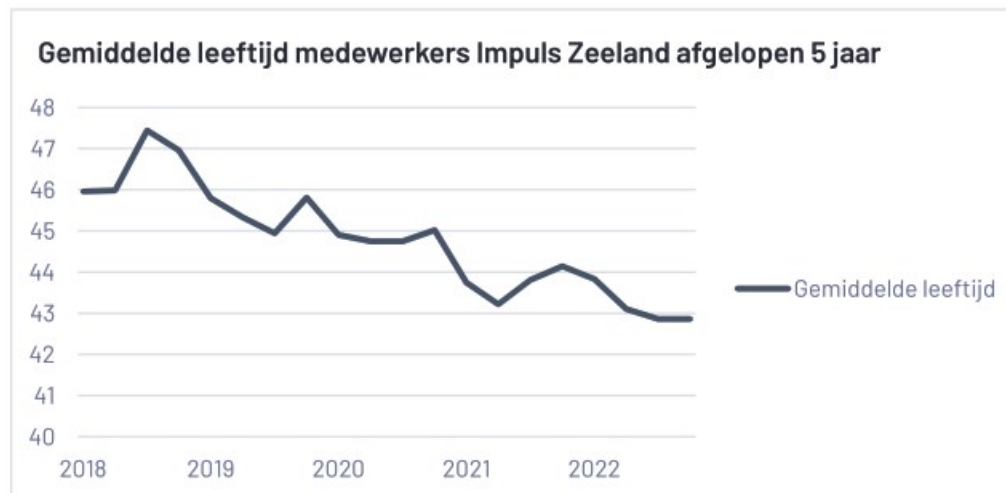
Grafiek 1. Aantal medewerkers in dienst 2021-2022 gesplitst in Consortia en Impuls

Diversiteit en inclusiviteit

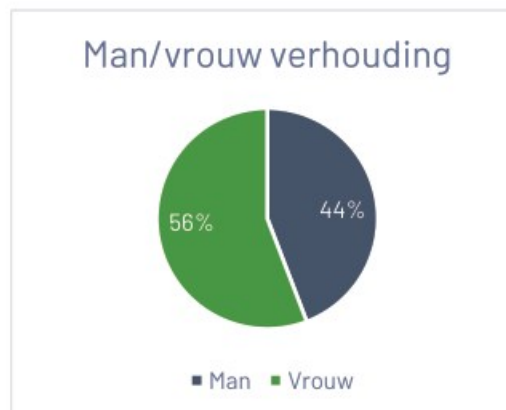
ROM's, waaronder Impuls, hebben een beleid voor diversiteit en inclusie, waarbij aandacht is voor alle aspecten en persoonskenmerken waarop mensen van elkaar verschillen (zoals genderidentiteit, leeftijd, etniciteit, arbeidshandicaps en seksuele oriëntatie). Binnen Impuls geven we daar invulling aan door een divers samengesteld personeelsbestand. De verhouding man/vrouw is met 44/56% stabiel, ook is er een goede verdeling qua opleidingsniveau en -achtergrond, ervaring en leeftijd.

Regionale ontwikkelingsmaatschappijen hebben diversiteit en inclusiviteit mede hoog op het lijstje staan omdat dit een positieve invloed kan hebben binnen een bedrijfscultuur en indirect kan leiden naar meer innovatie. Ook voor portfolio-bedrijven is D&I een belangrijk onderwerp. We nemen deel in de ROM overkoepelende werkgroep D&I en hebben nu ook binnen Impuls een werkgroep samengesteld.

Het bestuur, de raad van commissarissen en het management behoren zodanig te zijn samengesteld dat er een goede balans bestaat tussen deskundigheid, ervaring, competenties, persoonlijke kwaliteiten, leeftijd, genderidentiteit, nationaliteit, (culturele) achtergrond en -voor wat betreft de raad van commissarissen- onafhankelijkheid. In 2022 was de vertegenwoordiging van vrouwen 33,33% in de RvC en 40% binnen het MT. Hiermee voldoen we aan ons minimum streven van 33,33% vrouwen aan de (sub)top.

Grafiek 2. Gemiddelde leeftijd van medewerkers Impuls afgelopen 5 jaar

Grafiek 3. Man/vrouw verhouding per ultimo 2022

Training en opleiding. Traineeships

Impuls vindt het belangrijk dat iedere medewerker zich kan ontwikkelen. Naast individuele kennisgerichte trainingen zijn we in 2022 gestart met een training cybersecurity voor alle medewerkers. In oktober werd er een Studium Generale editie inzake Business Intelligence en Ecosysteemontwikkeling gehouden. Ook zijn teamsessies gehouden op basis waarvan we onze kerncompetenties en kernwaarden bepaald hebben. In 2022 is onze eerste trainee gestart binnen het cluster Innoveren.

Gezondheid en welzijn

Impuls wil een organisatie zijn waar productiviteit en vitaliteit van medewerkers samengaan. Een werkgroep met vertegenwoordigers vanuit de gehele organisatie is aan de slag gegaan met de ontwikkeling en implementatie van het Huis van Werkvermogen. Het Huis van Werkvermogen is opgebouwd uit een viertal verdiepingen: gezondheid, competenties, normen en waarden en werkomstandigheden. Eén van de redenen om met het Huis van Werkvermogen aan de slag te gaan, is het hoge ziekteverzuim in 2022. Er zijn in 2022 ook twee medewerkers met zwangerschapsverlof gegaan.

Aandacht voor werkplezier

Eind 2021 is een medewerkerstevredenheidsonderzoek uitgevoerd. De uitkomsten waren zeer positief. Met de verbeterpunten zijn we in 2022 aan de slag gegaan. Zo hebben we een onboardingprogramma voor nieuwe medewerkers ingevoerd, zijn processen verduidelijkt en is ons kantoor aangepast om zo ergonomisch en hybride mogelijk te werken.

ETHIEK EN INTEGRITEIT

Gedragscode

Impuls streeft integer en ethisch handelen van al haar medewerkers na. We hanteren hiervoor de code of conduct. De code wordt jaarlijks bijgesteld waar nodig en vastgesteld door onze RvC. Tijdens het jaarlijkse voortgangsgesprek met de medewerker bespreken we de Code en ondertekent de medewerker deze. Ook externe medewerkers, de directeur en de Raad van Commissarissen tekenen en bespreken jaarlijks de code of conduct.

Vertrouwensregeling

Impuls Zeeland wil voor alle medewerkers een veilige en gezonde werkplek creëren waarbij ongewenste omgangsvormen en ander ongewenst gedrag, op welk niveau dan ook, niet wordt geaccepteerd. Dit jaar heeft Impuls Zeeland een beleid opgesteld om ongewenst gedrag en ongewenste omgangsvormen te voorkomen en bestrijden.

Duidelijke communicatie over wat in de organisatie wel en niet geoorloofd is, heeft een belangrijke preventieve werking. Impuls heeft dit jaar 2 vertrouwenspersonen aangesteld, een man en een vrouw. Werknemers kunnen een beroep doen op de steun van deze vertrouwenspersonen en zij bieden praktische en emotionele ondersteuning aan personen die geconfronteerd worden met (seksuele) intimidatie, machtsmisbruik, pesterijen, agressie, geweld of discriminatie en geven advies aan personeelsleden die beroepshalve geconfronteerd worden met dergelijke grensoverschrijdende en ongewenste omgangsvormen. 100% vertrouwelijkheid is hierbij het uitgangspunt.

Arbeidsconflicten tussen medewerker en leidinggevende of directie vallen niet onder de regeling vertrouwenspersoon. Indien een klacht intern niet kan worden opgelost, kan een externe vertrouwenspersoon of klachtencommissie worden ingeschakeld.

Dit jaar zijn geen meldingen geweest van ongewenste omgangsvormen.

ECONOMISCHE VEILIGHEID

Investeren

Nederland is een hoogontwikkeld en innovatief land met een open economie. Dat biedt zakelijk gezien kansen, maar maakt ons ook vatbaar voor spionage, sabotage en ongewenste buitenlandse inmenging. Het is van belang de economische veiligheid te waarborgen door activiteiten die de Nederlandse belangen bedreigen tijdig te onderkennen en tegen te gaan. Bij het cluster Investeren wordt in het due diligenceonderzoek voorafgaand aan de investeringsbeslissing actief onderzocht welke aandeelhouders actief zijn in het bedrijf. Dit onderzoek vindt eveneens plaats bij toetreding van een of meer nieuwe aandeelhouders in de bestaande portfoliobedrijven. Tenslotte wordt bij desinvesteringen actief beoordeeld aan welke aandeelhouder(s) het aandelenbelang wordt overgedragen.

Acquisitie

Bij acquisitietrajecten wordt zorgvuldig gekozen welke projecten prioriteit krijgen. De focus ligt op projecten die impact hebben en meerwaarde bieden aan de regio Zeeland en bijdragen aan bestaande of nieuwe ecosystemen. Het creëren van banen en investeringsvermogen is minder belangrijk geworden. Economische veiligheid is een belangrijk aandachtspunt bij het aantrekken van investeringsprojecten. Impuls Zeeland kijkt daarom of deze mogelijk invloed hebben op de economische veiligheid van Nederland, met name op het gebied van vitale infrastructuur en technologische industrie die vallen onder dual-use en strategische goederen. Bij potentieel gevoelige FDI-projecten wordt overleg gevoerd met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (NFIA) over mogelijke gevolgen voor de economische veiligheid.

Handelsrelaties

De vatbaarheid van onze open economie kan leiden tot onder andere ongewenste buitenlandse inmenging. Dat is een reden te meer om ook alert te blijven op het creëren van nieuwe of het uitbreiden van bestaande handelsrelaties waarbij hulp wordt gezocht vanuit het Zeeuwse mkb. Impuls Zeeland zal in deze situaties zeer terughoudend zijn met haar dienstverlening.

Ketenaansprakelijkheid

De keten van Impuls omvat om te beginnen de leveranciers waar Impuls (en IFZ en onderliggende investeringsfondsen) producten en diensten inkoop. In de keten vallen ook bedrijven waar Impuls mee samenwerkt in de diverse investerings-, acquisitie- en innovatieprojecten. De keten gaat vervolgens door tot en met de bedrijven waarin door de fondsen van Impuls wordt geïnvesteerd en de bedrijven die Impuls begeleidt.

Inkoopbeleid

Investerings in bedrijven

De bedrijven waarin Impuls investeert, houden zich voor een groot deel bezig met duurzaamheid. Dit is immers een belangrijke pijler vanuit de strategie van Impuls.

Tijdens het investeringstraject wordt actief getoetst in hoeverre maatschappelijke impact en duurzaamheid onderdeel zijn van de 'businesscase'. Dit wordt onder meer beoordeeld in gesprekken met het managementteam en in hoeverre hieraan aandacht is besteed in het businessplan. Tevens wordt voor iedere nieuwe investering een zogenaamde Impact Pathway opgesteld, waarin de maatschappelijke output en outcome in kaart wordt gebracht. Daarnaast wordt tijdens het 'due diligence' onderzoek voorafgaand aan de investering getoetst of de bestuurders geen antecedenten achter hun naam hebben en of het bedrijf geen zaken doet met malafide bedrijven, landen op de sanctielijst en/of bepaalde sectoren. Tevens wordt aandacht besteed aan milieurisico's en mensenrechtenrisico's.

Indien het Impuls bekend is dat bij potentiële participaties of partners in projecten sprake is van bijvoorbeeld schending van de mensenrechten, omkoping en corruptie, niet naleven van wet- en regelgeving of grote milieurisico's, heeft dat tot gevolg dat Impuls niet zal investeren in het bedrijf of niet zal samenwerken in een project. Indien blijkt dat dit bij

bestaande participaties of samenwerkingspartners speelt, wordt een actief desinvesteringsbeleid gevoerd of wordt zo snel mogelijk afscheid genomen van deze partij. Zodoende onderschrijft Impuls de ILO en OESO richtlijnen. Daarnaast verwachten wij van onze ketenpartners dat zij misstanden rondom mens en milieu te allen tijde willen voorkomen.

Inkoop voor Impuls zelf

Als relatief kleine organisatie kent Impuls zelf via de inkoop van producten en diensten nauwelijks materiële impact of risico's vanuit duurzaamheidsperspectief. Vanzelfsprekend probeert Impuls bij de inkoop van producten en diensten de principes van duurzaam inkopen maximaal toe te passen. Zo hebben we het afgelopen jaar onze kantoortuin en vergaderruimtes ingericht met refurbished meubilair. Echter, Impuls heeft hiervoor nog geen formeel duurzaamheidsbeleid geformuleerd.

In het inkoopproces zijn momenteel nog geen waarborgen ingebouwd om toeleveranciers met een verhoogd risicoprofiel te identificeren en er is tevens niet vastgesteld hoe te handelen indien toeleveranciers zich niet houden aan interne of externe codes. Indien misstanden aan het licht komen, zullen wij te allen tijde in gesprek gaan met de desbetreffende partij, met als doel de relatie af te bouwen. Dit scenario is tot nu toe nog niet voorgekomen. Om die reden hebben wij nog geen herstelprocedures vastgesteld voor wanneer er sprake is van misstanden in de keten.

4. GOVERNANCE

GOVERNANCE

De Nederlandse Corporate Governance Code richt zich op de governance van beursgenoteerde vennootschappen en biedt een handvat voor het reguleren van de verhoudingen tussen het bestuur, de raad van commissarissen en de (algemene vergadering van) aandeelhouders. Op 8 december 2016 is de herziene Code gepubliceerd, die per 1 januari 2017 in werking is getreden. Hoewel Impuls geen beursgenoteerde onderneming is, volgen wij de Nederlandse Corporate Governance Code waar van toepassing.

Directie

Het bestuur van Impuls Zeeland wordt gevormd door algemeen directeur Dick ten Voorde. Het Management team (MT) ondersteunt de bestuurder. Het MT van Impuls Zeeland vergadert wekelijks.

De bestuurder heeft, in afwijking van de Nederlandse Corporate Governance Code, een contract voor onbepaalde tijd. De publicatieplicht zoals opgenomen in de Wet Normering Topinkomens (WNT) is van toepassing op de bezoldiging van zowel de directie als de Raad van Commissarissen (RvC) van Impuls. De bezoldiging van de directeur en de RvC past binnen de wettelijke kaders van de WNT. De jaarrekening bevat nadere verantwoordingsinformatie zoals door de WNT vereist.

De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de directeur zijn vastgelegd in het Directiereglement.

Het MT-team bestaat uit:

Peter Bijkerk
Manager Innoveren

Wies Buysrogge
Manager Innoveren

Edwin van Houte
Manager Investeren

Albert Meiresonne
Manager
Internationaliseren

Maïke Lemain
Corporate Controller

DE RAAD VAN COMMISSARISSEN (RvC)

De Raad van Commissarissen houdt toezicht op het bestuur van Impuls Zeeland. De RvC vergadert vijf keer per jaar met het bestuur van Impuls over onder andere de volgende onderwerpen: personeel, begroting, jaarplan, jaarverslag, aandeelhoudersbeleid, jaarrekening, de meerjarenstrategie en actuele interne en externe ontwikkelingen. Eén keer per jaar vindt er een zelfevaluatie van de RvC plaats. Hieruit zijn geen bijzonderheden naar voren gekomen.

Profiel RvC

De RvC bestaat uit drie commissarissen: voorzitter Jan Willem Weck, vicevoorzitter Edie Engels en Hester Bijl. Het mooie aan deze samenkomst van professionals is dat zij de triple helix vertegenwoordigen. Jan Willem Weck bekleedde diverse topmanagementfuncties bij meerdere Nederlandse ministeries. Edie Engels heeft ruime werk- en bestuurlijke ervaring in het bedrijfsleven, met name in de bedrijfstakken chemische industrie, afvalverwerking en visserij. En Hester Bijl heeft een lange staat van dienst in leidinggevende functies in onderwijs en wetenschap, waaronder bij TU Delft, Leiden University en TNO (Zie bijlage 2 voor Nevenfuncties RvC). De RvC heeft formeel geen secretaris benoemd, deze rol wordt vervuld door de officemanager en de directeur samen.

Nieuwe commissaris

Op basis van het aftredingsschema zal de heer Engels in 2023 afscheid nemen. In aanloop naar dat afscheid zochten we in 2022 tijdig naar een vervanger en hebben deze ook gevonden. In januari 2023 is de heer M.A. de Bruine benoemd als zijn vervanger. De RvC zal tijdelijk uit vier personen bestaan tot het moment dat de heer Engels aftreedt.

Jan Willem Weck
Voorzitter

Edie Engels
Vicevoorzitter

Hester Bijl
Commissaris

STAKEHOLDERS

Impuls is een organisatie die bij uitstek partijen verbindt. Stakeholdermanagement en ecosysteemontwikkeling spelen een belangrijke rol. Wij onderscheiden de volgende stakeholders.

Aandeelhouders

Impuls voert regulier overleg met de aandeelhouders: gemeente, Provincie en Rijk op bestuurlijk en ambtelijk niveau. Daarnaast zijn er twee aandeelhoudersvergaderingen per jaar. Ter voorbereiding op de vaststelling van het jaarplan in december gaat Impuls in gesprek met de aandeelhouders over de inhoud.

Stakeholders in de regio

Impuls richt haar activiteiten en dienstverlening primair op het innovatief mkb en grootbedrijf. Impuls werkt op strategisch, tactisch en operationeel gebied samen met de volgende instellingen:

- Innovatief mkb en grootbedrijf
- Triple helix organisaties in Zeeland zoals de Economic Board, Food Delta Zeeland, Campus Zeeland, Smart Delta Resources, KicMPi en Zeeland Connect
- North Sea Port
- Belangenverenigingen zoals VNO-NCW, Recron, Hiswa, ZMF
- Kennisinstellingen in Zeeland: HZ University of Applied Sciences, Scalda, University College Roosevelt en Hoornbeek College

Een mooi voorbeeld van samenwerking met het bedrijfsleven is de deelname van de ZLM, PZEM en Zeeuwse verzekeringen in de fondsen van Impuls.

Stakeholders buiten de regio

In toenemende mate onderhoudt Impuls contacten buiten Zeeland op triple helix niveau. Zo zijn er verschillende contacten met kennisinstellingen, het bedrijfsleven en ministeries en uitvoerende overheidsdiensten zoals EZK, LNV, I&W, Invest-NL en RVO. Het laatste jaar heeft veel nadruk gelegen op de samenwerking met andere ROM's voor zowel internationaliseren, investeren als innoveren. Ook in het buitenland worden contacten gelegd voor internationalisering en innovatie via het TINL en het Invest in Holland netwerk.

Een mooi voorbeeld hiervan is de gezamenlijke financiering van Thorizon met Invest-NL via de ROM Range Extender.

INTERNE AUDIT

Omdat de Raad van Commissarissen van Impuls niet uit meer dan vier leden bestaat, heeft Impuls geen aparte auditcommissie ingesteld. Alle relevante onderwerpen zoals jaarrekening, accountantsverslag, bevindingen tussentijdse controle van de accountant inclusief aanbevelingen en opvolging daarvan worden besproken in de RvC-vergaderingen.

De interne controlefunctie is belegd bij de Corporate Controller. Jaarlijks stelt de Corporate Controller een controleplan op waarin is vastgelegd welke processen in dat jaar getoetst worden. Een aantal processen, zoals het inkoopproces en de salarisverwerking, worden jaarlijks getoetst. Bevindingen worden teruggekoppeld aan de desbetreffende medewerkers en het MT. De accountant maakt gebruik van de interne controlewerkzaamheden. Jaarlijks wordt de opvolging van de bevindingen van de accountant uit de tussentijdse controle gerapporteerd aan het MT en besproken in de RvC-vergadering.

RISICO MANAGEMENT

Doel

Voor Impuls is het van belang om ons Risicomanagement duidelijker vorm te geven en vast te leggen. De groei van Impuls vraagt namelijk om meer inzicht en handvatten en als ontwikkelingsmaatschappij opereren we bovendien in een risicovolle omgeving doordat we ons zowel qua financiering van start en scale-ups als bij het uitvoeren van innoverende projecten begeven op het gebied van vernieuwingen. Dit brengt meer onzekerheden met zich mee en hierdoor is het werken met risico's een dagdagelijkse taak.

Proces

Impuls heeft eind 2020 het Risicomanagement geformaliseerd met als doel om zowel de directie als de RvC tijdig te informeren alsmede meer inzicht en handvatten te geven (zie figuur 7:risicomodel).

Het doel is om de risico's die effect kunnen hebben op de doelstellingen van Impuls te herkennen, beoordelen en beheersen. Twee maal per jaar wordt door de medewerkers, onder begeleiding van de afdeling financiën, een inventarisatie uitgevoerd. De risico's worden verwerkt in het risicoregister van Impuls, beoordeeld door het management en samengevat in een lijst met de voor Impuls meest zwaarwegende risico's.

De medewerkers identificeren en beschrijven de risico's en voorzien deze van een score en een beheersmaatregel. De score wordt bepaald door de kans en het effect te waarderen volgens de staffel (figuur 6). Dankzij de scores kunnen de risico's worden gerangschikt en beter worden gevolgd.

Mede door het formaliseren van het risicomanagement zijn medewerkers zich meer bewust geworden van eventuele risico's op projecten en voor de organisatie. Door het proces tweemaal per jaar te doorlopen, blijft

het management en de directie van Impuls op de hoogte van die invloeden. Het resultaat van dit proces wordt tweemaal per jaar gerapporteerd aan de RVC. Hiermee houden zij een goed beeld op Impuls om hun taken te kunnen uitvoeren.

Risico's

Op het gebied van continuïteit speelden er in 2022 risico's met betrekking tot de COVID-19 pandemie, gevolgd door een sterk groeiende inflatie en nog steeds een krapte op de arbeidsmarkt. Sinds het voorjaar van 2022 hebben we bij Impuls van COVID-19 geen nadelige gevolgen meer ondervonden, grotendeels doordat de meeste bedrijven en mensen zich goed hadden weten aan te passen aan de nieuwe manieren van werken en overleggen.

De in 2022 groeiende inflatie gaf in het tweede deel van het jaar wel druk. Niet alleen op de eigen financiën, maar ook binnen de bestaande projecten was dit merkbaar qua inkopen en de in te zetten uren. Bij gelijkblijvende subsidies en inhoudelijke doelstellingen gaf dit af en toe uitdagingen, maar hier is goed op geanticipeerd.

Op het gebied van de organisatorische risico's kwam de werkdruk als risico naar boven. Hierop is in 2022

gereageerd met het verder uitwerken van het HR-beleid. Dit heeft helaas niet kunnen voorkomen dat een aantal van onze collega's tijdelijk zijn uitgevallen waardoor enkele projecten vertraging hebben opgelopen. We hebben in overleg met de subsidieverstrekking de looptijd kunnen aanpassen.

2023

Na de laatste inventarisatie, september 2022, zijn er in januari 2023 geen grote wijzigingen naar voren gekomen.

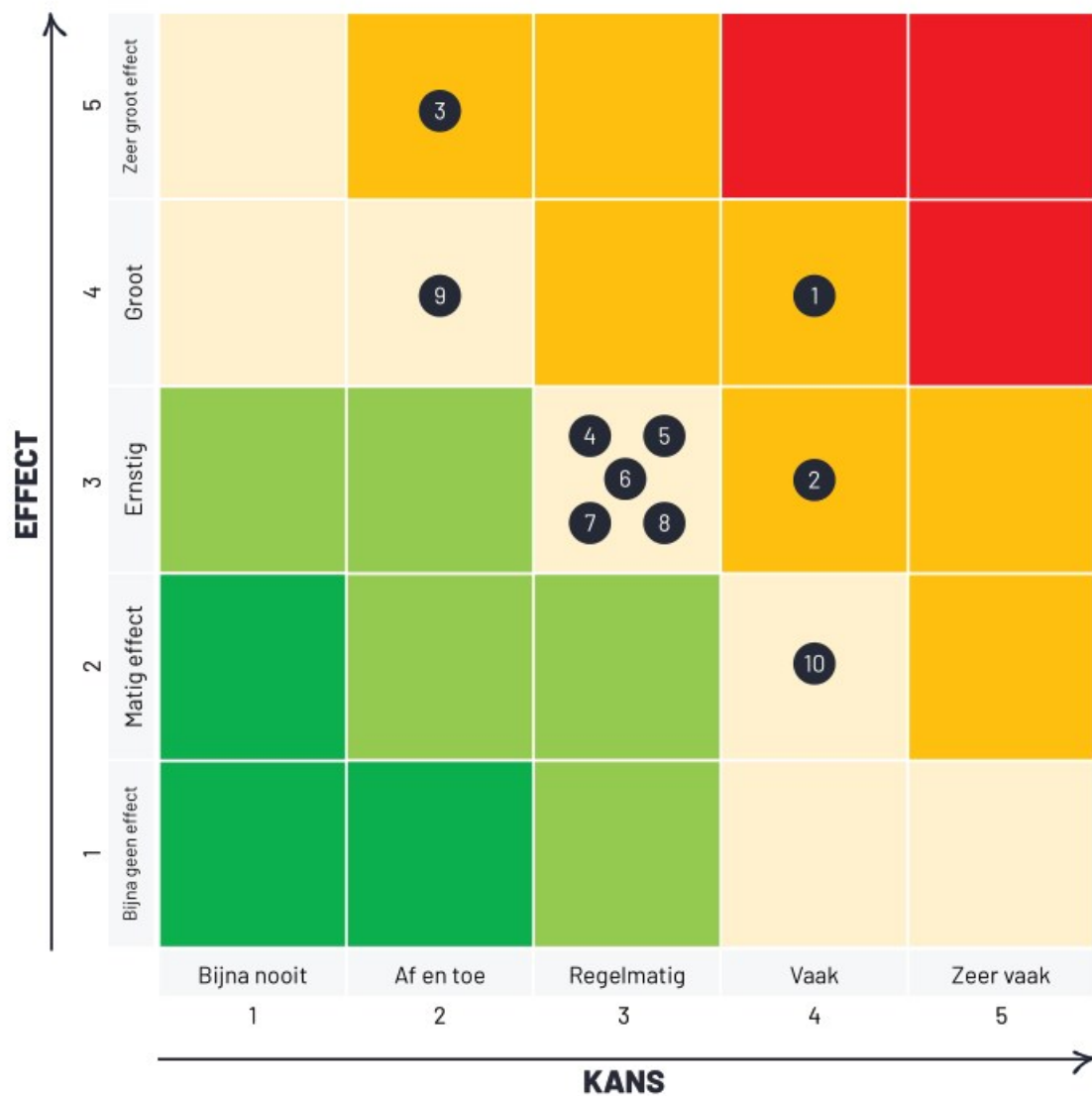
Concrete acties 2023

- Als gevolg van de druk op de begroting door de toenemende inflatie zijn wij nog kritischer op onze kosten en activiteiten.
- Het verder vormgeven van het HR-beleid onder andere door de implementatie van het huis van werkvermogen.
- Clusteroverschrijdende acties opzetten voor projectontwikkeling en business development.

Kans	De kans dat dit zich in een jaar of in een project voordoet.	Effect	Het effect op het project of de organisatie als het zich voordoet.
1	Bijna nooit	1	Bijna geen effect
2	Af en toe	2	Matig effect
3	Regelmatig	3	Ernstig
4	Vaak	4	Groot
5	Zeer vaak	5	Zeer groot (desastreus) effect

Figuur 6: staffel risicomanagement

RISICOMODEL

Figuur 7: Risicomodel

LEGENDA

Continuiteit

- 1 Inflatie impact
- 2 Groeiende krapte op de arbeidsmarkt in Zeeland
- 3 Geen / te weinig vervolprojecten om vaste medewerkers te betalen
- 4 Niet voldoende bedrijfsgrond
- 5 Grotere internationale concurrentie op leadgeneratie
- 6 Dynamische politieke omgeving
- 7 Hanteerbaarheid Consortia
- 8 Stikstofdiscussie

Organisatie

- 9 Niet voldoen aan wet- en regelgeving

Procedures

- 10 Niet op de hoogte van wat er speelt bij ondernemer door gebrek aan informatie uitwisseling (intern + extern)

Kans	De kans dat dit zich in een jaar of in een project voordoet.	Effect	Het effect op het project of de organisatie als het zich voordoet.
1	Bijna nooit	1	Bijna geen effect
2	Af en toe	2	Matig effect
3	Regelmatig	3	Ernstig
4	Vaak	4	Groot
5	Zeer vaak	5	Zeer groot (desastreus) effect

5. FINANCIËLE RESULTATEN 2022

2022 IN CIJFERS

Verklaring resultaat

Economisch gezien is er in 2022 veel veranderd en met name de inflatie heeft gezorgd voor een scherpe budgetbewaking.

Het financieel resultaat voor resultaat deelnemingen van NV Economische Impuls Zeeland bedraagt positief € 36.046 (na resultaat deelneming € -6.092). Hierbij is op te merken dat in het positieve resultaat een vrijval zit van de COL-voorziening ad € 110k.

Verder is de EZK-subsidie verhoogd in het jaar 2022 naar € 566k (2021: € 332k). Deze verhoging is eind 2022 verstrekt.

De toename van de kosten (buitenom inflatie) betreft voornamelijk eenmalige advieskosten rondom het aandeelhouderstraject (ca. 90k) en aanpassing van de pensioenregeling (ca. 37k).

36,1

Ultimo jaar aantal FTE's
2022 incl. consortia
(2021: 30,4)

NV ECONOMISCHE IMPULS ZEELAND

-6K

Nettoresultaat
(2021: 142k)

1,34

Current ratio
(2021: 1,45)

73

Solvabiliteit
(2021: 71)

13,6 mln

Balanstotaal
(2021: 11,6 mln)

INVESTERINGSFONDS ZEELAND B.V. (23,6%)

-179K

Nettoresultaat
(2021: -145k)

20,19

Current ratio
(2021: 115,19)

95

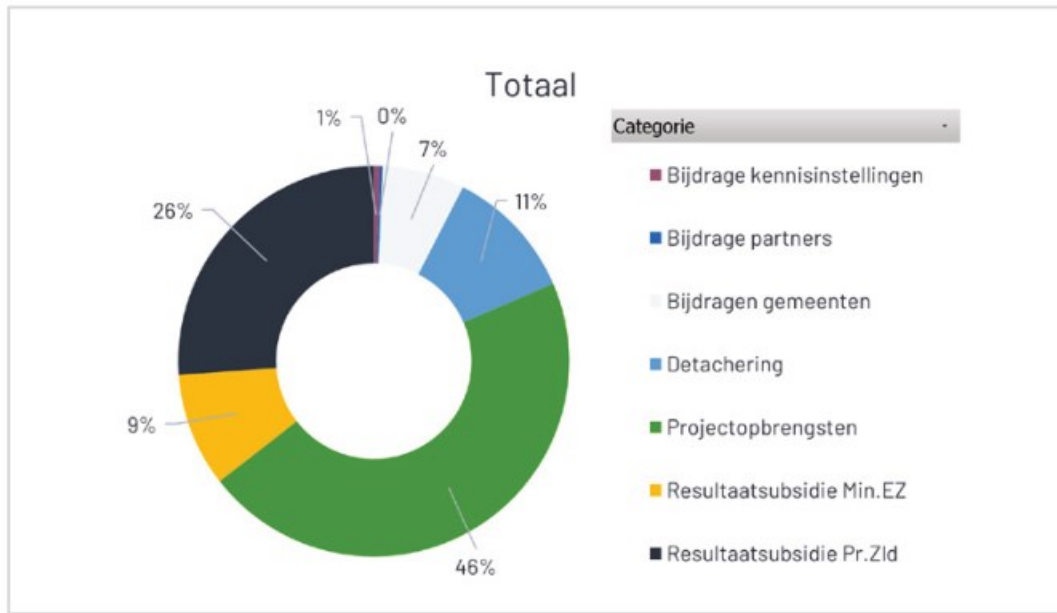
Solvabiliteit
(2021: 98)

41,0 mln

Balanstotaal
(2021: 32,2 mln)

Investeringsfonds Zeeland B.V. wordt geconsolideerd weergegeven met de onderliggende entiteiten (fondsen). Er is geen sprake van consolidatie tussen Investeringsfonds Zeeland B.V. en NV Economische Impuls Zeeland.

OPBRENGSTEN IMPULS

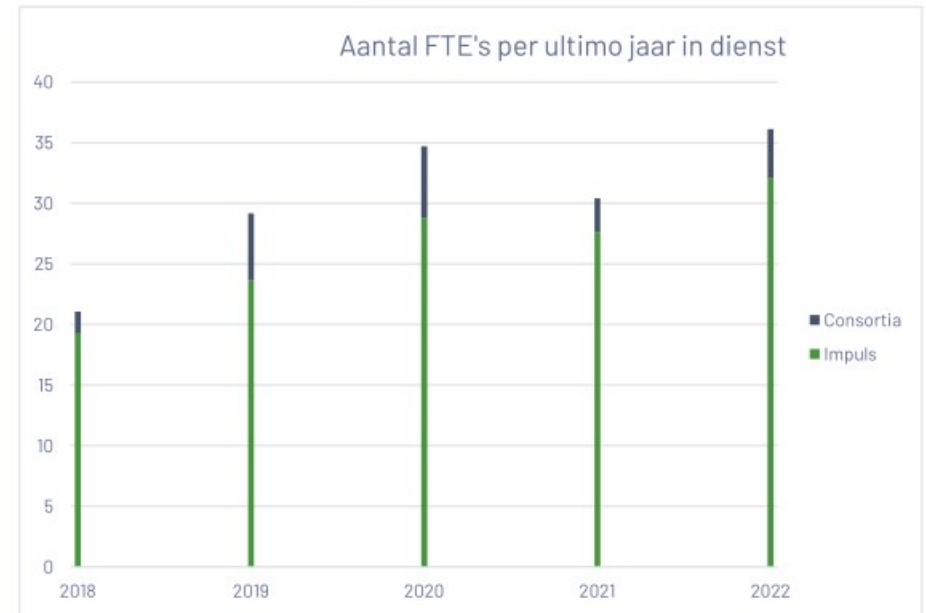
Grafiek 5: Opbrengsten Impuls

Opbrengsten

De opbrengsten bestaan voor 46% (2021: 59%) uit projectopbrengsten. Opvallend is de verlaging in 2022. Dit heeft te maken dat de resultaatsubsidie van EZK is toegenomen en de projectopbrengsten zijn met name door ziekteverzuim lager dan verwacht. In overeenstemming met de subsidieverstrekkers zijn een aantal van deze projecten inmiddels verlengd.

Inhuur

Wegens hoog ziekteverzuim zijn enkele functies tijdelijk ingevuld door externe inhuur. Tevens hebben enkele projecten vertraging opgelopen wegens langdurig ziekteverzuim. In overeenstemming met de subsidieverstrekkers is een aantal van deze projecten verlengd.

Grafiek 6: Aantal FTE's per ultimo jaar in dienst

FINANCIËN NA 2022

Toekomst

Het was voor het jaar 2023 lastig om de begroting sluitend te krijgen. Dit vanwege hoge CAO verhogingen, grotere kostenstijgingen als gevolg van inflatie en het ontwikkelen van nieuwe projecten waar (nog) geen projectinkomsten tegenover staan. In 2023 worden de kosten hierdoor sterk gemonitord.

RISICO'S

In het jaarverslag is het risicomanagement van Impuls Zeeland toegelicht. In de matrix zijn de belangrijkste risico's ingeschat naar kans en effect. Een sterk groeiende inflatie en krapte op de arbeidsmarkt blijven in 2022 op het gebied van continuïteit de belangrijkste risico's.

De belangrijkste onzekerheid van Impuls is de continuïteit van de projectinkomsten. Als Europese landelijke en regionale overheden hun beleidsprioriteiten wijzigen, kan dat (negatieve) gevolgen hebben voor Impuls. Impuls anticipeert hierop door te werken met een flexibele schil van externe medewerkers.

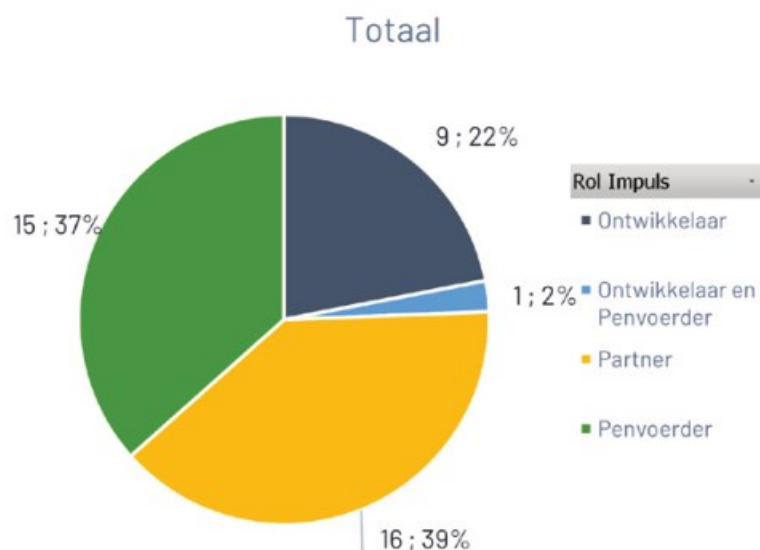
Het risico op oninbaarheid van uitstaande vorderingen is tot op heden minimaal geweest. Het merendeel van de vorderingen is op Europese overheden, Ministeries, de Provincie, Zeeuwse gemeenten of participanten. Zij komen hun betalingsverplichtingen goed na en betalen binnen de afgesproken betalingstermijn. De vennootschap maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten.

Met betrekking tot wet- en regelgeving zijn er momenteel geen ontwikkelingen die een risico zouden kunnen vormen. De ontwikkelingen worden gevolgd en indien nodig worden het beleid en de interne procedures hierop aangepast.

De bovengenoemde risico's en onzekerheden hebben naar verwachting geen invloed op de continuïteit van de onderneming.

Gecontroleerde jaarrekeningen

De jaarrekening van NV Economische Impuls Zeeland en de geconsolideerde jaarrekening van Investeringsfonds Zeeland B.V. zijn voorzien van een goedgekeurde accountantsverklaring. Beide jaarrekeningen zijn in de bijlagen opgenomen (zie bijlage 4 en 5).

Grafiek 9: Rollen Impuls

OVER DIT VERSLAG

Verslaggevingsbeleid

Het jaarverslag is opgesteld volgens de principes van het Integrated Reporting Framework. Ons waardecreatiemodel staat in het jaarverslag centraal. Hierdoor willen wij onze maatschappelijke impact en waarde laten zien. Wij zijn intern bezig om steeds meer focus te brengen in ons jaarverslag.

De jaarrekening van NV Economische Impuls Zeeland en de geconsolideerde jaarrekening van Investeringsfonds Zeeland B.V. zijn opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de 'Richtlijnen voor de jaarverslaggeving', die zijn uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Onze verslaggeving wordt extern gewaardeerd. Zo beoordeelt het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat ons verslag via de Transparantiebenchmark.

Over het jaarverslag

In het jaarverslag zijn zowel de activiteiten van NV Economische Impuls Zeeland als Investeringsfonds Zeeland B.V. en haar deelnemingen verwerkt.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: PROJECTENOVERZICHT

Nr.	Projectnaam	Projectomschrijving	Ontwikkelingen en resultaten	Pijler	Rol Impuls	Partners	SDG's primair	Overige SDG	Totale projectomvang	Looptijd
1	Zeeland Financial Matching	Zeeland Financial Matching is opgezet om de groei- en innovatieplannen van Zeeuwse studenten, startups, scale-ups en innovatief mkb t/m 15 FTE te stimuleren en te faciliteren. Door middel van de innovatievouchers willen wij innovatie stimuleren door een deel van de externe kosten te vergoeden binnen het groei- en/of innovatietraject.	Ten opzichte van de afgelopen jaren is Zeeland Financial Matching in 2022 veranderd. De focus qua doelgroep ligt meer op kleinere bedrijven waar de voucher echt toegevoegde waarde heeft. Daarnaast is de voucherregeling niet enkel in te zetten voor het schrijven van een businessplan of subsidieaanvraag, maar voor het stimuleren van innovatie in de breedste zin van het woord. Verwacht wordt dat hiermee een bedrag van minimaal € 2,4 miljoen financiering wordt gerealiseerd.	Investeren	Penvoerder	Overheden Provincie Zeeland	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	8. Waardig werk en economische groei	€ 146.826	Januari 2022 - December 2022 (Verlenging 2023 aangevraagd)
2	Pilot Bedrijfsopvolging	Een pilotproject gericht op bedrijfsopvolging van familiebedrijven, waarin Impuls Zeeland samen met haar projectpartners onderzoekt op welke manier Zeeuwse familiebedrijven kunnen worden ondersteund bij bedrijfsopvolging.	In 2022 is de pilot ontwikkeld, in 2023 zal de pilot worden uitgevoerd. In de pilot wordt een tool ontwikkeld en getest om te ervaren of het familiebedrijven helpt alle elementen van het bedrijfsopvolgingsproces inzichtelijk te krijgen. Verder onderzoeken we de behoefte aan een community en een voucherregeling bij Zeeuwse familiebedrijven. Er kunnen 5 bedrijven deelnemen aan de pilot.	Investeren	Penvoerder	Bedrijven Crossminds, Schipper Accountants & De Personeelsstrategie Overheden Provincie Zeeland Overige partners	8. Waardig werk en economische groei		€ 56.100	Oktober 2022 - Juni 2023
3	Fonds Verbiljfsrecreatie Zeeland	Dit fonds is bedoeld voor de campings die willen investeren in kwaliteitsverbetering, verduurzaming en innovatie van hun bedrijf, passend binnen de richtlijnen van de Zeeuwse Kustvisie.	In 2022 hebben we in het kader van dit project zo'n 20 gesprekken gevoerd met ondernemers. Er is in 2022 een aanvullende financiering verstrekt van € 350.000 en in totaal is er nu € 1.450.000 verstrekt aan 3 campings. Er is een pilot gestart met een Fondsbijdrage van € 275.000 uit de Regio Deal. Het doel is om te onderzoeken of er vanuit de markt behoefte is om de scope van FVZ te verbreden naar dagattracties, waterrecreatiebedrijven en kleinere campings. De looptijd van de pilot is 1 jaar en in 2022 is er 1 lening van € 100.000 verstrekt.	Investeren	Fondsbeheerder	Bedrijven Banken (AbnAmro en Rabobank), PZEM (financier) en HISWA RECRON Overheid Provincie Zeeland en EZK	7. Betaalbare en duurzame energie	12. verantwoorde productie en consumptie	€ 8.000.000	Van 2019 - 2034
4	Financieringstafel West-Brabant/Zeeland	Zeeland en West-Brabant hebben met de Financieringstafel een gezamenlijk netwerk opgezet voor ondernemers en bedrijven met een uitdagende businesscase en het zoeken van een financiering hiervoor. De financiers brengen kennis, netwerk en financierings- en subsidiemogelijkheden in om ondernemers verder te helpen met hun vraagstuk.	In 2022 zijn 7 tafels georganiseerd en hebben 3 Zeeuwse bedrijven gepitcht. Totaal is er € 150.000 verstrekt aan financiering en is een subsidietraject gehonoreerd. De toegevoegde waarde van de tafel ligt vooral in het netwerk en het delen van kennis door de deelnemers.	Investeren	Partner	Overheid Provincie Zeeland, REWIN, ZIIN, BOM en RVD Bedrijven Banken	8. Waardig werk en economische groei	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	€ 26.822	Doorlopend
5	Aanragen ZIS	Voor projecten die de structuur van de Zeeuwse economie versterken, kan subsidie aangevraagd worden via de Aanjaagregeling Zeeland in Stroomversnelling. Subsidie kan alleen worden aangevraagd door een samenwerkingsverband bestaande uit minimaal drie partijen, waaronder ten minste één onderneming en één kennispartner (consortium) werkzaam binnen de Zeeuwse toepsectoren: Havens & Logistiek; Industrie en Maintenance; Water en Energie; Vrijtijdseconomie; Agrofood en Seafood; Zorg.	In 2022 zijn er 5 aanvragen voor Haalbaarheidsonderzoeken ingediend (in 2021: 20) waarvan er 3 zijn gehonoreerd met een subsidiebedrag van €123.000. In de openstellingen voor Demonstratieprojecten zijn in januari en juli totaal 10 aanvragen ingediend (in 2021: 14) en 7 projecten gehonoreerd: €1.119.000 subsidie. De spreiding qua toekenning over de verschillende toepsectoren: Agri- en Seafood: 6 projecten, Water en Energie: 2, Havens & Logistiek: 1 en Vrijtijdseconomie: 1. In de openstelling voor de Human Capital Agenda in maart zijn 6 projecten ingediend en 4 gehonoreerd: € 180.000 Eur subsidie. In november zijn er 6 plannen ingediend, de besluitvorming hierover loopt nog. De kwaliteit van de projectplannen wordt door de begeleiding van Impuls verbeterd, waardoor ook de kans op toekenning van de subsidie stijgt. Tevens beoordeelt Impuls de mate van innovatie en relevantie van consortia.	Investeren	Partner	Overheden Provincie Zeeland	8. Waardig werk en economische groei	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	€ 49.469	
6	Aanragen OP-Zuid	Zuid-Nederland heeft met het EFRO-programma 2021-2027 (OPZuid) de ambitie uitvoering te geven aan de RIS3-prioriteiten en zo de regionale kracht op economie, ondernemerschap en innovatie te benutten en te versterken met maatschappelijke en economische impact als doel. Dit houdt in: bijdragen aan innovatieve oplossingen op de 5 transities die in Zuid-Nederland én mondiaal spelen: energie, klimaat, grondstoffen, landbouw & voeding en gezondheid.	Impuls heeft gezorgd voor leadgeneratie, contacten met Projectmanagers en toetsen van kaders. In totaal hebben er zo'n 40 adviesgesprekken plaatsgevonden waarbij de kaders in de verschillende transities zijn getoetst en de kwaliteit van het consortium is beoordeeld. Er zijn 5 aanvragen vanuit Zeeland ingediend (Landbouw & Voeding 2, Energietransitie 1 en Klimaattransitie 2). Besluitvorming hierover volgt in 2023.	Investeren	Partner	Overheden Provincie Zeeland	7. Betaalbare en duurzame energie	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	€ 16.490	
7	InnoBo! (incl. VFF)	InnoBo! is een fonds dat innovatieve Zeeuwse startups en mkb financiert. Het verstrekt (converteerbare) leningen t/m €350.000,-. Daarnaast biedt het toegevoegde waarde voor de ondernemer door het netwerk beschikbaar te stellen en coaching en begeleiding te bieden.	In 2022 heeft Impuls 11 ondernemers toegelaten tot het fonds. Vier ondernemers worden enkel begeleid. Aan zeven ondernemers is een investering toegezegd voor een totaal bedrag van €1.195.000,-. Daarnaast wordt een apart fonds binnen InnoBo! geadmineistreerd, genaamd Vroege Fase Financiering (VFF) Zeeland. In 2022 is €2 mln. aan middelen opgehaald, waarvan ca. €1,7 mln. de komende drie jaar in de markt gezet moet worden. VFF Zeeland moet binnen 14 jaar afgewikkeld zijn.	Investeren	Fondsbeheerder	Overheden Provincie Zeeland, Ministerie van Economische Zaken & Klimaat & RVO Overige partners Dockwize	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	8. Waardig werk en economische groei	€ 6.966.734	Doorlopend
8	Zeeuws Participatiefonds	Het Zeeuws Participatiefonds investeert risicodragend kapitaal in innovatieve startende en groeiende mkb-bedrijven met een substantiële impact op de Zeeuwse economie en werkgelegenheid.	Er is in 2022 gesproken met 38 bedrijven die interesse hadden in een investering vanuit het ZPF. In totaal zijn 6 bedrijven gefinancierd voor een totaalbedrag van €4,05 mln. Door eerder toegezegde fondsmiddelen is de fondsomvang van het ZPF opnieuw gestegen.	Investeren	Fondsbeheerder	Bedrijven ZLM Verzekeringen, De Zeeuwse Verzekeringen, ABN AMRO Participaties & Rabobank Overheden Provincie Zeeland & Ministerie van Economische Zaken & Klimaat	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	8. Waardig werk en economische groei	€25.000.000 (groeit naar €30.000.000)	Doorlopend
9	Aanragen Kennis- en innovatienetwerken	Impuls heeft een rol als aanjager van de Kennis- en innovatienetwerken met als doel het stimuleren van samenwerking tussen de netwerken en verkennen van kansen voor gezamenlijke projectontwikkeling.	In 2022 heeft Impuls meerdere bijeenkomsten georganiseerd voor de netwerkmanagers onder meer op het gebied van kansen voor Europese subsidies (i.s.m. Europaloket Provincie Zeeland) en rondom de thema's digitalisering en robotisering. Samen met Dockwize en Provincie Zeeland is een inspiratietour georganiseerd langs faciliteiten in het ecosysteem (JRCZ, De KAAP, OMD, corrosie lab). Daarnaast is Impuls in 2022 actief betrokken geweest bij meerdere netwerken als penvoerder (Zeeland Connect, TUA-TOZ) of strategisch partner (Fooddelta Zeeland, Circulair Bouwen).	Innoveren	Partner	Fooddelta Zeeland Zeeland Connect TUA-TOZ Schelde Safety Network Fieldlab Zephyros MPI Circulair bouwen Digital Health Zeeland Dockwize Provincie Zeeland Campus Zeeland	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	8. Waardig werk en economische groei	€ 32.980	2022

Nr.	Projectnaam	Projectomschrijving	Ontwikkelingen en resultaten	Pijler	Rol Impuls	Partners	SDG's primair	Overige SDG	Totale projectomvang	Looptijd
10	Smart Delta Resources Nederland	In Smart Delta Resources (SDR) hebben energie- en grondstof-intensieve bedrijven in de Vlaams-Nederlandse Schelde-Deltaregio de krachten gebundeld binnen een unieke, grensoverschrijdende samenwerking van industrie, haven en overheden. SDR werkt aan crossborder oplossingen die de industrie in de regio duurzaam en circulair maken. Dit gebeurt met innovatieve programma's die gericht zijn op CO2-reductie, duurzame grondstoffen en groene energie. Together for a future-proof industry!	De noodzakelijke overgang naar een klimaatneutrale samenleving en de grote bijdrage van de industrie aan deze transitie domineert de maatschappelijke en politieke agenda. Deze urgentie leeft onder de leden van Smart Delta Resources al geruime tijd. Niet voor niets werkt de industrie in onze regio al jaren intensief grensoverschrijdend samen met de haven en overheden om de transitie naar een klimaatneutrale economie, gebaseerd op duurzame energie en grondstoffen, te realiseren. Zo heeft Smart Delta Resources in 2022 concrete projecten gelanceerd op het vlak van elektrificatie, waterstof, warmte en CO2-afvang en -opslag in de prioritaire programma's Hydrogen Delta, Carbon Connect Delta, Heat Delta en Spark Delta. Ook de benodigde infrastructuur voor waterstof en elektriciteit is in samenwerking met o.a. Gasunie en TenneT een belangrijke stap dichterbij gekomen. Impuls is clusterorganisatie voor het platform SDR	Innoveren	Pervoerder	Air Liquide, Air Products, Cargill, Cosun Beet Company, Dow, Evides Industriewater, Gasunie, Impuls Zeeland, Lamb Weston/Meijer, North Sea Port, Ørsted, Provincie Zeeland, PZEM, Trinseo, VoltH2, Vopak, Yara en Zeeland Refinery.	13. Klimaatactie	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	€ 1.225.000	doorlopend
11	Circulaire keten "het 4-de substraat"	Het ontwikkelen van een alternatief voor veen door gebruikmaking van circulaire reststromen uit de agrifood sector. Groeisubstraten zijn een belangrijk onderdeel in de productie van tuinbouwgewassen. Jiffy Group wil deze keten ontwikkelen met Zeeuwse toeleveranciers. In de huidige situatie is veen nog steeds de belangrijkste grondstof voor Jiffy. Voor de (nabije) toekomst zoekt Jiffy naar nieuwe hernieuwbare, circulaire en duurzame grondstoffen in Zeeland.	Het doel van het project is het bouwen en ontwikkelen van een keten van Zeeuwse leveranciers voor het verkrijgen (van een innovatief mengsel) van plantaardige vezels die vergelijkbare eigenschappen hebben als veen. Impuls Zeeland begeleidt het proces (samen met Dockwize) voor het opzetten van de circulaire keten met Zeeuwse bedrijven en de ontwikkeling van het nieuwe 4-de substraat. In 2022 is gestart met verkennen van de (technologische) haalbaarheid en zijn eerste bijeenkomsten met Zeeuwse partijen georganiseerd.	Innoveren	Ontwikkelaar	Jiffy Group, Dockwize, ComGoed, Cradle Crops, Proefboerderij Rusthoeve, HZ University of Applied Sciences	13. Klimaatactie	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	ca. € 50.000	2022
12	Programma Symbiosis4Growth	Symbiosis4Growth (S4G) zoekt kansen voor industriële symbiose voor het mkb in Zeeland en West-Brabant. Door bedrijven aan elkaar te koppelen, kunnen concrete samenwerkingskansen ontstaan om (rest)materialen, energie, kennis, capaciteit, faciliteiten en innovatie met elkaar uit te wisselen. Deze uitwisselingen kunnen leiden tot kostenbesparing, leveren een positieve bijdrage aan het milieu en stimuleren innovatie.	In Zeeland ligt de focus op de realisatie van industriële symbiose en slimme mogelijkheden om samenwerking op duurzame energiesystemen te signaleren en uit te voeren. Dit levert CO2-besparing, kostenreductie en een sterkere cohesie tussen de bedrijven onderling in een attractieve werkomgeving op. Daarnaast draagt het bij aan de economische groei en duurzame innovatie in de regio. In 2022 heeft de nadruk gelegen op de uitwerking van businesscases en is de financiering geregeld voor verlenging van het programma.	Innoveren	Partner	REWIn, RVO, Provincie Zeeland, Midpoint, BOM en Provincie Noord-Brabant.	13. Klimaatactie	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	€ 144.800	Januari 2022 - december 2024
13	Biovoice	BioVoice is het programma voor biobased & circulaire innovatie. Binnen BioVoice worden grote(re) bedrijven, start-ups en scale-ups samengebracht. Het doel is om de transitie naar een biobased- en circulaire economie voor bedrijven in Zeeland te versnellen.	Het project is eind 2022 afgerond. In 2022 zijn er geen nieuwe challenges georganiseerd, maar zijn de MKB partijen verder begeleid. Dockwize en Impuls hebben plannen gemaakt om het concept door te ontwikkelen in het programma "Zeeland Unlocked". In 2023 zal afhankelijk van financiering gestart worden met Zeeland Unlocked.	Innoveren	Partner	Dockwize, REWIn, Green Chemistry Campus B.V..	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	8. Waardig werk en economische groei	€ 200.000	2020-2022
14	Smart Energy Hub Woonboulevard Poortvliet	De ontwikkeling van een Smart Energy Hub in Tholen die ervoor dient om de infrastructuur voor een lokale energie-gemeenschap te ontwikkelen. Hierbij staat Woonboulevard Poortvliet centraal als producent en gebruiker van zelfopgewekte energie vanuit PV op dak. Hierbij wordt voorzien in een centraal gelokaliseerde flow-batterij die uitgebreid kan worden en tevens energie zou kunnen leveren aan bijvoorbeeld een laadplein, andere omliggende mkb-bedrijven en een woonwijk.	De innovatie van deze Smart Energy Hub is de integrale aanpak waarbij de combinatie wordt gemaakt met o.a. opwekking via lokale zonne-energie, opslag met flow-batterijen, slimme opslagsystemen en lokaal gebruik van energie waarbij vraag en aanbod zo optimaal mogelijk op elkaar worden afgestemd, congestie op het net tegenaan wordt en op lokaal en regionaal niveau tussen de actieve deelnemers energie wordt uitgewisseld en afgerekend. Om dit te kunnen doen, wordt er voorzien in een Energie Management Systeem met een intelligente en actieve aansturing. Naast de ontwikkeling van een eerste blauwdruk zijn in 2022 een verkenning van de oplossingsrichtingen voor de businesscase en de contouren voor een demoproject voor uitvoering in 2023 uitgewerkt en ingevuld.	Innoveren	Ontwikkelaar	Gemeente Tholen, Duration Energy, ZEBRA, Woonboulevard Poortvliet, diverse MKB en Stedin.	7. Betaalbare en duurzame energie	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	ca. € 50.000	2022
16	Regionale Energiestrategie	Binnen de RES coördineren partijen de plannen om Zeeland energieneutraal te maken in 2050; de invulling van het Klimaatakkoord van Parijs. Er is in 2022 gestart met de uitvoering hiervan. Er is een ambitie voor de opwekking van hernieuwbare energie en een opgave voor verduurzaming van energie in de gebouwde omgeving. In de gebouwde omgeving ligt de focus vooralsnog op energiebesparing voor gebouwen en bedrijven, waaronder ook bedrijfsprocessen.	Onder de vlag van het Zeeuws Energieakkoord, is een Expertplatform voor bedrijven opgezet, waar bedrijven die energie willen besparen, bijv. door procesoptimalisatie, gebruik van kunnen maken. In het eerste jaar wisten zonder veel publiciteit al 70 bedrijven het platform te vinden en zijn goede successen geboekt. Voor de woningelgenaren is een groot isolatieprogramma in de maak, dat vanaf 2023 zal worden uitgevoerd. Momenteel wordt hiervoor een werkstructuur opgezet in overleg met de Zeeuwse gemeenten. Verder zijn er allerlei activiteiten uitgevoerd om de bewustwording van huizenbezitters m.b.t. verduurzaming te verbeteren en hen van de juiste informatie te voorzien. Impuls levert de programmamanager Gebouwde omgeving en levert 2 dagen capaciteit voor projectmanagement van het Expertplatform.	Innoveren	Partner	Provincie, Gemeenten, waterschap Scheldestromen, Stedin	13. Klimaatactie	12. verantwoorde productie en consumptie	€ 117.063	Doorlopend
16	Zoetwaterproject Coroos	Doel van het project is om het proceswater van Coroos beschikbaar te maken voor de landbouw.	In 2022 is een vergunning door het waterschap verstrekt om een deel van het proceswater van Coroos in de sloten rondom het bedrijf te laten stromen. Boeren die zich vooraf hebben gemeld als deelnemer konden hiervan gebruikmaken. De meeste boeren hebben het water met een tankauto opgehaald, maar één van de deelnemende boeren heeft een extra (tijdelijke) verbinding gemaakt met de sloten die aan zijn perceel grenzen, waardoor hij veel profijt heeft gehad van het water. Het hele project betreft een proef van drie jaar en de komende periode wordt onderzocht of het mogelijk is om leidingen aan te leggen zodat de boeren, en mogelijk ook andere partijen, eenvoudiger gebruik kunnen maken van het proceswater.	Innoveren	Ontwikkelaar	Coroos, gemeente Kapelle, Provincie Zeeland, Waterschap Scheldestromen, agrarische ondernemers, ZLTO	13. Klimaatactie	12. Verantwoorde productie en consumptie	€ 50.000	2019-2024
17	K&I netwerk Circulair Bouwen	De partners dragen de kennis over circulair bouwen zo breed mogelijk uit in de Zeeuwse bouwsector. De partners werken aan het opzetten van een kennisplatform, het verkennen van de mogelijkheden voor een marktplaats voor tweedehands bouwmaterialen voor professionals en het ontwikkelen van gezamenlijke circulaire bouwconcepten met ontwerpers, architecten en bouwbedrijven	Er zijn meerdere goed bezochte bijeenkomsten en excursies geweest, georganiseerd door het netwerk. Verder heeft men zich beziggehouden met de ontwikkeling van een structuur om het netwerk op eigen benen te laten staan. Eind 2022 is de werving van betalende leden ingezet en het ziet er naar uit dat het vanaf 2023 grotendeels zelfstandig kan functioneren.	Innoveren	Partner	RDH, Marsaki, HZ University of Applied Sciences	13. Klimaatactie	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	€ 50.000	2019-2023

Nr.	Projectnaam	Projectomschrijving	Ontwikkelingen en resultaten	Pijler	Rol Impuls	Partners	SDG's primair	Overige SDG	Totale projectomvang	Looptijd
18	Digitaal Doen Zeeland	Digitaal Doen Zeeland is een project met als doel het Zeeuwse mkb te helpen met digitalisering. We doen dit door ondernemers te informeren en enthousiast te maken over de mogelijkheden die digitalisering biedt, ze te begeleiden in hun ontwikkeling en door vouchers ter beschikking te stellen. Digitaal Doen Zeeland is een MKB Deal tussen het Rijk en de Provincie Zeeland. Impuls is initiatiefnemer en verantwoordelijk voor de uitvoering.	2022 was het tweede uitvoeringsjaar voor Digitaal Doen Zeeland. In deze periode is een communicatiecampagne uitgevoerd rond digitalisering, zijn ca 12 bijeenkomsten en workshops georganiseerd rond diverse "digitale" thema's, zijn 8 van de 10 investeringsvouchers toegekend aan mkb-bedrijven, en zijn ca. 15 ondernemers individueel begeleid in hun ontwikkeling.	Innoveren	Ontwikkelaar en Pervoerder	MKB Breed Provincie Zeeland RVO	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	8. Waardig werk en economische groei	€ 419.962	2021-2023
19	EDIH (European Digital Innovation Hub)	Het EDIH-project is een samenwerking tussen ROM's en kennisinstellingen in Zuid-Nederland en maakt deel uit van een groter Europees netwerk aan digital innovation centers. Het doel van de EDIH is het mkb helpen met digitalisering en specifiek ondernemers die industriële productie hebben: food, procesindustrie, maskindustrie, scheepsbouw, logistiek, etc. We doen dit door ondernemers te informeren, adviseren en financieren en door het ontwikkelen van testfaciliteiten.	2022 stond in het teken van de ontwikkeling van het project, subsidieaanvragen bij Digital Europe, RVO en de provincies, en het vormen van een consortium. Impuls heeft hier een actieve bijdrage aan geleverd. Eind 2022 is het project opgestart met een initiële looptijd van 3 jaar gevolgd door een geplande verlenging van nog eens 4 jaar.	Innoveren	Partner	MKB bedrijven in AgroFood, Industrie, Onderhoud, Logistiek.	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	8. Waardig werk en economische groei	ca. € 200.000	2022-2024
20	Taskforce en Blue Deal Schelpdiersector	Doel van de taskforce is om de missie van de schelpdiersector te realiseren. Deze bestaat uit het vergroten van de markt enerzijds en de productie nearshore (op zee) anderzijds. Stap voor stap wordt nu vorm gegeven aan de invulling van de Blue Deal Roadmap door diverse werkgroepen. Impuls faciliteert de Taskforce en de overkoepelende Blue Board.	Op 17 maart 2022 is tijdens de Schelpdierconferentie de Blue Deal met betrokken partijen ondertekend. Impuls heeft het proces en de inhoud van de Blue Deal gefaciliteerd. Ook in 2022 vervulde Impuls de rol van secretaris van de Taskforce. Daarnaast is o.a. een bijdrage geleverd aan de investeringsagenda van de sector, is er meege gedacht in een brede communicatiestrategie om de vraag naar mosselen te laten toenemen en is er meegeholpen aan het bezoek van een brede LNV-delegatie.	Innoveren	Partner	Vereniging Schelpdierhandel, PO Mossel, mosselbedrijven, LNV, Provincie Zeeland, ZMF, RVO	12. Verantwoorde productie en consumptie	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	nvt	Doorlopend
21	Pilots Voordelta en Noordzee	Doel is om via pilots naar grootschalige demo's te gaan voor de teelt van mosselen (en andere schelpdieren) in de Voordelta en wellicht op de langere termijn ook binnen de windmolensparken (indien een business case mogelijk is). Diverse innovatieve pilots met uiteenlopende trekkers zijn in voorbereiding (deels) met financiële ondersteuning vanuit het mosselconvenant. Samen met de PO Mossel faciliteert Impuls het overleg en de coördinatie tussen de pilots en met de overheden.	In samenwerking met de PO Mossel zijn enkele afstemmingsmeetings georganiseerd over de opzet van pilots in de Voordelta en in het Borssele windpark. Ook zijn gezamenlijke overleggen gevoerd met Rijkswaterstaat. Vergunningstrajecten zijn door de diverse betrokken bedrijven in gang gezet. De eerste pilots gaan naar verwachting in het voorjaar van 2023 het water in.	Innoveren	Ontwikkelaar	PO Mossel, Vereniging Schelpdierhandel, Roem, Krijn-Verwijs, Steketee, Dutch Seaweed Group, OOS, LNV, provincie, RVO, RWS, NGO's e.a.	12. Verantwoorde productie en consumptie	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	pm	Doorlopend
22	Business Innovation Food Programma (BIFP)	Het Business Innovation Program Food (BIFP) is een programma voor ondernemers in de agrifoodsector die toegewijd zijn een kansrijk idee om te zetten in een nieuw verdienmodel. Deelname staat open voor bedrijven die met dit idee bijdragen aan het versnellen van de transitie naar een duurzaam en gezond voedselsysteem.	Dit jaar hebben 2 start-ups deelgenomen aan het programma. Precisionwise, (onkruisbestrijding d.m.v. toepassen robotisering en AI in de landbouw) en AI Zeeland (toepassing Artificial Intelligence bij het sorteren van peren).	Innoveren	Partner	Gezamenlijke Regionale Ontwikkelings Maatschappijen (ROM's), Stichting Samen Tegen Voedselverspilling, Invest-NL, Rabobank en Food Valley	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	12. Verantwoorde productie en consumptie	€ 10.000	Doorlopend
23	Voedselwaarde overleg	Impuls neemt deel aan het Voedselwaarde-overleg van de gezamenlijke ROM's en zoekt de verbinding met het IPO-herstelprogramma van de provincies. In het overleg wordt samengewerkt in de overkoepelende thema's binnen de agrifood sector.	Voor het verder professionaliseren van het BIP Food is One Single hub subsidie toegekend. Hiermee zal het programma verder worden ontwikkeld en zal het beter aansluiten op bestaande supportprogramma's en het ecosysteem. In 2022 is de samenwerking gestart InvestNL en FoodValley in het Fastlane programma. Het Fastlane programma is een programma dat goed aansluit op BIP Food en gericht op een latere fase, namelijk voor bedrijven die al market fit hebben en zich richten op een schaalbaar business model.	Innoveren	Partner	Gezamenlijke Regionale Ontwikkelings Maatschappijen (ROM's)	12. Verantwoorde productie en consumptie	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	nvt	Doorlopend
24	Protein Delta Zeeland	De verdere ontwikkeling van Zeeland tot Protein Delta met als missie: duurzame eiwitten van het land en uit de zee op je bord waarbij voor de consument toegevoegde waarde is gerealiseerd.	Subsidie-aanvraag in voorbereiding. Consortia vorming met samenwerkende partners om 4 concrete projecten uit te voeren.	Innoveren	Ontwikkelaar	FoodDelta Zeeland	12. Verantwoorde productie en consumptie	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	nvt	In ontwikkeling
25	Smart Farming en Food Processing	Project richt zich op de inzet van automatisering en autonome robots voor onkruidbestrijding, precisiebemesting en herkenning en beheersing van gewasziekten voor de landbouw in Zeeland. Op het gebied van Smart Food processing projecten op smart automatisering van foodhandeling processen in de productie van voedingsmiddelen en de aquacultuur sector.	Het project is door het Interreg VI-NI programma geselecteerd en is verder uitgewerkt tot een definitieve aanvraag die eind november 2022 is ingediend. In februari 2023 volgt besluitvorming subsidie.	Innoveren	Ontwikkelaar	Breda Robotics (pervoerder), Holland Robotics, High Tech NL, Impuls Zeeland, Avans Hogeschool, Fontys, Bemas, ILVO, Inagro, Boeren Bond, Flanders Food, Flanders Make, Vives Hogeschool, ZLTO	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	12. Verantwoorde productie en consumptie	nvt	mei 2023 - april 2028
26	Pasta uit reststromen	Dit project versterkt de innovatiekracht binnen de agrifood-sector en voorkomt verspilling van reststromen. Sophyn Greens heeft het afgelopen jaar het Proof of Concept ontwikkeld voor het verwerken van groente- en fruitreststromen naar hoogwaardige pasta. Binnen dit project wil het consortium demonstreren dat het mogelijk is om met bestaande verwerkte groente- en fruitreststromen op commerciële schaal pasta te produceren.	Dit versterkt de economische structuur binnen Zeeland omdat de gehele keten, van het verbouwen van de gewassen tot en met het eindproduct dat in de winkel ligt, in Zeeland wordt uitgevoerd. Het consortium draagt bij aan het gezonder maken van veevoer door producten te ontwikkelen met een hoog percentage groente. We hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van het consortium en geholpen in de subsidiebegeleiding voor het demonstratieproject in de regio Zeeland in Stroomversnelling.	Innoveren	Ontwikkelaar	Sophyn Greens, Trifonius, PeelPioneers, VersPlus, HAS Hogeschool	12. Verantwoorde productie en consumptie	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	€ 412.000	Nov 2022 - okt 2024
27	Vervaat vision technologie	Vervaat wil met zijn bielenroolmachines het verlies van grondstoffen minimaliseren. Dit project beoogt de economische en technische haalbaarheid te toetsen van een vision camera systeem op de bielenrooler voor het meten van kwaliteitsdata en het voorkomen van snijverlies.	Impuls heeft geholpen in de zoektocht naar nieuwe partners (bedrijven, kennisinstelling). Dit heeft geleid tot nieuwe samenwerking in het projectconsortium. Daarnaast is geholpen in de opzet van het projectplan met ondersteuning voor succesvolle indiening bij Zeeland in Stroomversnelling. Het haalbaarheidsproject wordt momenteel opgeschaald naar een demonstratieproject.	Innoveren	Ontwikkelaar	Vervaat, Famateq, JADS, Hogeschool Zeeland	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	12. Verantwoorde productie en consumptie	€ 300.000	Okt 2021 - dec 2022

Nr.	Projectnaam	Projectomschrijving	Ontwikkelingen en resultaten	Pijler	Rol Impuls	Partners	SDG's primair	Overige SDG	Totale projectomvang	Looptijd
28	Slimme Peren	Het doel van dit project is de demonstratie van een innovatief, autonoom robotsorteer- en verpakkingsstelsel voor peren waaraan kunstmatige intelligentie is toegevoegd.	Samen met Food Delta Zeeland heeft Impuls bijgedragen aan de opzet van het projectplan en geadviseerd over de opzet van het consortium. Het project is begin 2022 goedgekeurd als demonstratieproject in het programma Zeeland In Stroomversnelling. Het project is momenteel in uitvoering.	Innoveren	Ontwikkelaar	Fruit Packing Zeeland, Vogelaaar-Vredenhof, Burg Machinefabriek, Artificial Intelligence Zeeland, FoodDelta Zeeland, HZ University en JADS	12. Verantwoorde productie en consumptie	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	€ 500.000	Oktober 2021 - december 2023
29	Vouchers voor circulaire- biobased en energiezuinige Initiatieven	Impuls verstrekt mkb-vouchers aan Zeeuwse ondernemers die innovatieve plannen hebben op het gebied van circulaire economie of energietransitie. Deze voucherregeling is mogelijk gemaakt door Provincie Zeeland.	In 2022 zijn in totaal vijf vouchers toegekend en 3 vouchers zijn succesvol afgerond. De vouchers gericht op de energietransitie zien we toenemen naast lokale initiatieven in grondstoffenhergebruik en innovaties in biobased toepassingen. De voucherregeling is door de Provincie verlengd tot 31 december 2023	Innoveren	Pervoerder	Provincie Zeeland	13. Klimaatactie	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	€ 255.000	januari 2020 - december 2023
30	5G Blueprint	5G-Blueprint heeft als doel het ontwerpen en valideren van de technische architectuur en bedrijfs- en bestuursmodellen voor ononderbroken grensoverschrijdend (BE-NL) tele-opererend vervoer op basis van 5G-connectiviteit. Het project zal geavanceerde gebruiksscenario's voor geconnecteerde en geautomatiseerde mobiliteit testen en valideren, zoals het op afstand bedienen van vrachtwagens, auto's, pods en binnenvaartschepen. De resultaten van het project zullen dienen als de blauwdruk voor transportoplossingen in de logistieke sector en daarbuiten.	Impuls treedt op als verbinder tussen het project en de Zeeuwse bedrijven. Vanuit dat oogpunt zijn wij ook aangewezen als Site lead binnen dit project voor Vlissingen-Oost en denken we regelmatig mee over logistieke vraagstukken. We leggen in dit project verbinding met het project Living Lab autonoom transport voor de openbare weg tests. Er is in 2022 getest met een Tele-operated voertuig in Eindhoven, bestuurd vanuit Tsjechië. Daarnaast zijn er uitgebreide testen uitgevoerd in de Sloehaven in Vlissingen om verschillende teleoperated systemen te testen i.c.m. met praktische bruikbaarheid van het 5G netwerk. De testen zijn bij Lineage Logistics en in nauwe samenwerking met North Sea Port uitgevoerd. Impuls was facilitator. Verder is ingezet op communicatie over de projectactiviteiten	Innoveren	Partner	Lineage Logistics Verbrugge Zeeland Terminals BV MSP Onions B.V. HZ University of Applied Sciences North Sea Port Netherlands N.V.	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	8. Waardig werk en economische groei	€ 892.607	2020-2023
31	Zero Emissie Transport Zeeland	Het doel van het project is het ontwikkelen van een Innovation Community Zero Emissie Transport binnen het platform Zeeland Connect waarbinnen overheid, bedrijfsleven en HZ University gezamenlijk innoveren op het gebied van Zero Emissie Transport. Dit is een complexe opgave omdat technologie, overheidsbeleid en markt voor zero-emissie oplossingen continu in beweging zijn. Daarnaast is ook procesinnovatie in logistieke processen nodig omdat zero-emissie voertuigen niet 1-op-1 passen in de huidige logistieke operaties van bedrijven.	Er zijn inmiddels 15 TCO-rapporten opgeleverd en er is een nieuwe wervingscampagne gestart om de laatste bedrijven aan het project te koppelen voor deelname aan TCO-scans. Ook is er een opzet gemaakt om waterstof en alternatieve brandstoffen op te nemen in het TCO-model. In 2022 is er meer focus gelegd op Clean Energy Hub tankstations (breder dan alleen waterstof/tankstations). Er is een enquête afgenomen onder tankstation-exploitanten in Zeeland voor het gebruik van alternatieve brandstoffen en de ontwikkeling van Clean Energy Hubs. Projectpartner 'Afslag Rilland' heeft de eerste Clean Energy Hub van Zeeland ontwikkeld met HVO100 aan de pomp en 300kw sneladen. Voor het Living Lab zero emissie zijn diverse acties ingezet en komen proffreitten steeds beter op gang. Inmiddels is de BMW i3 en Laadpaal geleverd bij Scalda en hier is het onderwijsprogramma op aangepast. De voorbereidingen zijn gelegd om een promotievideo bij Scalda te maken. Het werkpakket transitie laadinfrastructuur is gestart, de 5 casestudies op het bedrijventerrein zijn afgerond.	Innoveren	Pervoerder	HZ University of Applied Sciences, Scalda Stedin, Transport en Logistiek Nederland Samen Groep Beheer B.V., Transport- en Containerbedrijf Wielmaker B.V., Automotions Groep, Gemeente Goes Delmeco Group B.V., Gemeente Schouwen-Duiveland, Gemeente Terneuzen, Sagro Holding Zeeland B.V., H4A, Zeeuwse Reinigingsdienst B.V., Afslag Rilland B.V.	13. Klimaatactie	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	€ 2.691.823	2020-2023
32	Living Lab Autonoom Transport	Het project Living Lab Autonoom Transport Zeeland ontwikkelt een open innovatiesysteem waarin logistieke bedrijven, technologieaanbieders voor autonome voertuigen, wegbeheerders en kennisinstellingen gezamenlijk innoveren en experimenteren met autonome voertuigen met mixed traffic in real-life logistieke operaties en op de openbare weg.	In 2022 is intensief getest op het terrein van Lineage Logistics. Daarnaast is in mei het autonome voertuig gepresenteerd aan de lokale en landelijke pers. Na de succesvolle tests op de terminal van Lineage Logistics heeft Terberg een voorstel geschreven om gezamenlijk met wegbeheerders en HZ University of Applied Sciences het werkpakket verder vorm te geven en hopelijk een creatieve manier te vinden om op de openbare weg te rijden. In 2022 is ook een safety case plan geschreven op basis waarvan we in Q1 2023 workshops gaan organiseren. Door de toegekende projectverlenging van 1 jaar is er voldoende tijd om de deliverables te behalen. Samen met HZ hebben we een planning opgesteld om deze deliverables op te leveren.	Innoveren	Pervoerder	VDL Steelweld B.V., HZ University of Applied Sciences Lineage Logistics, Verbrugge Terminals B.V. Terberg Benschop B.V., MSP Onions B.V. Van Keulen Transport B.V., DCT B.V. Mapsvex Logistics B.V., North Sea Port Netherlands N.V., REWIND West-Brabant NV	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	8. Waardig werk en economische groei	€ 2.852.154	2019-2023
33	Zeeland Connect	Het logistiek samenwerkingsverband Zeeland Connect versterkt de logistieke sector in Zeeland door het delen van kennis, door (het werken aan) bewustwording van een snel veranderende logistiek en door het aanjagen van en uitvoering geven aan strategische programmalijnen.	Het toekomstbestendig vormgeven van het netwerk is gerealiseerd door verschillende events, de verdere uitbouw van het relatiebestand, het vergroten van de publiciteit voor het initiatief en de uitrol van de jaarplannen innovatielijnen. Het CEO diner zorgde voor een ontmoetingsplek voor ondernemers en stakeholders en kennisoverdracht. Het jaarcongres On Tour is verzet naar voorjaar 2023.	Innoveren	Pervoerder	Lineage, Verbrugge, Wielmaker, Automotions, HZ University of Applied Sciences, North Sea Port, Topsector Logistiek	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	13. Klimaatactie	€ 126.000	doorlopend
34	Synchromodaal transport	Doel van dit project is om het netwerk van samenwerkende verladere in Zeeland te versterken en uit te breiden, onder meer door het opbouwen van een database met de belangrijkste in- en uitgaande ladingstromen van verschillende bedrijven. Dit moet leiden tot het bundelen van goederenstromen, het opzetten van nieuwe diensten en connecties/bestemmingen en het onder de aandacht brengen van modal shift bij (mkb-)bedrijven die kostenefficiënt is en de CO2-footprint verlaagt.	We blijven bezig om aanvullende lading te zoeken voor de AgriFood+ Express. Daarnaast oriënteren we op andere modal shift verbindingen waar bedrijven samenwerken. In 2022 is een nieuwe werkgroep gestart met HZ, EvoFenedex, Topsector Logistiek, Verbrugge, Lineage, 3MCT, DFDS, BCTN en Katoen Natie. De verladingskring Kanaalzone heeft 4 succesvolle bijeenkomsten gehad en is een plan ontwikkeld om ook verladingskringen in andere regio's in Zeeland te organiseren. Ook zijn 2 netwerkbijschijven wegtransport georganiseerd. Als logistiek makelaar van de topsector brengen we de modal shift regeling onder de aandacht bij bedrijven. Daarnaast is er in samenwerking met North Sea Port een opdracht uitgezet voor het inventariseren, onderzoeken en verder ontwikkelen van goederenstromen in containers van en naar het achterland (Brabant en Limburg) van de Zeeuwse (zee)havens.	Innoveren	Pervoerder	Lineage, Verbrugge, Katoen Natie, 3MCT/ Vlaeynatie, DOW, Yara, Outokumpu, Heros, Ovet, ICL-IP, Ravago, HZ, Provincie, North Sea Port, Stichting Connekt, TLN	13. Klimaatactie	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	€ 40.000	2021-2023
35	Dare2Share	Doel van het project is het beter ontsluiten van hbo-kennis en capaciteit (Human Capital) voor het mkb in de logistieke sector. Logistieke vraagstukken en innovaties van bedrijven worden gekoppeld aan studenten. In een pool komen studenten en bedrijven samen om onderling uit te wisselen en samen te werken, waardoor meerdere bedrijven profijt hebben van de uitkomsten. Daarnaast wordt er door verschillende onderwijsinstellingen gezocht naar partnerleveranciers die kunnen helpen bij de innovatievraagstukken.	Door verlenging zijn er in 2022 extra matchmaking rondes georganiseerd. Hierin zijn onder meer de volgende bedrijven geholpen: Van Keulen Transport, Euro Mit Staal, Mawilpex, Diverto, Elopak, Dierenverblijf.com, Madisol en Bakon Food Equipment. Totaal zijn er 29 bedrijven ondersteund en 41 studenten gekoppeld aan innovatievraagstukken van het Zeeuwse bedrijfsleven. Daarnaast is er volop gewerkt aan promotie van de logistieke sector, bijvoorbeeld door samenwerking met technasium en rondleiding door de haven.	Innoveren	Partner	Zeeland Connect, HZ University of Applied Sciences, Scalda, Fontys Hogescholen, ELCL Limburg, Connekt, KennisDC Logistiek	8. Waardig werk en economische groei	€ 2.010.879	2019-2022	
36	ISHY	Project is gericht op de implementatie van hybride- en waterstoftechniek in havens en schepen. Het voornaamste doel van het project ISHY is het ontwikkelen, testen en valideren van businesscases voor de implementatie van hybride- en waterstoftechniek in havens en schepen.	In 2021 is de scope van het project gewijzigd. De beoogde ombouw bleek economisch niet haalbaar in het Zeeuwse project. Voor Zeeland is het project kleiner geworden qua scope. Impuls blijft het project volgen met als doel kennisdeling en kansen verkennen voor toekomstige waterstof- en energieprojecten in Zeeland.	Innoveren	Partner	Yerseke Engine Services, Vera Cruz Shipping bvba, Rondvaartbedrijf Zilvermeeuw BV, GED Aqua, Hybrid Maritime Ltd, Zepp. Solutions BV, Katholieke Hogeschool Vives Zuid, Technische Universiteit Delft, Universit� Polytechnique Hauts-de-France, Solent University, WaterstofNet, Lloyd's Register EMEA en Parkwind	13. Klimaatactie	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	€ 117.213	2019-2023

Nr.	Projectnaam	Projectomschrijving	Ontwikkelingen en resultaten	Pijler	Rol Impuls	Partners	SDG's primair	Overige SDG	Totale projectomvang	Looptijd
37	Zeeland Waterstoffand	De ontwikkeling van een universeel waterstof transport en wissel-/opslagsysteem ten behoeve van de veilige distributie van gecompriëerde waterstof (CH2). Doelstelling is om de transitie naar groene waterstof binnen de Zeeuwse industrie te versnellen door [wissel-/bevoorrading van kleine industrie, H2-tankstations en binnenvaart mogelijk te maken. Hierbij is het de ambitie om veilig transport van waterstof over zowel water, per spoor en middels zwaar transport mogelijk te maken.	Vanwege het stoppen van het Zeeuwse deel van het ISHY project zijn er in dit project wat partners (waaronder de lead partner) uitgestapt. In 2022 is er een nieuw consortium gevormd met de lead partner uit Zeeland. Er wordt een tankwisselsysteem ontworpen. De toepassing ervan is nu breder dan alleen voor de scheepvaart.	Innoveren	Partner	Blue H, Vitrite, VoltH2, YES, De Poorter	7. Betaalbare en duurzame energie	13. Klimaatactie	€ 1.208.888	2021-2023
38	Verkenning vervolg OP-Zuid project: Zero Emissie Transport (ZET) en Living Lab Autonoom Transport Zeeland (LLATZ)	ZET en LLATZ lopen beiden 31-12-2023 af. Er moest gezocht worden naar een vervolg om deze twee belangrijke thema's binnen de logistiek vorm te geven binnen de logistieke sector.	ZET: in 2022 hebben we de voorbereiding getroffen voor de ontwikkeling van de Truck Academy. Vervoerders moeten om de energietransitie succesvol door te gaan veel kennis hebben over dit thema. Deze kennis is niet voldoende aanwezig en om vervoerders in beweging te krijgen is het van belang dat kennis wordt bijgebracht. Omdat er onder chauffeurs een weerstand heerst tegen elektrische vrachtwagens willen we deze wegnemen door het ontwikkelen van een project waarin we chauffeurs op een laagdrempelige manier kennis laten maken met het rijden in een elektrische vrachtwagen. Daarnaast kan de truck twee dagen in de week ingezet worden door logistieke bedrijven om ervaring op te doen met elektrisch transport (sociale innovatie). Dit heeft geleid tot het indienen van een ZIS-demo waarvan de uitslag later bekend wordt. LLATZ: we hebben succesvolle tests en demo's gedaan met autonome terminal trekkers op afgeloten terrein de volgende stap is de openbareweg op de gaan. In 2022 hebben we een concrete basis gekregen om samen met Einride testen te gaan doen op de openbareweg in Vlissingen-Oost. In 2023 zullen er gesprekken plaatsvinden tussen Einride, de Provincie, North SeaPort en wegbeheerders. Indien dit project valt, kijkt heel de wereld naar Zeeland.	Innoveren	Partner	ZET, Truck Academy; HCMP, Stedin, Provincie, Zeeland Connect, ZET, DEK; Bluekens EV, DEK opleidingen, Agrismolaad, Zuid West logistiek, HZ University of Applied Sciences, van Keulen, LLATZ; Einride, Terberg special vehicles, SPS.	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	Nvt		2022
39	Dare2Connect	Doel van het project is de ontwikkeling van geautomatiseerde "decision support"-systemen voor digitale platformen op de markt. Met het digitale platform kunnen voor- en natransport van containers in Zeeland van en naar de zeehavens efficiënter en schoner worden uitgevoerd. Exporteurs kunnen zelf boeken zonder tussenkomst van expediteur; verladers krijgen inzicht in CO2-uitstoot die elke optie genereert en kunnen daarop hun keuze baseren; logistieke partners kunnen digitaal data uitwisselen en er zijn mogelijkheden voor de uitwisseling van lege containers tussen importeurs en exporteurs.	In 2022 heeft Impuls als matchmaker partijen bijeen gebracht en gesprekken gevoerd om trials binnen het project te starten. Impuls speelt verder een rol bij het delen van opgedane kennis uit het project.	Innoveren	Partner	HelloContainer, Dacomex, HZ University of Applied Sciences, UC Group (I-share)	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	13. Klimaatactie	€ 443.203	2021-2023
40	Energy Port Zeeland (EPZ)	Het Platform Energy Port Zeeland maakt het mogelijk om samenwerkingen tot stand te brengen in de Zeeuwse offshore windmarkt. Het platform is de plek waar professionals uit het onderwijs, de overheid en het bedrijfsleven elkaar zowel offline als online ontmoeten, ideeën uitwisselen en samen initiatieven rondom de groeiende Zeeuwse wind op zee-sector opzetten.	Impuls heeft in 2022 het penvoerderschap overgenomen. In 2022 is de samenwerking met Fieldlab Zephyros verder geïntensiveerd. Zephyros is aangesloten bij het kernteam en er zijn diverse events samen georganiseerd (o.a. in de KAAP). De go-live bijeenkomst van de Vestas nacelle heeft plaatsgevonden. Er is een Offshore Community Rondvaart georganiseerd en een succesvolle ontbijtsessie. Ook is de eerste innovatietafel georganiseerd rondom renewable energy in Zeeland en is er een plan gemaakt om deze sessies in 2023 structureel op de agenda te zetten. We sloten af met een eindejaarsbijeenkomst. Er zijn afspraken gemaakt rondom financiering en invulling door de partners. Het penvoerderschap is goed verlopen en daarmee is Impuls penvoerder gebleven.	Innoveren	Penvoerder	Eneco, Ørsted, HZ University of Applied Sciences, Scaldia, North Sea Port Netherlands N.V., Provincie Zeeland, Fieldlab Zephyros	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	13. Klimaatactie	€ 25.000	jan 2022 - dec 2022
41	Aanjaagprogramma Innovatie Toerisme	Ondersteunen van ondernemers in de vrijetijdsector en aanjagen van innovatie gericht op verduurzaming en toekomstbestendig ondernemerschap.	Het aanjaagprogramma heeft een breed inspiratieprogramma en een ondersteuningsprogramma. In de vorm van bijeenkomsten, ronde tafel gesprekken, ondernemersverhalen en inspiratietoetsen zijn ondernemers geïnspireerd rond thema's zoals verduurzaming, digitalisering, energie en biodiversiteit. Er zijn duurzaamheidsplans toegekend aan 7 toeristische bedrijven. Daarnaast zijn 6 ondernemers gestart met een innovatietraject o.a. rond de thema's circulariteit, herstructurering, versterken landschappelijke waarden en beleevingsconcepten. Daarnaast zijn integrale planvormingstrajecten gestart met 6 ondernemers.	Innoveren	Penvoerder	Bedrijven: toeristische ondernemers Kennisinst., HZ KCKT Overheid: Provincie Zeeland Overig: TOZ	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	13. Klimaatactie	€ 1.185.714	2021-2023
42	Detailhandel/ winkelgebieden	Impuls participeert in de ambtelijke Z4-overleggen. Samen met de gemeenten wordt gekeken hoe de winkelgebieden toekomstbestendig kunnen worden gemaakt.	In 2022 hebben we deelgenomen aan het Z4-overleg, waarbij we delen welke ondersteuningsprogramma's we hebben voor ondernemers en de kansen die deze kunnen bieden voor de Z4-gemeenten. Daarnaast verkennen we kansen tot samenwerking, bijvoorbeeld bij ontwikkeling van nieuwe projecten.	Innoveren	Partner	Kennisinstellingen: HZ KCKT Overheden: gemeente Boez, Middelburg, Terneuzen, Vlissingen, Provincie Zeeland	8. Waardig werk en economische groei	Nvt		Doorlopend
43	Pilot Duurzaam Watergebruik	Ontwikkelen van systemen gericht op het duurzaam (her)gebruik van water door recreatiebedrijven in Zeeland. Hierbij wordt ook gekeken naar de gastbeleving en het verdienmodel van de ondernemers.	In 2022 zijn concrete stappen gezet om de watercyclus op drie Zeeuwse recreatiebedrijven te verkleinen. Bij één van de bedrijven is een eigen afvalwaterzuiveringsinstallatie gerealiseerd en opgestart die eind 2022 gestart is met testen. Als de testresultaten positief zijn zal de full scale installatie begin 2023 worden opgestart, waarna het gezuiverde water ingezet zal worden voor toiletspoeling en irrigatiewater. Een ander bedrijf richt zich op het zuiveren en hergebruiken van douchewater. Het definitieve ontwerp was eind 2022 gereed. Het systeem zal begin 2023 opgestart worden. De 3 pilot richt zich op het zuiveren van douchewater tot toiletspoelwater. De resultaten zijn in december 2022 verzameld. Op basis hiervan wordt begin 2023 besloten of het systeem op grote schaal in het Strandpark zal worden toegepast.	Innoveren	Penvoerder	Bedrijven: Camping Olmenveld, Camping Weltevreden, Camping de Zeeuwse Kust Kennisinstellingen: HZ KCKT	13. Klimaatactie	8. Waardig werk en economische groei	€ 486.119	2021-2023
44	FACET	Toerisme speelt een belangrijke rol in de regionale economie. Naast inkomsten brengt het echter ook massa gebruik van bronnen met zich mee wat een druk kan leggen op soms toch al beperkte grondstoffen en ook zorgt voor meer afval/afvalverwerking. Alhoewel de vraag naar duurzaam toerisme toeneemt, zien we vooral nog een lineaire benadering. Doel van FACET is om mkb-ondernemers in de VTE-sector te stimuleren de transitie naar een circulaire bedrijfsvoering te laten maken.	Vanuit Impuls zijn er 20 vouchers van €10.000,- verstrekt om Zeeuwse mkb-ondernemers in de VTE-sector te begeleiden in hun transitie naar een circulaire bedrijfsvoering. Dit ging over diverse thema's: afval, energie, duurzame verpakking, circulair bouwen, water verminderen/hergebruiken en gezamenlijke inkoop. Met behulp van een expert heeft de ondernemer een bedrijfsplan gekregen met concrete actiepunten voor implementatie. Er hebben VTE-ondernemers door heel Zeeland meegedaan uit diverse sub-sectoren: van (mini) camping tot dagrecreatie, tot hotels en restaurants. De laatste pilots worden momenteel afgerond maar tot op heden zitlen de geschatte vervolginvesteringen op ca € 6,5 mln. Alle resultaten van ondernemers worden gedeeld (o.a. via bedrijfsbezoeken, via de website en via een boekje met ondernemersverhalen) en zijn vrij opvraagbaar voor iedereen.	Innoveren	Penvoerder	Bedrijven: De Paardekraek Kennisinstellingen: HZ IKCKT, KCOI, Bouwkunde), University of Greenwich Overheden: Adème, Norfolk County Council Overig: Blauwe Cluster, Westtoer	13. Klimaatactie	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	€ 4.215.015	2020-2023

Nr.	Projectnaam	Projectomschrijving	Ontwikkelingen en resultaten	Pijler	Rol Impuls	Partners	SDG's primair	Overige SDG	Totale projectomvang	Looptijd
46	Innovatievouchers gemeenten Noord-Beveland, Veere, Schouwen-Duiveland, Tholen, Kapelle	Uitvoering programma innovatievouchers voor bedrijven in de vrijetijdsector (dagattracties, horeca, watersport, verblijf) gericht op ondersteuning op het gebied van toekomstbestendigheid en verduurzaming.	Met diverse bedrijven in de sector hebben we verkennende gesprekken gevoerd. Dat heeft in 2022 geleid tot 3 nieuwe Innovatietrajecten bij toeristische ondernemers in de gemeenten Veere en Schouwen-Duiveland. In 2022 zijn ook reeds lopende trajecten afgerond. Binnen een vouchertraject zijn bedrijven aan de slag gegaan met nieuwe concepten, het toepassen van verduurzaming/circulariteit binnen het bedrijf, algemene kwaliteitsverbetering of het opstellen van een toekomstvisie. De voucherregeling voor Noord-Beveland, Veere en Tholen is dit jaar ook afgerond. Voor Schouwen-Duiveland wordt een nieuwe voucherregeling ontwikkeld. De regeling voor Kapelle is in 2022 opgestart en loopt nog door tot 2024.	Innoveren	Pervoerder	Bedrijven: toeristische bedrijven in de gemeenten Noord-Beveland, Veere, Schouwen-Duiveland, Tholen en Kapelle Overheden: gemeenten Noord-Beveland, Veere, Schouwen-Duiveland, Tholen en Kapelle	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	13. Klimaatactie	€ 21.000	2022-2023
46	Marketingstrategie toerisme Zeeland	Procesbegeleiding toeristische marketingstrategie Zeeland.	De toeristische marketing strategie die in 2021 is opgesteld wordt verder uitgewerkt. Impuls heeft in 2022 de procesbegeleiding opgepakt, een kernteam geformeerd met themacoördinatoren en een uitvoeringsplan voor 2022 opgesteld en in uitvoering gebracht. In 2023 wordt dit verder doorontwikkeld in een marketing en promotieplan voor 2023-2024.	Innoveren	Pervoerder	Impuls Zeeland, Kenniscentrum kusttoerisme en Provincie Zeeland	8. Waardig werk en economische groei		€ 215.500	2022-2023
47	Overlegstructuren	Ecosysteementwikkeling, afstemming met regionale overheden en samenwerkingsverbanden.	In 2022 hebben we verschillende ondernemers platforms bijgewoond zoals Platform Schouwen-Duiveland, Noord-Beveland. Daarnaast hebben we actief deelgenomen in de werkgroep Voortdurend Vernieuwen van Schouwen-Duiveland waarbij met ondernemers en gemeente gezamenlijk is gewerkt aan een uitvoeringsplan op de thema's diversiteit & kwaliteit in de sector.	Innoveren	Partner	Impuls Zeeland, overheden, ondernemers, kenniscentrum kusttoerisme	8. Waardig werk en economische groei		nvt	nvt
48	Planvormingsvouchers	Voucherprogramma voor integrale planvorming bij toeristische bedrijven.	Aan 11 toeristische bedrijven is een planvorming voucher toegekend waarbij de ondernemers aan de slag zijn gegaan met een toekomstvisie voor hun bedrijf. De voucher wordt ingezet voor integrale planontwikkeling middels het inzetten van externe expertise. Thema's zoals verduurzaming, bedrijfsvoering, klimaat, circulariteit, energie en biodiversiteit maken onderdeel uit van de planvorming. De vouchertrajecten worden in 2023 afgerond.	Innoveren	Pervoerder	overheden: Provincie Zeeland, gemeenten en bedrijven: de gehele vrijetijdsector	8. Waardig werk en economische groei	13. Klimaatactie	€ 350.000	2021-2023
48	Toeristische mobiliteit	Aanpak van het ontwikkelen van duurzame toeristische mobiliteitsconcepten.	Deelname in provinciale kerngroep toeristische mobiliteit waar we samen met Kenniscentrum Kusttoerisme en provincie Zeeland kennis op het thema ontwikkelen en conceptontwikkeling bij toeristische ondernemers aanpakken.	Innoveren	Partner	Provincie Zeeland en Kenniscentrum kusttoerisme	7. Betalbare en duurzame energie		nvt	2023
50	TOZ	Toeristisch Ondernemend Zeeland (TOZ) is een samenwerkingsverband van toeristische brancheorganisaties. TOZ zorgt voor een collectief geluid, een sterke lobby en meer resultaat voor de sector. TOZ werkt met sectorale koepelthema's en belangenbehartiging.	TOZ heeft bijgedragen aan de totstandkoming van de gebiedsvisies, Bestemming 2030 en uitvoering strategische thema's. TOZ heeft gewerkt aan afstemming, informatie uitwisselen en het delen van kennis.	Innoveren	Pervoerder	Overheden: Provincie Zeeland, Gemeenten Bedrijven: Toeristische Brancheorganisaties (Hiswa-Recron, KHN, VeKaBo, DAZ) Kenniscentrum: HZ Kenniscentrum Kusttoerisme Onderwijs: Scalda	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	13. Klimaatactie	€ 580.470	2022 - 2024
51	TUA	Toeristische Uitvoeringsalliantie (TUA) is een gezamenlijke netwerkorganisatie van Impuls en HZ Kenniscentrum Kusttoerisme. Middels een meerjarig strategisch uitvoeringsprogramma wordt gezamenlijk gewerkt aan projecten gericht op de toekomstbestendigheid van de sector.	In 2022 is samen met de Provincie Zeeland, gemeenten en de vrijetijdsector gewerkt aan de ontwikkeling van het toekomstbeeld Bestemming Zeeland 2030 en de bijbehorende actie-agenda. Daarnaast is in 2022 ingezet op bewustwording en bekendheid rond het thema toeristische mobiliteit. In de vorm van webinars, ondernemersverhalen en ronde tafelgesprekken is het thema breder onder de aandacht gebracht bij ondernemers. De bedoeling is om in 2023 concreet met ondernemers aan de slag te gaan met duurzame vervoersconcepten. Op het gebied van watersport maakt Impuls deel uit van kerngroep waterrecreatie om aan de slag te gaan met Actieagenda Waterrecreatie.	Innoveren	Pervoerder	overheden: Provincie Zeeland, gemeenten bedrijven: toeristische ondernemers	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	8. Waardig werk en economische groei	€ 402.345	2022-2024
52	Investor Relation Programma	Vanuit het Investor Relations (IR) programma wordt structureel een groot deel van de in Zeeland gevestigde bedrijven met een buitenlandse moeder bezocht. Het bezoeken van deze bedrijven heeft als doel signalen over het vestigingsklimaat te monitoren, nieuwe leads te identificeren en de bedrijven passend advies en ondersteuning te bieden bij vestigings- en uitbreidingsvraagstukken.	Het IR-programma is een nationaal initiatief waarin elke ROM deelneemt en waaruit dus ook een beeld ontstaat over het Nederlandse vestigingsklimaat in het geheel. Ook in 2022 zijn deze gesprekken waardevol gebleken en worden de uitkomsten hiervan beschreven in de jaarlijkse IR-rapportage. Het gaat in Zeeland om zo'n 90 bedrijven met in totaal een kleine 10.000 fte. De korte lijntjes met de lokale overheden en de bereikbaarheid worden door bedrijven als grootste voordelen gezien in Zeeland. De grootste uitdagingen voor de vestiging en uitbreiding van (internationale) bedrijven ligt in de schaarste van bedrijfsgronden, krapte op de arbeidsmarkt, de gestegen energieprijzen en de stikstofproblematiek. Hierbij moet wel aangetekend worden dat deze uitdagingen voor alle regio's in Nederland gelden en Zeeland niet specifiek afwijkt op deze punten. Meer details over het vestigingsklimaat staan in de IR-jaarrapportage die gedeeld is met de stakeholders.	Internationaliseren	Partner	NFIA	8. Waardig werk en economische groei	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	€ 40.000	Jaarlijks doorlopend (projectomvang per jaar)
53	Trade Relations Programma jaar 3	Het voeren van gesprekken met mkb-ondernemers over hun plannen, wensen en belemmeringen op het gebied van internationalisering. RVO treedt namens het ministerie van Buitenlandse Zaken op als opdrachtgever van de regiopartner (RDM's). RVO coördineert het programma en verzorgt de jaarrapportage.	Het Trade Relations Programma (TRP) is een nationaal initiatief waarin elke ROM deelneemt. Het TRP zorgt ervoor dat er structureel 1-op-1-gesprekken met ondernemers gevoerd worden en informatie opgehaald wordt over internationalisering. Dit programma is uniek in het publiek-private ecosysteem van handelsbevordering en internationale innovatiesamenwerking. Wij zien dat er voor de ondernemers volop andere zorgen bij gekomen zijn in 2022. De gestegen prijzen van (container) vervoer, gebrek aan grondstoffen en stijgende grondstofprijzen zorgen voor behoorlijke verstoringen in de toeleveringsketen. Ondernemers kampen met onzekerheid en operationele problemen. Door de gestegen energieprijzen lopen zij ook grotere financiële risico's. De structurele aanpak van het TRP-programma zorgt voor een bestendige relatie met deze ondernemers. Hierdoor zijn we goed op de hoogte van wat er bij hen speelt en kunnen we ze helpen bij het mitigeren van deze zaken, bijvoorbeeld door het aanbieden van vouchers of door hen te helpen bij het zoeken naar samenwerkingsverbanden en/of leveranciers.	Internationaliseren	Partner	TINL	8. Waardig werk en economische groei	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	€ 43.750	april 2022 - december 2022

Nr.	Projectnaam	Projectomschrijving	Ontwikkelingen en resultaten	Pijler	Rol Impuls	Partners	SDG's primair	Overige SDG	Totale projectomvang	Looptijd
54	Enterprise Europe Network	Om de kansen van het innovatieve mkb in het buitenland te vergroten, hebben de regionale ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) in Nederland hun krachten gebundeld binnen het Enterprise Europe Network (EEN). Ondernemers krijgen hiermee één aanspreekpunt voor hun internationaliseringsvraagstukken. Enterprise Europe Network Nederland ondersteunt met praktische informatie en advies over innoveren en internationaliseren.	Enterprise Europe Network (EEN) is het grootste support-netwerk voor organisaties met internationale ambities. EEN helpt ondernemers, onderzoeksinstituten, universiteiten, technologiecentra en instellingen voor bedrijfs- en innovatieontwikkeling kosteloos met het vinden van partners wereldwijd. Het netwerk bestaat uit meer dan 600 organisaties in ruim 88 landen. In Nederland nemen alle ROM's deel aan dit netwerk. EEN helpt met: * wereldwijd zakenpartners vinden; * advies over innovatie en de meerwaarde van jouw technologie; * bemiddelen bij technologische samenwerking; * informatie over Europese wet- en regelgeving, waaronder CE-markering; * informatie over Europese programma's en fondsen en over de Europese Investeringsbank; * advies over mkb-financiering; * begeleiding bij digitaliseren, verduurzamen of deelnemen aan Europese R&D-projecten. Medio 2022 is dit project opgestart met het informeren over de kansen die EEN biedt. Al vrij snel werden de eerste resultaten geboekt in de vorm van matchmaking.	Internationaliseren	Partner	EEN	8. Waardig werk en economische groei	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	€ 489.906	Januari 2022 - juni 2024
55	Brexit Adjustment Reserve (BAR)	Sinds 1 februari 2020 is het Verenigd Koninkrijk (VK) officieel geen lid meer van de Europese unie en is daarmee ook geen onderdeel meer van de interne Europese markt. De gevolgen hiervan zijn de afgelopen tijd zichtbaar geworden. Ondernemers ervaren door de Brexit negatieve gevolgen.	De BAR bestaat uit 2 onderdelen: Het EU-handelprogramma en een compensatie voor gemaakt kosten a.g.v. de Brexit. Impuls Zeeland heeft de opdracht gekregen getroffen Zeeuwse ondernemers te identificeren en te informeren over de BAR. Zij heeft dit gedaan door de inzet van social media, adverteren, de organisatie van voorlichtingsbijeenkomsten en het in gesprek gaan met ondernemers. In totaal zijn 5 Zeeuwse ondernemingen toegelaten tot het EU-Handelsprogramma waardoor zij toegang krijgen tot de verschillende ondersteuningsmogelijkheden die het programma biedt.	Internationaliseren	Pervoerder	RVD	8. Waardig werk en economische groei	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	€ 50.000	juni 2022- oktober 2022
56	Trade en Innovate	Het bevorderen van handel en het opbouwen van nieuwe handelsrelaties bij het Zeeuwse bedrijfsleven door middel van voorlichtingsbijeenkomsten, het bijwonen dan wel organiseren van inkomende en uitgaande handelsmissies en het realiseren van matchmaking tussen potentiële handelspartners.	Impuls Zeeland heeft 2 Grenzeloos Ondernemen events georganiseerd bij Zeeuwse ondernemingen op lokatie. Beide hebben tot doel: samenbrengen en informeren. In april is Impuls met een groep ondernemers naar de Fruit Logistica in Berlijn geweest en in november organiseerden wij een netwerkborrel tijdens de Interpom in Kortrijk, België. Voor het eerst namen wij samen met een onderneming deel aan een export accelerator program. Wij namen eveneens deel aan landelijke exportevents, bezochten internationale handelsdagen, ontvingen de Duitse ambassadeur in NL en onderhielden contacten met ambassades en buitenlandse handelskantoren.	Internationaliseren	Pervoerder	Provincie Zeeland, RVD (TINL)	8. Waardig werk en economische groei	9. Industrie, Innovatie en Infrastructuur	€ 750.000	Januari 2022 - december 2022

BIJLAGE 2: NEVENFUNCTIES RVC

Jan Willem Weck (Voorzitter)

Benoemd sinds: 1-1-2017

- Lid Raad van Commissarissen Energie Beheer Nederland BV (EBN)
- Lid Bestuur "Talent naar de Top"
- Voorzitter RvT "Buddy Netwerk"
- Moderator Comeniusleergangen

Edie Engels (Commissaris, tevens vicevoorzitter)

Benoemd sinds: 1-1-2016

- Voorzitter van de Producenten Organisatie van de Nederlandse Mosselcultuur
- Commissaris van de Rabobank Zeeuws-Vlaanderen
- Dagelijks Bestuurslid van de Zeeuwse Milieufederatie, momenteel penningmeester
- Lid van de Raad van Advies van Twinnovate BV

Hester Bijl (Commissaris)

Benoemd sinds: 1-1-2021

- Rector Magnificus van Universiteit Leiden
- Lid van de Raad van Toezicht van TNO
- Lid van het bestuur van Stichting Leiden Bioscience Park

BIJLAGE 3: CASES

- 1** **COROOS - KAPELLE**
Kapelse landbouw gebruikt voor het eerst zuiver proceswater van Coroos tijdens droogte
- 2** **OESTERDAM - THOLEN**
Unieke innovatie op vakantiepark in Tholen zorgt voor extra beleving
- 3** **WESTDUIN - VLISSINGEN**
Strandhotel Westduin geeft afval een herbestemming
- 4** **BLUE DEAL - NEELTJE JANS**
Gezamenlijk werken aan de versterking van schelpdieren als bouwsteen van een gezond en duurzaam menu
- 5** **LIVING LAB - VLISSINGEN OOST**
Geslaagde proof of concept van autonome terminaltrekker op drukke containerterminal
- 6** **BAYCK - TERNEUZEN**
Bayck - de fiets is pas het begin
- 7** **SOPHYN GREENS - ELLEMEET**
Veggiepasta uit reststromen: circulair én gezond!
- 8** **THORIZON**
Nucleaire energie als onderdeel van duurzame energiemix
- 9** **SCHELDE EXOTECH - RITTHEM**
Een belangrijke speler in de (Zeeuwse) energietransitie
- 10** **ILLUXTRON**
Zeeuwse ondernemers laten matchen met de juiste internationale partners
- 11** **DUTCH BARGAIN**
Dutch Bargain wereldberoemd in Zeeland

* Vestigt naar verwachting in Borsele

CASE 1: COROOS

KAPELSE LANDBOUW GEBRUIKT VOOR HET EERST ZUIVER PROCESWATER VAN COROOS TIJDENS DROOGTE

Groenteconservenbedrijf Coroos in Kapelle gebruikt dagelijks veel zoetwater voor het wassen en koken van groente en fruit. Het bedrijf gaf in 2019 tijdens een bijeenkomst van het Impuls Zeeland programma Symbiosis4Growth aan dat hun proceswater wellicht interessant is voor andere (agrarische) bedrijven. Na een eerste verkenning door Impuls bleek er al snel behoorlijke interesse te zijn van omliggende landbouwbedrijven.

Impuls heeft vervolgens samen met de gemeente Kapelle en Coroos een samenwerking opgezet met de provincie Zeeland, Waterschap Scheldestromen, landbouwbedrijven, VAM Watertechniek en ZLTO. De landbouwsector gaf eerder aan dat het proceswater zuiver genoeg moet zijn voor gebruik als toepassing in de landbouw. Aangezien Coroos gedurende het jaar veel verschillende gewassen verwerkt, is het water een jaar lang geanalyseerd. Daaruit bleek dat het water goed toe te passen was in de landbouw. Na deze positieve uitkomst hebben Impuls en de provincie een haalbaarheidsonderzoek gefinancierd om te verkennen op welke manier het water in de landbouw ingezet kan worden.

EEN IMPULS VOOR...

COROOS

13 KLIMAATACTIE

Klik!

In de media:

[OMROEP ZEELAND: AARDAPPELEN VAN BOER WILLEM GERED...](#)

[OMROEP ZEELAND: DORSTIGE KAPELSE BOEREN KRIJGEN ZOET...](#)

[TERUG NAAR OVERZICHT](#)

[TERUG NAAR PAGINA 20](#)

CASE 2: OESTERDAM

UNIEKE INNOVATIE OP VAKANTIE-PARK IN THOLEN ZORGT VOOR EXTRA BELEVING

Oesterdam Resort uit Tholen was op 19 oktober te gast en host tijdens het evenement van Digitaal Doen Zeeland. 8 regionale bedrijven demonstreerden toepassingen op het gebied van virtual reality (VR) en augmented reality (AR). Dit zijn technologieën die een gebruiker kunnen meenemen in een virtuele wereld, of die elementen en informatie kunnen toevoegen aan de echte wereld. VR en AR kunnen toegepast worden bij het trainen van medewerkers, meekijken op afstand tijdens montage of reparatiewerken of het organiseren van virtuele evenementen.

Als vakantiepark was de Oesterdam op zoek naar een manier om jonge gasten op het park te entertainen. Tijdens het event heeft Oesterdam Resort kennisgemaakt met Imagine Creative Agency, een in Tholen gevestigde ontwikkelaar van AR-applicaties. Dit heeft geleid tot een samenwerking tussen beide bedrijven. Het Oesterdam Resort heeft Imagine Creative Agency opdracht gegeven om een AR-applicatie te ontwikkelen voor kinderen. Binnen de toeristische branche is dit een unieke innovatie, nooit eerder werd aan een bestaand vakantiepark extra beleving toegevoegd op deze manier. Voor deze ontwikkeling heeft het bedrijf een Digitaal Doen Voucher aangevraagd. De applicatie zal in het voorjaar van 2023 in gebruik worden genomen.

EEN IMPULS VOOR...

OESTERDAM

9 INDUSTRIE,
INNOVATIE EN
INFRASTRUCTUUR

klik!

In de media:

[PZC: OESTERDAM RESORT LANCEERT APP DIE JE DOOR DE...](#)

[MEER INFO OVER DIGITAAL DOEN ZEELAND](#)

[TERUG NAAR OVERZICHT](#)

[TERUG NAAR PAGINA 21](#)

CASE 3: STRANDHOTEL WESTDUIN

STRANDHOTEL WESTDUIN GEEFT AFVAL EEN HERBESTEMMING

Strandhotel Westduin, onderaan de duinen in Koudekerke, verwelkomt jaarlijks circa 55.000 gasten. Duurzaamheid speelt al jaren een rol bij Strandhotel Westduin en wordt op verschillende manieren reeds toegepast.

Met behulp van ons Interreg 2 Zeeën project FACET kon het hotel verder werken aan hun duurzame ambitie op het gebied van afval. Zo veel gasten betekent namelijk ook veel afval van bijvoorbeeld koffiedrab en sinaasappelschillen. Kunnen wij van deze afvalstroom ook een grondstof maken?

Impuls heeft samen met Operations Manager Andrea Wesdorp en Hoofd Technische Dienst Hein Walschaerts gekeken naar circulaire oplossingen en het hotel in contact gebracht met een duurzaamheidscoach. Met deze coach is de huidige situatie in kaart gebracht. Vervolgens is het hotel in gesprek gegaan met afvalverwerkers uit de regio om kritisch te kijken naar de kansen van duurzame afvalverwerking. Er blijken talloze oplossingen te zijn als je goed gescheiden inzamelt en uiteindelijk zijn er afgelopen jaar verschillende stappen gezet. De sinaasappelschillen gaan naar een vergister die de schillen omzet in biogas. De koffiedrab wordt ingezet als bodemverrijker in de ecologische tuin van het hotel. Daar worden vergeten Zeeuwse planten, bloemen en struiken gekweekt. Het ultieme doel is om de sinaasappelschillen te verwerken tot een nieuw eindproduct wat het hotel zelf kan gebruiken. Deze optie zal de komende tijd verder onderzocht worden.

EEN IMPULS VOOR...

STRANDHOTEL
WESTDUIN

12 VERANTWOORDE
CONSUMPTIE
EN PRODUCTIE

Klik!

MEER INFO OVER INTERREG 2 ZEEËN PROJECT FACET

[TERUG NAAR OVERZICHT](#)

[TERUG NAAR PAGINA 22](#)

CASE 4: BLUE DEAL

GEZAMENLIJK WERKEN AAN DE VERSTERKING VAN SCHELPDIEREN ALS BOUWSTEEN VAN EEN GEZOND EN DUURZAAM MENU

Voedselproductie gaat gepaard met ca. 30% van de globale CO₂-uitstoot en aantasting van de biodiversiteit. Belangrijke bronnen van duurzaam en gezond voedsel zijn mosselen en oesters. Schelpdieren kennen een veel lagere CO₂-footprint dan dierlijk eiwit van land en zijn vergelijkbaar met plantaardige eiwitten, zo blijkt uit onderzoek. Schelpdierewit kan bijdragen aan het reduceren van zogenaamde welvaartsziekten. Teeltlocaties van schelpdieren zorgen ook voor vergroting van de biodiversiteit, onder andere door het aantrekken van vissen en vogels. De Verenigde Naties en de Europese Commissie bepleiten dan ook uitbreiding van de schelpdierkweek en -consumptie.

De uitbreiding van de kweek vraagt veel innovatiekracht, zowel op het gebied van techniek als regelgeving. Het effectief invullen daarvan vereist afstemming en samenwerking tussen sector, provinciale en landelijke overheid en natuurorganisaties (Zmf). In de Blue Deal zijn tijdens de Schelpdierenconferentie de ambities voor Nederland vastgelegd en ondertekend door bovenstaande partijen en Impuls Zeeland. In samenwerking met de sector heeft Impuls de totstandkoming van dit document gefaciliteerd, waaronder het schrijven van de deal en het opzetten van de taskforce. De Blue Deal bestaat uit

vier gezamenlijke actielijnen: het op korte termijn opzetten van pilots voor mosselteelt in de voordelta, de opschaling van deze pilots naar zogenaamde natte eiwitkavels, het stimuleren van de vraagzijde en het opzetten van een investeringsagenda voor opschaling van de teelt, verduurzaming van de vloot en verdere automatisering van verwerkingsprocessen. Financiering van deze investeringsagenda vraagt om een robuuste positie van de schelpdiersector in het landelijke beleid (voedselvisie, eiwittransitie, klimaat).

EEN IMPULS VOOR...

BLUE DEAL

Klik!

[LEES HIER DE BLUE DEAL](#)

[TERUG NAAR OVERZICHT](#)

[TERUG NAAR PAGINA 23](#)

CASE 5: LIVING LAB

GESLAAGDE PROOF OF CONCEPT VAN AUTONOME TERMINALTREKKER OP DRUKKE CONTAINERTERMINAL

Vanuit het triple helix netwerk hebben Zeeland Connect en Impuls gezamenlijk het Living Lab Autonomo Transport Zeeland ontwikkeld. Binnen dit project is een innovatiesysteem opgezet waarin logistieke bedrijven, technologieaanbieders voor autonome voertuigen, wegbeheerders en kennisinstellingen gezamenlijk innoveren en experimenteren met een autonoom voertuig.

Dit project is uniek in Nederland. Zeeland biedt de geschikte ruimte en faciliteiten om deze innovatie te testen. Het Living Lab richt zich op een breed scala aan innovaties die nodig zijn om de voertuigen in een logistieke operatie veilig en rendabel te kunnen inzetten. Het Living Lab is belangrijk voor Nederlandse technologiebedrijven als VDL en Terberg die wereldwijd koplopers zijn in de ontwikkeling van autonome voertuigen voor logistieke operaties en om een antwoord te vinden op het personeelstekort. Met een Living Lab binnen Nederland kunnen bedrijven hun R&D versnellen en buitenlandse partners naar Nederland halen voor doorontwikkeling van de technologie van het rijden van autonome voertuigen in mixed traffic (verkeerssituaties met onverwachte weggebruikers als personenauto's, voetgangers en fietsers). Daarnaast kan Zeeland door dit project op de kaart gezet worden

als dé locatie om deze autonome innovaties te testen. Er is immers veel ruimte en de wegen zijn relatief rustige.

Impuls is penvoerder van dit project en levert de hoofdprojectleider. We zijn verantwoordelijk voor de samenwerking tussen partners, maar ook voor de berichtgeving naar de sector en de buitenwereld toe. In mei organiseerde Impuls samen met Zeeland Connect een evenement in Middelburg waarbij alle betrokkenen werden uitgenodigd en een update kregen. Daarna werd op het terrein van Lineage Logistics een geslaagde demonstratierit uitgevoerd.

EEN IMPULS VOOR...

LIVING LAB

In de media:

NOS: ZO ZIET EEN RITJE MET EEN ZELFRIJDENDE...

12 VERANTWOORDE
CONSUMPTIE
EN PRODUCTIE

[TERUG NAAR OVERZICHT](#)

[TERUG NAAR PAGINA 24](#)

CASE 6: BAYCK

BAYCK - DE FIETS IS PAS HET BEGIN

Van prototype naar productie is geen eenvoudige stap. Angelo Jansen stond eind 2019 voor deze uitdaging met zijn bedrijfsconcept Bayck. Bayck is een modulaair samen te stellen elektrische fiets, maar ook een transportconcept met een missie: de verbindingen met het openbaar vervoer in en naar steden toe verbeteren. In 2019 kwam Angelo in contact met Impuls. Tijdens het gesprek dat plaatsvond, werden de ambitieuze toekomstplannen besproken. Via een Bayck-app moet het mogelijk worden de fietsen in te zetten als first- of last mile oplossing in combinatie met lange afstandsmobiliteit en het openbaar vervoer. Door middel van sensoren wordt de fiets gevolgd in geval van diefstal en ook wordt aangegeven wanneer er onderhoud nodig is. Daar houdt het niet op, want via een USB-poort in de accu kan de batterij ook als powerbank fungeren. Gebruikers kunnen op deze manier hun telefoon of andere elektrische apparatuur opladen.

Om de business case te kunnen delen met financiers ontving Bayck een Zeeland Financial Matching voucher. Met behulp van de voucher kwam er een goed businessplan om in aanmerking te komen voor financiering. Via het Zeeuws Participatiefonds en de Corona-overbruggingslening heeft Impuls tot drie keer toe geïnvesteerd in Bayck en zijn wij voor 40%

aandeelhouder. Het concept draagt namelijk bij aan het verduurzamen en economisch versterken van Zeeland. Sinds een jaar zijn de fietsen van Bayck te koop via de marketplace van Decathlon in België en Frankrijk. Via het platform van Decathlon kunnen consumenten een complete fiets samenstellen en kopen en is Bayck verantwoordelijk voor de levering.

EEN IMPULS VOOR...

BAYCK

9 INDUSTRIE,
INNOVATIE EN
INFRASTRUCTUUR

Klik!

[LEES HIER MEER OVER ONZE FONDSSEN EN VOUCHERS](#)

[TERUG NAAR OVERZICHT](#)

[TERUG NAAR PAGINA 25](#)

CASE 7: SOPHYN GREENS

VEGGIEPASTA UIT RESTSTROMEN: CIRCULAIR ÉN GEZOND!

Sophyn Greens is opgericht in 2020 door ondernemer en voedingsdeskundige Linsie Meijer. Zij heeft een gedroogde pasta ontwikkelt die 35% verse groente bevat en brengt dat op de markt onder het merk Sophini. Momenteel wordt deze op kleine schaal geproduceerd. Hierdoor moeten de grondstoffen (groenten) bij groothandels gehaald worden. Het doel is echter om de productie binnen 3-6 maanden op te schalen en reststromen van Zeeuwse bodem direct van de boer te gebruiken.

Linsie pitchte in augustus 2022 haar plan voor de Financieringstafel met als doel kennis en financiering op te halen. Bankiers, RVO, Impuls Zeeland en adviseurs reageerden enthousiast en hebben diverse acties in gang gezet om Linsie te helpen. Zo heeft Impuls de ondernemer begeleid bij een aanvraag voor innovatiesubsidie 'Zeeland in Stroomversnelling' zodat getest kon worden of de reststromen geschikt zijn voor het maken van pasta in grote volumes. In deze fase was financiering nodig om aan de HACCP normen te voldoen, maar ook om het product in de supermarkten te krijgen en de marketing rond het product vorm te geven. Hiervoor is allereerst een solide businessplan nodig. Door het verstrekken van de voucher Zeeland Financial Matching kon dit businessplan opgesteld worden.

Vervolgens diende het businessplan als input voor de aanvraag van een lening uit het InnoGo! Fonds. Met deze lening kan in het certificeringstraject (HACCP), de aanschaf van machines en apparatuur en aanpassingen aan de (nieuwe) productielocatie worden geïnvesteerd. Op deze manier kan de productiecapaciteit opgeschaald worden en als gevolg de omzet worden verhoogd. In dit traject bieden de fondsmanagers van InnoGo! de ondernemer ook advies, begeleiding en toegang tot het netwerk van Impuls. Dit ondernemersverhaal illustreert dan ook goed hoe Impuls een startende ondernemer bij meerdere fases van het innovatietraject (financiële) ondersteuning kan bieden.

EEN IMPULS VOOR...

SOPHYN GREENS

12 VERANTWOORDE
CONSUMPTIE
EN PRODUCTIE

Kijktip!

[VIDEO SOPHYN GREENS/FINANCIERINGSTAFEL...](#)

[PZC: LINSIE MAAKT VEGGIEPASTA UIT GROENTERESTEN...](#)

[TERUG NAAR OVERZICHT](#)

[TERUG NAAR PAGINA 25](#)

CASE 8: THORIZON

NUCLEAIRE ENERGIE ALS ONDERDEEL VAN DUURZAME ENERGIEMIX

We werken toe naar een CO₂-neutrale samenleving en industrie in 2050. Alternatieven voor fossiele brandstoffen zoals wind- en zonne-energie en het gebruik van restwarmte dragen hieraan bij. Een andere manier om de CO₂-uitstoot te beperken, is door middel van kernenergie. Dit lijkt omstrede aangezien er nucleaire reststromen vrijkomen. Daarnaast dient te allen tijde de veiligheid te worden geborgd. Echter, energieopwekking met kernenergie draagt niet bij aan het broeikas-effect en heeft zelfs een groen label vanuit Europa gekregen.

Kernenergie kan een belangrijke bijdrage leveren aan de klimaatdoelstellingen, zeker als het gaat om nieuwe vormen van kernenergie. Zo werkt het Nederlandse bedrijf Thorizon aan de innovatieve ontwikkeling van een reactor die opereert met behulp van gesmolten zout (Molten Salt Reactor -MSR). Deze gesmolten-zouttechnologie brengt voordelen met zich mee op het gebied van circulariteit, veiligheid en toepasbaarheid.

Het nucleair afval van bestaande kerncentrales kan als grondstof dienen. Dit draagt bij aan oplossing van het klassieke probleem van dit kernafval. Daarnaast kan een MSR-centrale draaien op thorium. De grondstof thorium komt drie keer zoveel voor in de aardkorst als uranium en leidt na toepassing tot nucleaire reststromen die maar relatief kort radioactief zijn. Een bijkomend voordeel is dat een MSR-centrale inherent veilig is: er kan geen melt-down plaatsvinden. Een extra meerwaarde is dat MSR-centrales naast elektriciteit

ook hoogwaardige warmte kunnen produceren tot ca. 500 graden. Energie-intensieve bedrijven kunnen deze warmte direct inzetten in hun productieproces.

Een praktisch voordeel is dat de innovatieve MSR-centrales relatief kleinschalig kunnen worden ingezet. Hierdoor kan maatwerk worden geleverd om per locatie in energiebehoefte te voorzien.

Thorizon is een spin-off van de Nuclear Research Group (NRG); de oprichters zochten funding om de groeifases te doorlopen. Impuls Zeeland heeft samen met een consortium van andere financiers vanuit het Zeeuws Participatiefonds geïnvesteerd in de onderzoekfase die zich richt op component- en materiaalontwikkeling, veiligheidsmodellering en voorbereidende werkzaamheden die nodig zijn voor de bouw. De intentie van Impuls Zeeland is dat de eerste testunit in Zeeland wordt opgezet en opgeschaald wordt naar een volwaardige unit voor productie.

EEN IMPULS VOOR...

THORIZON

7 BETAALBARE EN
DUURZAME
ENERGIE

In de media:

PZC: EEN KERNCENTRALE DIE NUCLEAIR AFVAL...

[TERUG NAAR OVERZICHT](#)

[TERUG NAAR PAGINA 27](#)

CASE 9: SCHELDE EXOTECH

SCHELDE EXOTECH – EEN BELANGRIJKE SPELER IN DE (ZEEUWSE) ENERGIETRANSITIE

Schelde Exotech is een bedrijf gevestigd in Vlissingen-Oost dat gespecialiseerd is in het ontwerpen, fabriceren en installeren van hoogwaardige apparatuur voor de procesindustrie. Het bedrijf levert onder andere onderdelen voor de nucleaire, petrochemische en hernieuwbare energie-industrie. Schelde Exotech is in 1998 opgericht uit een samenvoeging van Schelde MT products, Schelde AKF en Schelde Ketelbouw, en is sindsdien uitgegroeid tot een belangrijke speler op de markt. Door hun expertise in deze niche helpt Schelde Exotech de energietransitie te versnellen en is het een waardevolle partij in het havengebied.

De belangrijkste uitdaging voor Schelde Exotech was het vinden van de juiste vestigingslocatie voor hun groeiende bedrijf. Impuls Zeeland heeft Schelde Exotech daarom geholpen bij het vinden van hun nieuwe vestigingslocatie. Ook heeft Impuls Zeeland geholpen met het leggen van relevante contacten in het netwerk, zoals een introductie naar Verbrugge en potentiële investeerders. Dankzij de nauwe samenwerking met overheden konden wij grip houden op het vergunningsproces. Impuls blijft nauw samenwerken met Schelde Exotech om hun verdere groei en ontwikkeling te ondersteunen.

EEN IMPULS VOOR...

SCHELDE EXOTECH

CASE 10: ILLUXTRON

ZEEUWSE ONDERNEMERS MATCHEN MET DE JUISTE INTERNATIONALE PARTNERS

Illuxtron International is een verlichtingsfabrikant die zich specialiseert in LED-verlichtingsoplossingen. De productie- en designfaciliteiten zijn in Nederland gevestigd en het bedrijf werkt samen met sociale werkplaatsen voor de assemblage van de producten. Omdat de Nederlandse afzetmarkt te klein is voor dit type product, heeft het bedrijf ook afnemers in België, Frankrijk, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. Illuxtron gaf aan dat de prijzen voor de import van aluminium uit China te hoog werden en de aanvoerlijnen te lang. Aan een alternatief had het bedrijf al gedacht, namelijk importeren vanuit Turkije, maar waar begin je met zoeken naar de juiste leverancier?

De International Trade managers van Impuls introduceerden het Enterprise Europe Network (EEN) bij Illuxtron. EEN is het grootste supportnetwerk voor organisaties met internationale ambities. EEN helpt ondernemers, onderzoeksinstituten, universiteiten en technologiecentra kosteloos met het vinden van partners wereldwijd. Het netwerk bestaat uit circa 600 organisaties verdeeld over 56 landen. Via het EEN netwerk is de ondernemer succesvol in contact gebracht met potentiële leveranciers uit Turkije.

EEN IMPULS VOOR...

ILLUXTRON

CASE 11: DUTCH BARGAIN

DUTCH BARGAIN BREIDT UIT NAAR BUITENLAND

Dutch Bargain is een Zeeuws biermerk dat sinds 2011 wordt gebrouwen in het Zeeuws-Vlaamse Groede. In 2016 sleepten de brouwers op de World Beer Awards de eerste prijs binnen voor het beste bier ter wereld. Inmiddels is Dutch Bargain een begrip in Zeeland en als het aan het team van het bedrijf ligt, ook wereldwijd. Dutch Bargain wil met zijn bieren een bijdrage leveren aan de internationale biercultuur. Om voldoende omzet te kunnen draaien, moet er een bepaald aantal liters geproduceerd en verkocht worden. De Nederlandse markt is voor het bedrijf uit Groede al bekend terrein, dus werd er een nieuwe afzetmarkt in het buitenland gezocht en ontstond de vraag: hoe bepaal je welk land voor jouw diensten of producten een geschikt exportland is?

Mede-eigenaar Marc Menue en Salesmanager Tjeb Witteveen zijn door Impuls Zeeland gekoppeld aan het Export Exelerator program. Dit is een initiatief van Trade and Innovate NL in samenwerking met andere ROM's. Het programma is speciaal opgezet voor midden- en kleinbedrijven met een stevige positie op de Nederlandse markt die een groeistrategie volgen en structureel een positie op buitenlandse markten willen realiseren. De zes groepssessies brachten niet alleen verheldering, maar uiteindelijk ook een sterke exportfocus op Noord-Frankrijk. De eerste contacten met een bierimporteur uit Noord-Frankrijk zijn al gelegd. Naar alle waarschijnlijkheid zullen de bieren van Dutch Bargain opgenomen worden in het assortiment en verder gedistribueerd worden in Lille en omstreken.

EEN IMPULS VOOR...

DUTCH BARGAIN

BEKIJK DE VIDEO OVER DUTCH BARGAIN

Kijktip!

9 INDUSTRIE,
INNOVATIE EN
INFRASTRUCTUUR

[TERUG NAAR OVERZICHT](#)

[TERUG NAAR PAGINA 33](#)

BIJLAGE 4: JAARREKENING NV ECONOMISCHE IMPULS ZEELAND

BIJLAGE 5: GECONSOLIDEERDE JAARREKENING INVESTERINGSFONDS ZEELAND B.V.

NV Economische Impuls Zeeland
Edisonweg 37 D1
4382 NV Vlissingen

T 0118 724 900
E info@impulszeeland.nl

KVK 22064282
BTW NL817994373B01

impulszeeland.nl

Disclaimer

Dit is een uitgave in eigen beheer van N.V. Economische Impuls Zeeland (Impuls Zeeland). Aan deze uitgave is de grootst mogelijke zorg en aandacht besteed. Wij zijn echter niet aansprakelijk voor eventuele onjuistheden of onvolkomenheden in de inhoud. Niets uit deze uitgave mag worden gekopieerd tenzij daarvoor toestemming is verleend door Impuls Zeeland. Copyrights 2023.